

## รายงานการวิจัย

เรื่อง การเปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ของกลุ่มชาติพันธุ์พวน  
ในจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

โดย

เพ็ญประภา สิงห์สวัสดิ์

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนการวิจัย

จากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม



ชื่อเรื่องวิจัย	การเปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี
ชื่อผู้วิจัย	เพ็ญประภา สิงห์สวัสดิ์
แหล่งทุนอุดหนุน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปี 2556

### บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานี การศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยนำคำศัพท์พื้นฐานสอบถามผู้บอกภาษา และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ โดยการหาคู่เทียบเสียง ใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เจ เกิดนี้ วิเคราะห์หาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และศึกษาโครงสร้างพยางค์ ส่วนการวิเคราะห์คำศัพท์แบ่งเป็นการใช้คำศัพท์เหมือนกัน และการใช้คำศัพท์ต่างกัน โดยพิจารณาตามกฎการแปรเสียงทางภาษาศาสตร์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 20 หน่วยเสียง ปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงสระ 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง และมีการแตกตัวของวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง ลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์มีความแตกต่างกัน โครงสร้างพยางค์ของคำแบ่งออกเป็น 5 แบบ การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี พบว่า มีการใช้คำศัพท์เหมือนกันและการใช้คำศัพท์ต่างกัน



<b>Research Title</b>	A comparative of phonology and lexical words of Phuan in Nong Khai and Udon Thani Province.
<b>Researcher</b>	Penprapa Singawat
<b>Research grant</b>	Faculty of Humanities and Social Sciences, Maharakham University 2013

### Abstract

This research aims to compare phonology and lexical words of Phuan living in Nong Khai and UdonThani Province. The data were collected from informants through standard wordlists. Thus, analyzed the data to find consonant and vowel phonemes by finding minimal pairs using William J. Gedney's determining Tone box. Both consonant phonemes and syllable's structures were analyzed. As to lexical items analysis, it was classified into identical words and unidentical words considered through Linguistics' variable rules.

The study showed that Phuan in Nong Khai Province and Udon Thani Province has 20 initial consonants, 9 final consonants, 18 single vowels, 3 diphthong vowels, 6 tonal phonemes, and has three-way splitting of vowel tones. There are slight differences in phonetic tones, whereas there are 5 different syllable structures. A comparative study of lexical words of Phuan language in Nong Khai and Udon Thani found that both identical words and non-identical words are used.



## กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้จะสำเร็จลุล่วงมิได้ หากปราศจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัยจนสามารถทำงานวิจัยเล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำอันมีค่า ยิ่งต่องานวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้บอกภาษาพวน ตลอดจนญาติมิตรทุกท่านที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

เพ็ญประภา สิงห์สวัสดิ์



## สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....		ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....		ง
กิตติกรรมประกาศ.....		จ
สารบัญตาราง.....		ช
สารบัญภาพประกอบ.....		ฉ
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	หลักการและเหตุผล.....	1
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	2
	คำถามหลักในการวิจัย.....	2
	ระเบียบวิธีวิจัย.....	2
	ขอบเขตของการวิจัย.....	7
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	20
	ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่น.....	20
2	ระบบเสียงภาษาพวน จังหวัดหนองคาย.....	30
	หน่วยเสียงพยัญชนะ.....	30
	หน่วยเสียงสระ.....	35
	หน่วยเสียงวรรณยุกต์.....	42
	โครงสร้างพยางค์.....	45
3	ระบบเสียงภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี.....	48
	หน่วยเสียงพยัญชนะ.....	48
	หน่วยเสียงสระ.....	53
	หน่วยเสียงวรรณยุกต์.....	60
	โครงสร้างพยางค์.....	63



บทที่	หน้า
4	เปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ของกลุ่มชาติพันธุ์พวนจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี..... 66
	เปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์..... 66
	เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะ..... 70
	เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระ..... 76
	เปรียบเทียบคำศัพท์..... 80
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 88
	สรุปผล..... 88
	อภิปรายผล..... 90
	ข้อเสนอแนะ..... 91
	บรรณานุกรม..... 93
	ภาคผนวก..... 97
	ภาคผนวก ก แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์..... 98
	ภาคผนวก ข รายการคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี..... 101
	ภาคผนวก ค ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพวนจังหวัด หนองคายและอุดรธานี..... 135
	ภาคผนวก ง บทความวิจัยสำหรับการตีพิมพ์เผยแพร่..... 138
	ประวัติผู้วิจัย..... 150



## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย.....	30
2 หน่วยเสียงสระในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย.....	35
3 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระที่พบ ในข้อมูลภาษาพวน จังหวัดหนองคาย.....	40
4 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่พบ ในข้อมูลภาษาพวน จังหวัดหนองคาย.....	41
5 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และชนิดของพยางค์ที่พบ ในข้อมูลภาษาพวน จังหวัดหนองคาย.....	44
6 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี.....	48
7 หน่วยเสียงสระในภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี.....	53
8 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระที่พบ ในข้อมูลภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี.....	58
9 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายที่พบ ในข้อมูลภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี.....	59
10 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และชนิดของพยางค์ที่พบ ในข้อมูลภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี.....	62
11 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี.....	70
12 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี...	70
13 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี.	74
14 หน่วยเสียงสระภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี.....	76
15 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี.....	76
16 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระประสมภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี.....	79



## สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 แผนที่จังหวัดหนองคาย.....	28
2 แผนที่จังหวัดอุดรธานี.....	29
3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์จังหวัดหนองคาย.....	42
4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์จังหวัดอุดรธานี.....	60
5 การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี.....	66





## บทที่ 1

### บทนำ

#### หลักการและเหตุผล

กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูด “ภาษาพวน” เป็นกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมาและลักษณะภาษาที่น่าสนใจ ถิ่นฐานเดิมของชาวพวนอยู่บริเวณเมืองเชียงขวาง ซึ่งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองหลวงพระบาง และทางตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว การอพยพมายังประเทศไทยมีอยู่หลายครั้ง ด้วยเหตุผลหลายประการ ทั้งการถูกกวาดต้อนจากการแพ้สงคราม การอพยพหนีภัยสงคราม ตลอดจนการย้ายถิ่นมาด้วยความสมัครใจ การอพยพเข้ามาในประเทศไทยได้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี กลุ่มชาติพันธุ์พวนจึงกระจายตัวอยู่ในแถบภาคกลางของประเทศไทย ส่วนใหญ่อยู่รอบเมืองลพบุรี และได้อาศัยอยู่หลายจังหวัดเช่น จังหวัดแพร่ พิจิตร กำแพงเพชร อุทัยธานี สิงห์บุรี ลพบุรีสุพรรณบุรี สระบุรี ปราจีนบุรี นครนายก หนองคาย อุดรธานี เลย และฉะเชิงเทรา เป็นต้น (ทัศนัย อารมณสุข 2521: 4-7)

ภาษาพวน (Phuan) เป็นภาษาที่มีลักษณะเฉพาะที่น่าสนใจ เช่น เสียงสะกด - ก /-k / จะไม่เกิดตามหลังสระเสียงยาวในภาษาพวน เช่น ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำว่า ‘ปาก’ /pa:k / ภาษาพวนจะออกเสียงเป็น ‘ปะ’ / pa? / คำศัพท์ที่ใช้สระ ใ- เช่น ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำว่า ‘ใจ’ /caj / ภาษาพวนจะออกเสียงเป็น ‘เจอ’ /cə:/ เป็นต้น นอกจากนี้สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ (2547: 50,129) ได้สำรวจแผนที่ภาษากลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆในประเทศไทยพบว่า มีประชากรที่พูดภาษาพวนจำนวนมากถึง 200,000 คน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือผู้พูดภาษาพวนอาศัยอยู่มากโดยเฉพาะที่จังหวัดอุดรธานีจำนวนประมาณ 7,000 คน และจังหวัดหนองคายจำนวนประมาณ 4,000 คน

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า กลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานีเป็นชนกลุ่มใหญ่ อีกกลุ่มหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฐานะอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยและมีความสนใจด้านภาษาไทยถิ่น ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไท ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย จึงสนใจศึกษาภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี เพื่อให้เห็นถึงแนวโน้มการใช้ภาษาที่เปลี่ยนแปลงท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ และบริบทแวดล้อมอื่นๆ นอกจากจะทำให้การศึกษาภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าวมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นประโยชน์ด้านการเรียนการสอนภาษาถิ่น และวงวิชาการด้านการศึกษาภาษาถิ่นตระกูลไท ตลอดจนเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีในด้านภาษา วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ให้เกิดขึ้นในสังคมด้วย



### วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพวนในจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาพวนในจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้ภาษาพวนในจังหวัดหนองคาย และอุดรธานีมีความเหมือนและ

แตกต่างกัน

### คำถามหลักในการวิจัย

ภาษาพวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานีมีความแตกต่างกัน

### ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลเอกสารและข้อมูลสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาพวน

### ขอบเขตของการวิจัย

#### 1. ขอบเขตเชิงเนื้อหา

1.1 ศึกษาเฉพาะหน่วยอรรถที่รวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเพิ่มเติม

1.2 ศึกษาเฉพาะข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาพวนทั้งสองถิ่น โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เรื่องระบบเสียงและคำศัพท์

#### 2. ขอบเขตเชิงพื้นที่

กำหนดพื้นที่เก็บข้อมูลภาษาพวน 2 จุด ได้แก่ ตำบลกุดบง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย และตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

#### 3. กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ

การวิจัยนี้เก็บข้อมูลภาษาพวนจากผู้บอกภาษาถิ่นละ 2 คน โดยเป็นเพศชาย 1 คน เพศหญิง 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง รวมผู้บอกภาษาพวนทั้งหมดจำนวน 4 คน รายนามผู้บอกภาษาพวนมีดังต่อไปนี้

- 1) นายฉลาด วิทยบุตร อายุ 81 ปี อยู่บ้านเลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลกุดบง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย
- 2) นางเนียม พิสมัย อายุ 84 ปี อยู่บ้านเลขที่ 51 หมู่ 1 ตำบลกุดบง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย



3) นายผอง ปราบพาล อายุ 76 ปี อยู่บ้านเลขที่ 50 หมู่ 5 ตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

4) นางทองแสน ปราบพาล อายุ 66 ปี อยู่บ้านเลขที่ 50 หมู่ 5 ตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

## วิธีการดำเนินการวิจัย

### ขั้นตอนที่ 1 เตรียมการวิจัยด้านเอกสาร

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับภาษาพวนและภาษาตระกูลไท กำหนดรายการคำเพื่อเก็บข้อมูลภาษาพวน และข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ของจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาในขั้นตอนต่อไป

### ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการวิจัย

1. การสร้างรายการคำศัพท์ ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆเกี่ยวกับการกำหนดรายการคำศัพท์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกหน่วยอรรถ ตลอดจนกำหนดหน่วยอรรถขึ้นเองตามความเหมาะสมประมาณ 1,530 หน่วยอรรถ

2. การกำหนดจุดเก็บข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ในการเก็บข้อมูลภาษาพวน 2 จุด คือ ภาษาพวนตำบลกุดบง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย และภาษาพวนตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านฝื่อ จังหวัดอุดรธานี

3. การคัดเลือกผู้บอกภาษา ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บอกภาษาดังนี้

- 1) เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่วิจัย และพูดภาษาพวนในชีวิตประจำวัน
- 2) เป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เพราะผู้บอกภาษาที่มีอายุมากจะรักษาระบบเสียงและคำศัพท์ของภาษาถิ่นของตนได้ดีกว่าผู้บอกภาษาที่มีอายุน้อย
- 3) เป็นผู้มีการศึกษาไม่เกินภาคบังคับ หรือระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 4) เป็นผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ หรือประกอบอาชีพเกษตรกรรม หรืออาชีพรับจ้าง
- 5) เป็นผู้ที่มีอวัยวะในการออกเสียงครบถ้วนสมบูรณ์ สามารถออกเสียงได้ชัดเจน และมีประสาทหูที่ใช้งานได้ดี
- 6) เป็นผู้ที่มีไหวพริบปฏิภาณดี สามารถโต้ตอบข้อซักถามได้คล่องแคล่ว มีอัธยาศัยดี สนใจและให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์



#### 4. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้แก่รายการคำศัพท์ แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาตระกูลไทของเก็ดนีย์ อุปกรณ์และภาพประกอบต่างๆ เครื่องบันทึกเสียงแบบดิจิตอล ดินสอ ปากกา ยางลบ สมุดบันทึก กล้องถ่ายรูป

#### 5. วิธีสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้รายการคำศัพท์ และแบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ในภาษาตระกูลไทของวิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ (William J. Gedney 1973) จำนวน 60 คำ รวมทั้งอุปกรณ์ที่เป็นของจริง ภาพประกอบ การแสดงกริยาท่าทาง ตลอดจนสมมติสถานการณ์ เพื่อให้ผู้บอกภาษาเข้าใจความหมายของสิ่งที่ต้องการให้ผู้บอกภาษาพูดออกเสียงคำที่ต้องการคำละ 2 ครั้ง แล้วบันทึกเป็นสัทอักษร (IPA) และบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงแบบดิจิตอลเพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง

#### 6. วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

นำรายการคำศัพท์และอุปกรณ์ประกอบการสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาพวน โดยให้ผู้บอกภาษาออกเสียงคำละ 2 ครั้ง ผู้วิจัยฟังเสียงของผู้บอกภาษาจนแน่ใจว่าเป็นเสียงใดบ้างแล้วจึงบันทึกด้วยสัทอักษร (IPA) บันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียงแบบดิจิตอล เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจสอบข้อมูลภายหลัง จากนั้นจึงจดบันทึกข้อมูลลงบัตรคำด้วยสัทอักษร

#### ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาคัดเลือกหน่วยอรรถที่ผู้บอกภาษาสามารถให้ข้อมูลครบถ้วนทั้ง 2 ถิ่น เหลือหน่วยอรรถที่ใช้ในการวิเคราะห์ทั้งสิ้น 1,300 หน่วยอรรถ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลระบบเสียงภาษาพวน โดยใช้หลักของการหาคู่เทียบเสียง (minimal pairs) และคู่เทียบเสียงคล้าย (sub – minimal pairs) สำหรับการวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์นั้นพิจารณาการแตกตัวและการรวมตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์โดยใช้แบบทดสอบของวิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ ส่วนการวิเคราะห์คำศัพท์ภาษาพวนผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการใช้คำศัพท์เหมือนกัน และการใช้คำศัพท์ต่างกัน โดยพิจารณาตามกฎการแปรเสียงทางภาษาศาสตร์

#### ขั้นตอนที่ 4 การเปรียบเทียบข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

#### ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสังเคราะห์ข้อมูลและจัดทำข้อเสนอแนะ



ผู้วิจัยเปรียบเทียบข้อมูลภาษาพวนที่ได้จากการวิเคราะห์ นำเสนอผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบ  
ในรูปของตาราง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ

## เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### 1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแปรของภาษา การเปลี่ยนแปลงของภาษา และการสัมผัสภาษา

#### 1.1 การแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา

การแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษาเป็นลักษณะธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับภาษาที่ยังมีผู้ใช้ใน  
ชีวิตประจำวัน การแปรของภาษา (language variation) หมายถึง การที่รูปในภาษาตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไปอาจใช้  
แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายแก่นหรือความหมายหลักเปลี่ยนไป รูปในภาษาอาจเป็นหน่วยด้านใดก็ได้  
เช่น การออกเสียง คำศัพท์และรูปประโยค (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2556 : 18-19) ตัวอย่างการแปรเสียง เช่น  
การใช้ [ r ] และ [ l ] สลับกันโดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน เช่น [ rian<sup>33</sup> ru:<sup>45</sup> ] และ [ lian<sup>33</sup> lu:<sup>45</sup> ]  
“เรียนรู” การแปรศัพท์เช่น คำว่า “ดู” ในภาษาไทยกลาง จะแปรเป็น “แล” ในภาษาถิ่นใต้ และ “เบ็ง” ใน  
ภาษาถิ่นอีสาน การแปรด้านรูปประโยค เช่น “เขาหันเนื้อด้วยมิด” บางครั้งอาจใช้ว่า “เขาใช้มิดหันเนื้อ” การ  
แปรดังกล่าวมักมีปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ เพศ อาชีพ การศึกษา ฯลฯ แนวคิด  
ดังกล่าวเป็นที่สนใจของนักภาษาศาสตร์สังคม

การเปลี่ยนแปลงของภาษา (language change) หมายถึง การที่รูปภาษาในภาษาเดียวกันมี  
ลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิมเมื่อกาลเวลาผ่านไป อาจเกิดได้ทั้งระดับเสียง ระดับคำ และระดับไวยากรณ์ เป็น  
แนวคิดที่พยายามพิสูจน์ให้เห็นข้อเท็จจริงที่ว่า ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการ  
เปลี่ยนแปลงแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1. ปัจจัยภายใน (Internal factor) 2. ปัจจัยภายนอก (External factor)  
ดังนี้

1.1.1 ปัจจัยภายใน (Internal factor) หมายถึง ปัจจัยภายในภาษาที่มีอิทธิพลต่อการ  
เปลี่ยนแปลงตามแนวคิดของนักภาษาศาสตร์โครงสร้าง (Structuralist) ได้แก่

1. ความสมมาตรของภาษา (Symmetry) เป็นคุณสมบัติหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับระบบ  
เสียงเพื่อให้เกิดความสมมาตร เช่น ถ้าภาษานั้นมีเสียงสระหน้าก็มักจะมีเสียงสระหลังคู่กัน เช่น ภาษาไทยมี  
เสียงสระหน้า / i, i:, e, e:, ε, ε:/ และมีสระหลัง / u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ หากมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในภาษาทำ  
ให้เกิดความไม่สมมาตรของระบบเสียง ลักษณะสมมาตรที่เป็นธรรมชาติของภาษาจะผลักดันให้เกิดการ  
เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จะทำให้เกิดวิธีสมมาตรแบบใหม่



2. **ความประหยัด (economy)** โดยทั่วไปภาษาจะไม่อนุญาตให้มีรูป 2 รูปที่มีความหมายเหมือนกันทุกประการ เช่น คำยืมที่มีความหมายเหมือนกับคำที่มีอยู่เดิม เมื่อยืมมาแล้วต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางความหมายหรือมีขอบเขตของการใช้ที่ต่างกันเพื่อให้คำเดิมและคำยืมคงอยู่ได้ในภาษา เช่น ภาษาไทยมีคำว่า ตะวัน พระอาทิตย์ และทินกร หมายถึงสิ่งเดียวกัน ต่างที่ระดับภาษา กล่าวคือ ตะวัน ใช้ในภาษาพูด พระอาทิตย์ ใช้ในภาษาเขียน ทินกร ใช้ในภาษาวรรณคดี

1.1.2 **ปัจจัยภายนอก (External factor)** หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีผลทำให้ภาษาเปลี่ยนไป ปัจจัยภายนอกมีดังนี้

1. **การสัมผัสภาษา (language contact)** เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในตัวผู้พูดมีภาวะสองภาษา (bilingual) หรือผู้ที่มีภาวะหลายภาษา (multilingual) ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ เกิดการแทรกแซงของภาษา (linguistic interference) หรือมีการยืมหน่วยทางภาษาจากภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง ทำให้เกิดหน่วยใหม่ขึ้นในภาษา เช่น มีหน่วยเสียงใหม่ หรือมีคำใหม่เกิดขึ้น

2. **ปัจจัยทางสังคม (Social factors)** ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา เช่น เพศ อายุ การศึกษา ชาติพันธุ์ ระดับชั้นของผู้พูด ถิ่นที่อยู่อาศัย ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนเสียงกักไม่มีลมพยัญชนะต้น / p, t, k, c / ในภาษาถิ่นเชียงใหม่ คนที่อาศัยอยู่ในชุมชนเมืองมีแนวโน้มจะเปลี่ยนเป็นเสียงกัก มีลม / p<sup>h</sup>, t<sup>h</sup>, k<sup>h</sup>, c<sup>h</sup> / แบบภาษาไทยกรุงเทพฯมากกว่าคนที่อาศัยในชนบท

3. **สภาพทางจิตวิทยาของผู้พูดภาษา** ผู้พูดภาษาอาจมีทัศนคติว่า เสียงบางเสียงในภาษาของตน ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้พูดภาษามาตรฐาน จึงพยายามใช้เสียงบางเสียงเพื่อยกระดับชนชั้นของตนเอง เพื่อให้ทันสมัยหรือเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นหรือผู้มีการศึกษาสูง เช่น การที่กลุ่มนักร้องชาวไทยออกเสียง ร ซึ่งเป็นเสียงลิ้นกระทบ [ r ] ให้เป็นเสียงเปิด [ɹ] หรือห่อริมฝีปากร่วม (labialization) เหมือนภาษาอังกฤษ

4. **ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ** ความเจริญด้านต่างๆ ย่อมส่งผลให้วัตถุสิ่งของถูกดัดแปลงรูปลักษณะ หรือเปลี่ยนวัตถุดิบที่นำมาผลิตให้ทันสมัย เช่น การใช้พลาสติกแทนภาชนะจักสาน การเลิกใช้ภาษาชนะพื้นบ้าน การบริโภคแบบสมัยนิยม การสร้างบ้านด้วยสถาปัตยกรรมแบบใหม่ ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไป คำเดิมที่เคยใช้เรียกสิ่งของหรือความคิดเดิมอาจสูญไปและรับศัพท์ใหม่แทน เช่น การยืมคำภาษาอังกฤษเข้ามาในภาษาไทยเพื่อเรียกสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นตามความเจริญทางเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุ๊ก อีเมล โปสการ์ด ฯลฯ



## 1.2 การสัมผัสภาษา

การสัมผัสภาษาเป็นกระบวนการที่ภาษา 2 ภาษาหรือหลายภาษามีอิทธิพลต่อกัน การสัมผัสภาษามักจะเกิดขึ้นในสังคมที่มีภาวะสองภาษาหรือภาวะหลายภาษา เนื่องจากในสังคมดังกล่าวมีผู้รู้ภาษาหรือผู้รู้หลายภาษาที่อาจใช้ภาษา 2 ภาษาหรือหลายภาษาสลับกันหรือปนกัน ภาษาจึงมีอิทธิพลต่อกันและกัน จุดที่มีการสัมผัสก็คือในตัวผู้รู้หลายภาษานั้นเอง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545: 92) การสัมผัสภาษาทำให้เกิดกลไกทางภาษาและผลของการสัมผัสภาษา ดังนี้

**1.2.1 กลไกทางภาษาในสถานการณ์การสัมผัสภาษา** ได้แก่ การแทรกแซงภาษา (linguistic interference) คือ การที่ผู้พูดนำลักษณะของภาษาหนึ่งไปใช้ในการพูดกับอีกภาษาหนึ่ง ส่วนใหญ่เป็นการนำภาษาแม่ไปใช้ในภาษาที่สองหรือภาษาอื่นที่ผู้พูดเรียนรู้ภายหลัง ได้แก่ การแทรกแซงทางเสียง ศัพท์และไวยากรณ์ ของภาษาแม่ที่มีอิทธิพลต่อภาษาอื่น นอกจากนี้ยังมีกลไกการยืม (borrowing) คือการที่ผู้พูดนำเอาลักษณะของภาษาอื่นหรือภาษาที่ 2 เข้ามาในภาษาแม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบางประการในภาษาแม่ในระดับเสียง ศัพท์และไวยากรณ์ โดยทั่วไปการยืมอันดับแรกมักเป็นระดับของศัพท์และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเสียงได้ เช่น เกิดหน่วยเสียงใหม่ เมื่อมีการสัมผัสภาษาที่มากขึ้น และมีระยะเวลาที่ยาวนาน จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์ของภาษาแม่ได้

กลไกทางภาษาในสถานการณ์การสัมผัสภาษาอื่นๆได้แก่ การสลับภาษา (code switching) หมายถึง การที่ผู้พูดใช้ภาษามากกว่า 1 ภาษา สลับกันในระดับประโยค หากสลับกันในระดับคำ เรียกว่า การปนภาษา (code mixing) นอกจากนั้นยังมีการสร้างคำขึ้นใหม่ (individual creation) มักเกิดกับภาวะของบุคคล 2 ภาษา ที่นำคำจากภาษาหนึ่งมารวมกับคำที่มาจากอีกภาษาหนึ่ง จนเกิดคำใหม่ในภาษา ซึ่งไม่ใช่ผลจากการแทรกแซงภาษาหรือการยืมภาษา

**1.2.2 ผลของการสัมผัสภาษา** จากกลไกทางภาษาทั้ง 5 ประการ คือ การแทรกแซงภาษา การยืม การสลับภาษา การปนภาษา และการสร้างคำขึ้นใหม่ ล้วนเป็นบทบาทสำคัญทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงได้ ดังที่ โทมัสสัน และ คีฟแมน (Thomason and Kaufman 1988) ได้สรุประดับของผลของการสัมผัสภาษา ดังนี้

1. การสัมผัสภาษาในระดับเข้มข้นเล็กน้อยและมีการยืมทางโครงสร้างไม่มาก การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้แก่ การยืมคำทั้งคำพื้นฐานและคำไวยากรณ์ รวมทั้งอาจมีการยืมลักษณะทางเสียง ไวยากรณ์ ความหมาย ซึ่งเกิดขึ้นในระดับเล็กน้อย
2. การสัมผัสภาษาในระดับเข้มข้นมากขึ้น และมีการยืมโครงสร้างมากขึ้น ทำให้เกิดหน่วยเสียงใหม่ โครงสร้างคำแบบใหม่
3. การสัมผัสภาษาโดยมีวัฒนธรรมเป็นปัจจัยและมีการยืมทางโครงสร้างระดับปานกลาง ทำให้เกิดโครงสร้างประโยคที่มีการเรียงคำ (ประธาน กริยา กรรม) เปลี่ยนไปตามภาษาที่ยืมมาหรือโครงสร้างพยางค์เปลี่ยนไป เมื่อนำหน่วยเสียงใหม่มาใช้ในภาษา



4. การสัมผัสภาษาโดยมีวัฒนธรรมเป็นปัจจัยที่สูงมากและมีการยืมทางโครงสร้างระดับมาก ทำให้เกิดผลกระทบทางโครงสร้างของเสียง ไวยากรณ์ในภาษา เช่น การเปลี่ยนแปลงการเรียงลำดับคำในประโยคมากที่สุด การเปลี่ยนแปลงการออกเสียงบางหน่วยเสียงในภาษา ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างคำ

## 2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์พวน

สนิท สมัครการ (2516) ได้กล่าวถึงสาเหตุการอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย ของชาวพวนว่า สงครามในดินแดนเชียงขวางที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ทั้งจากลาวด้วยกันและจากญวน จากฮ่อ ชาวพวนจะถูกกวาดต้อนเข้าไปด้วยทุกครั้ง เพื่อเอาแรงงานไปใช้และป้องกันไม่ให้เป็นกำลังแก่ข้าศึก ชาวพวนได้ถูกกวาดต้อนเข้ามาอยู่ในไทย หลายครั้งในสมัยกรุงธนบุรี พ.ศ. 2322 เมืองพวนแพ้สงครามไทย ครั้นลาวพวน ลาวทรงดำ หรือโข่ง ลาวเวียง ถูกกวาดต้อนเข้ามาไว้ในกรุงเทพฯ และพวกลาวโข่งไปอยู่เพชรบุรี ส่วนลาวพวน ลาวเวียง ให้ไปอยู่สระบุรี ราชบุรี และจันทบุรี ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พ.ศ. 2335 เมืองพวนแพ้สงครามเวียงจันทน์ แต่เวียงจันทน์เป็นเมืองขึ้นของไทย ชาวพวนจึงถูกกวาดเข้ามาอยู่ในไทย และให้อยู่กรุงเทพฯ ในสมัยรัชกาลที่ 3 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวเกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ ไทยยกกองทัพไปปราบเวียงจันทน์ได้ เจ้าน้อยเจ้าเมืองพวนจับตัวเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทน์ส่งกองทัพไทยเป็นเหตุให้ญวนไม่พอใจเชียงขวาง ยกกำลังมาจับเจ้าน้อยและลูกๆ ไปไว้ที่เมืองญวนและให้ประหารเจ้าน้อย เมื่อไทยทำสงครามกับญวนจึงกวาดต้อนพวนจากเชียงขวางมาไว้ในไทยหลายครั้งหลายหนเพื่อไม่ให้เป็นกำลังแก่ญวน สมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเกิดศึกฮ่อ พวกฮ่อยกมาปล้นเมืองเชียงขวาง หัวพันทั้งห้าทั้งหก เชียงขวางได้รับความลำบากมากในการทำมาหากิน ชาวพวนบางกลุ่มจึงอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยเองและถูกกองทัพไทยที่ยกไปปราบฮ่อกวาดต้อนเข้ามาอยู่หลวงพระบาง เวียงจันทน์ และตามหัวเมืองริมฝั่งแม่น้ำโขงเพื่อตัดกำลังญวน ชาวพวนจึงกระจายกันอยู่ตามที่ราบภาคกลางที่มีคนพวนอยู่มาก่อนแล้วตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ และแยกย้ายกันไปตั้งถิ่นฐานในภาคอีสานหลายหัวเมือง เช่น หนองคาย อุดรธานี เลย

วิเชียร วงศ์วิเศษ (2517 : 1-7) ได้กล่าวถึงประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความเป็นอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขปกครองของประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ชนชาติต่าง ๆ ต้องการที่จะมีพื้พระบรมโพธิสมภาร พวกฮ่ออพยพเข้ามาประเทศไทย ตั้งถิ่นฐานประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างสงบสุข ชาวพวนเป็นกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งที่มีถิ่นฐานบ้านเกิดอยู่เมืองพวน แขวงเมืองเชียงขวาง ในประเทศลาวและอพยพเข้ามาในประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรีเรื่อยมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 3

อุดม บัวศรี (2523 : 18-19) กล่าวถึงชาวพวน ความว่า พวนเป็นพวกลาวอพยพมาจากฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง แขวงเชียงขวาง อยู่ทางเหนือของเมืองเวียงจันทน์ ในอดีตเคยมีอาณาจักรเป็นอิสระปัจจุบันมีมากในเขตจังหวัดอุดรธานี ในสมัยการปกครองของรัชกาลที่ 5 เรียกพวกลาวพวนว่าลาวฝ่ายเหนือ มีข้าหลวงใหญ่อยู่ที่





หนองคาย เมืองที่เป็นกลุ่มของลาวพวนมีจำนวน 16 เมือง ฉะนั้นกลุ่มลาวพวนก็คงอยู่ในประเทศลาวบางจังหวัดและอยู่ในประเทศไทยได้แก่ หนองคาย สกลนครนครพนม อุดรธานี ขอนแก่น และเพชรบูรณ์

กนกพรรณ แสงเรือง (2532) ศึกษาเกี่ยวกับความสำนึกในเอกลักษณ์ชาติพันธุ์ของลาวพวน พบว่าความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านต่างๆของชุมชนลาวพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี พบว่า ความสำนึกในเอกลักษณ์ ด้านต่างๆได้แก่ ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษา ด้านวัฒนธรรม และด้านประวัติศาสตร์ของลาวพวนช่วงที่ผ่านมาอยู่ในระดับที่ต่างกัน ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านภาษา ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านประวัติศาสตร์ยังเหลืออยู่ในระดับปานกลาง ความสำนึกในเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมยังหลงเหลืออยู่ในระดับสูง มีการรวมตัวของชุมชนไทพวนในภูมิภาคต่างๆอย่างแข็งขันและก่อเกิดกิจกรรมส่งเสริมด้านวัฒนธรรมของตนเองสูง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์ของตนเอง

ธวัช ปุณโณทก (2532 : 243-249) กล่าวว่า สภาพภูมิศาสตร์ของจังหวัดอุดรธานี จำนวนประชากร และจารีตประเพณี ประวัติความเป็นมาของพื้นที่ มีการแนะนำแหล่งทางโบราณคดีชุมชนโบราณ และแหล่งท่องเที่ยว ที่น่าสนใจในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีวัดพระพุทธรูปบาทบัวบกวัดป่าบ้านตาด วนอุทยานน้ำตกยางทอง อารยธรรมมรดกโลกบ้านเชียงและหนองประจักษ์ในจังหวัดอุดรธานี ประชาชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัฒนธรรมไทย-ลาว ที่อพยพมาจากเวียงจันทน์เป็นส่วนใหญ่และมีกลุ่มชาติพันธุ์อื่นเข้ามา มีผู้ไทย และไทยพวน มีพบที่อำเภอบ้านเชียง และอำเภอบ้านผือ

ชัชวาลย์ สุคันธวิภาติ (2539 : 15-16) ได้กล่าวถึงที่มาและความหมายของคำว่า “พวน” สรุปได้ความว่า พวน (Phuans) เป็นคำที่ใช้เรียกชื่อคนกลุ่มชน เชื้อชาติ ไท หรือคนเผ่าไท (Tai) ซึ่งเป็นชนชาติโบราณกลุ่มหนึ่ง มีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีน มีตำนานพงศาวดารกล่าวไว้ถึงการสร้างบ้านแปลงเมือง (Urbanization) โดยบรรพบุรุษของชาวพวนซึ่งได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน อยู่ที่บริเวณที่ราบสูงเชียงขวาง (Chiang Khvang) หรือตรันนินห์ (Tranninh) แล้วเรียกชื่อเมืองตามชื่อที่เรียกตนเองว่า “เมืองพวน” ในอดีตเป็นรัฐอิสระ ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองเวียงจันทน์ และอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเมืองหลวงพระบาง

วิระพงศ์ มีสถาน (2539 : 7-9) ได้กล่าวถึงลักษณะทางชาติพันธุ์ของชาวพวนไว้ว่าชาวพวนได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้ที่มึรูปร่างหน้าตาหมดจด ผิวพรรณสะอาดเกลี้ยงเกลา กิริยาละเมียดละไม มีความขยันขันแข็งในการทำงาน อีกทั้งเป็นกลุ่มชนที่มีภาษาพูด วัฒนธรรมประเพณีเป็นของตนเอง คนพวนมีลักษณะโครงสร้างทางร่างกายคล้ายคลึงกับคนเผ่าไทหรือไตกลุ่มอื่นๆที่รูปร่างความสูงต่ำจะมีความแตกต่างที่คนพวนส่วนใหญ่จะมีผิวขาว จมูกโด่งหรือตั้งไม่หักกรามไม่โต ผู้หญิงพวนส่วนใหญ่จะสวยไม่ชอบบอญู่ได้ระเบียบหรืออยู่ได้อานาจของใคร ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี

ฤดีมน ปริดีสนิท (2539) ศึกษาวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมประเพณีและประวัติศาสตร์ ชุมชนไทพวน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี พบว่าวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมประเพณีของไทพวน อำเภอบ้านผือ มี ฮีตคอง เช่นเดียวกับชาติพันธุ์ไท -ลาว อื่นๆแต่มีข้อปฏิบัติและความเชื่อแตกต่างกันออกไป สังคมไทพวนนับถือผี ทั้งผีบ้าน ผีเรือน ผีน้ำ ผีป่าเขา และธรรมชาติ ต้องเซ่นไหว้ เพื่อขอความคุ้มครอง และรักษาการเจ็บไข้ แม้ใน



ปัจจุบันไทพวนเหล่านี้จะรับนับถือพุทธศาสนาแล้วก็ตาม แต่ยังเป็นการนับถือผีคู่ไปกับนับถือพระ ส่วนทางด้านสังคมไทพวนบ้านผือ เป็นสังคมที่ยกย่องฝ่ายชายให้เป็นใหญ่เหนือกว่าหญิง สามียจะมีศักดิ์สูงกว่าภรรยา ก่อนนอนภรรยาจะต้องกราบสามี การเป็นจ้าวจะเป็นได้เฉพาะฝ่ายชาย การรับมรดก ลูกคนเล็ก หรือคนสุดท้ายที่อยู่ปรนนิบัติพ่อแม่จะเป็นผู้ได้รับการแต่งงานเอาลูกเขยเข้าไปอยู่ในบ้านไทพวน ไทพวนบ้านผือ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ไท-ลาว ที่มีความสำคัญในเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของเผ่าตมสูง มีความสำคัญในความเป็นพวน มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ชนชาติ มีความสำคัญในภาษาพวน

### 3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาพวน

ทศไนย อารมณฺ์สุข (2521) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน” โดยศึกษาภาษาพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก พิจารณาถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างของเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ระหว่างภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาพวนมีหน่วยเสียงพยัญชนะ 20 หน่วยเสียง ที่ต่างจากภาษาไทยมาตรฐานคือภาษาพวนมีเสียง /ŋ/ แต่ไม่มีเสียง /c<sup>h</sup>/, /r/ เหมือนภาษาไทยมาตรฐาน สระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง สระประสมมี 3 หน่วยเสียง เช่นเดียวกับภาษาไทยมาตรฐาน ส่วนเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง ที่ต่างกันคือเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ของภาษาไทยจะตรงกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ของภาษาพวน เมื่อปรากฏในพยางค์หน้าของคำประสมหรือวลี เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาพวน เมื่อกำนั้นมีพยัญชนะต้นเป็นเสียง /p, t, k, ʔ, b, d, c / หรือกรณีที่มีเสียงพยัญชนะต้นนอกเหนือจากที่กล่าวมา ซึ่งตามด้วยสระเสียงยาวกับเสียงพยัญชนะท้าย /k/ เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาพวน กรณีที่เสียงพยัญชนะต้นพยางค์เป็น /p<sup>h</sup>, t<sup>h</sup>, k<sup>h</sup>, f, s, h, m, n, ŋ, l, w, j / ด้านความต่างของเสียงสระพบว่า เสียงสระยาวซึ่งมีพยัญชนะท้าย /k/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงสระสั้นซึ่งมีพยัญชนะท้าย /ʔ/ ในภาษาพวน และเสียงสระ /a/ ตามด้วยพยัญชนะท้าย /j/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงสระ /ə/ ในภาษาพวน ส่วนความต่างของเสียงพยัญชนะนั้นเสียงพยัญชนะต้น /r/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงพยัญชนะต้น /h/ และ /l/ ในภาษาพวน เสียงพยัญชนะต้น /c<sup>h</sup>/ และ /j/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงพยัญชนะต้น /s/ และ /ŋ/ ในภาษาพวนตามลำดับ เสียงพยัญชนะท้าย /k/ ในภาษาไทยจะตรงกับเสียงพยัญชนะท้าย /ʔ/ ในภาษาพวน อนึ่งเสียงพยัญชนะควบกล้ำจะไม่ปรากฏในภาษาพวน

รัชณี เสนีย์ศรีสันต์ (2524) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวน มาบปลาเค้า ของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน” โดยศึกษาภาษาลาวพวนที่บ้านมาบปลาเค้า ตำบลมาบปลาเค้า จังหวัดเพชรบุรี โดยแบ่งผู้บอกภาษาเป็น 4 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุ 45-50 ปี



กลุ่มอายุ 30-44 ปี และกลุ่มอายุ 15-29 ปี ผู้ศึกษาพบว่า ระบบเสียงภาษาลาวพวนที่พูดโดยคนต่างอายุกันมีระบบเสียงเหมือนกัน แต่ลักษณะทางสัทศาสตร์บางเสียงต่างกัน เพราะได้รับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาไทยเพชรบุรี เสียงวรรณยุกต์ช่อง DS123 มีแนวโน้มที่จะออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเพชรบุรี และช่อง DS4 มีแนวโน้มที่จะออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ทำให้เกิดเสียงวรรณยุกต์ใหม่ในภาษาลาวพวน 3 เสียง ผู้พูดภาษาพวนอายุ 60 ปีขึ้นไป ยังคงออกเสียงภาษาลาวพวนเดิมในอัตราสูง ส่วนผู้พูดภาษาลาวพวนกลุ่มอายุ 15-29 ปี ออกเสียงภาษาไทยมากและมักใช้คำศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แทนศัพท์ภาษาลาวพวน

อุทัยวรรณ ดันหยง (2526) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน” เพื่อศึกษาภาษาลาวพวนที่อำเภอบ้านหมี่ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี และตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ได้แบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุคือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 กลุ่มอายุ 31-40 ปี กลุ่มที่ 3 กลุ่มอายุ 15-30 ปี ผู้ศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านเสียงของคำจะเป็นการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำมีแนวโน้มจะใช้เป็นเสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 มากที่สุด และพบคำศัพท์ที่เลิกใช้ในแต่ละกลุ่มอายุจำนวนหนึ่ง โดยผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 มีโอกาสเลือกใช้ศัพท์ลาวพวนหรือศัพท์อื่นได้มากที่สุด ดังนั้นผู้พูดภาษาลาวพวนระดับอายุที่ 2 และ 3 จึงมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากโดยรับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ และกันทิมา วัฒนประเสริฐ (2531) เขียนงานวิจัยเรื่อง “ระบบเสียงภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน” โดยเก็บข้อมูลใน 4 จังหวัดของกลุ่มน้ำท่าจีน ได้แก่ จังหวัดชัยนาท สุพรรณบุรี นครปฐม และสมุทรสาคร เพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาลาวโซ่ง ลาวครั่ง ลาวเวียง ลาวใต้ ลาวพวน และเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาลาวทั้ง 5 กลุ่ม โดยใช้คำศัพท์เพื่อทดสอบระบบเสียงจากผู้บอกภาษาลาวแต่ละกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 50-75 ปี ในส่วนของภาษาลาวพวน ได้ศึกษาภาษาลาวพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัย ภาษาพวนมีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ได้แก่ / p-, t-, k-, ʔ-, p<sup>h</sup>-, t<sup>h</sup>-, k<sup>h</sup>-, b-, d-, c-, f-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, l-, w-, j-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ / -p-, -t-, -k-, -ʔ-, -m-, -n-, -ŋ-, -w-, -j/ หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ / i, ii, e, ee, ε, ε:, uu, uu:, ə, ə:, a, ai, u, ui, o, oi, ɔ, ɔ:/ มีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ia, uua, ua/ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์



เป็นสามทาง (Three ways split) ภาษาลาวพวนมีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ใกล้เคียงกับภาษาลาวพวน อำเภอรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และอำเภอบ้านหมี่ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี

จารุวรรณ สุขปิติ (2532) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหัว อำเภอสรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี” เพื่อศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหัว อำเภอสรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี โดยเลือกเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาจำนวน 3 คน ผลการศึกษาพบว่า ภาษาลาวพวนที่ตำบลหัวหัว อำเภอสรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 20 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระผสมมี 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง ลักษณะพยางค์ การสร้างคำ การจำแนกคำ โครงสร้างของวลี และการเรียงคำในประโยคมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาไทยมาตรฐาน

ชลลดา สังวาลทรัพย์ (2534) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก” เพื่อศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก โดยเลือกเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาจำนวน 3 คน ผลการศึกษาพบว่า ภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 20 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระผสมมี 3 หน่วยเสียง หน่วยเสียงวรรณยุกต์มี 6 หน่วยเสียง ลักษณะพยางค์ การสร้างคำ การจำแนกคำ โครงสร้างของวลี และการเรียงคำในประโยคมีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษาไทยมาตรฐาน

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ (2536) เขียนบทความเรื่อง “การจัดกลุ่มภาษาพวนโดยใช้เสียงวรรณยุกต์” เพื่อจัดกลุ่มระบบวรรณยุกต์ของภาษาพวนทั้ง 13 ถิ่น เท่าที่มีผู้ได้ศึกษาไว้ โดยใช้เกณฑ์ 2 ประการ ได้แก่ 1. จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 2. ลักษณะการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ พบว่า เมื่อใช้เกณฑ์จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์สามารถแบ่งกลุ่มภาษาพวนได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาษาพวนกลุ่ม 5 หน่วยเสียง ภาษาพวนกลุ่ม 6 หน่วยเสียง ภาษาพวนกลุ่ม 7 หน่วยเสียง และภาษาพวนกลุ่ม 8 หน่วยเสียง เมื่อใช้เกณฑ์ลักษณะการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สามารถแบ่งกลุ่มภาษาพวนได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ภาษาพวนกลุ่มที่มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็น 2 ทาง และภาษาพวนกลุ่มที่มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง

สุพัทธา จิรนนทนาภรณ์ (2536) เขียนงานวิจัยเรื่อง “วงจรรศพีทในวัฒนธรรมการทอผ้าของไทยพวน” โดยวิจัยในพื้นที่ 2 หมู่บ้าน ได้แก่ ไทยพวนบ้านป่าแดง จังหวัดพิจิตร และไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย ไทยพวนบ้านป่าแดงเป็นไทยพวนที่อพยพมาจากอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี การทอผ้าจะเป็นการทอผ้าไหม ได้แก่ ไหมมัดหมี่สามกษัตริย์ ไหมมัดหมี่ทั้งตัว ไหมหมี่เปียง เป็นต้น ไทยพวนบ้านหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย เป็นไทยพวนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณอำเภอสรีสัชนาลัยมาเป็นเวลานานประมาณ 150 ปีมาแล้ว การทอผ้าเป็นการทอผ้าแบบโบราณที่เรียกว่า ผ้าซิ่นตีนจก โดยได้ศึกษาศัพทศัพท์ที่ใช้ในการทอผ้าที่สัมพันธ์กับเทคนิควิธีการทอ ลวดลายการทอ เครื่องมือและวัสดุการทอ ประเพณีและพิธีกรรมและความเชื่อจากวัฒนธรรมการ



ทอ จากการศึกษาได้วงศัพท์ทั้งสิ้นจำนวนประมาณ 400 คำ ซึ่งนำเสนอในรูปภาพประกอบคำศัพท์ และการจัดหมวดคำศัพท์ตามชนิดของคำเป็นหมวดคำนาม คำลักษณะนามและคำกริยา

รัชณี ศรีสุวรรณ (2537) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “ลักษณะภาษาไทยน ที่จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อศึกษาระบบคำ ลักษณะโครงสร้างวลีและประโยคในภาษาไทยที่หมู่บ้านโพธิ์ศรี ตำบลบางปลาหม้อ อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยเลือกเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาจำนวน 2 คน ผลการศึกษาพบว่า หมวดคำในภาษาไทยนจำแนกตามความหมาย หน้าที่ และตำแหน่งที่ปรากฏในวลี และประโยคได้ 11 หมวดคำ ได้แก่ หมวดคำนาม หมวดคำสรรพนาม หมวดคำกริยา หมวดคำช่วยกริยา หมวดคำวิเศษณ์ หมวดคำลักษณนาม หมวดคำปฏิเสธ หมวดคำบอกจำนวนนับ หมวดคำบอกกำหนด หมวดคำเชื่อม และหมวดคำลงท้าย ส่วนวลีนั้นจำแนกตามหน้าที่ และลักษณะโครงสร้างวลีได้ 3 ประเภท ได้แก่ นามวลี กริยาวลี และวิเศษณ์วลี ส่วนประโยคเกิดจากการนำวลีและหมวดคำต่างๆมาเรียงกันอย่างเป็นระบบ สามารถจำแนกประโยคได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประโยคความเดียว ประโยคความรวม และประโยคความซ้อน

นิรมล บุญซ้อน (2540) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาคำลงท้ายในภาษาพวน” เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประเภท โครงสร้างพยางค์ และการปรากฏร่วมกันของคำลงท้าย ศึกษาการแปรรูปแปรเสียง และการใช้คำลงท้ายของภาษาพวนที่บ้านสระกระเบื้อง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองเต่า อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า คำลงท้ายในภาษาพวนเป็นคำพยางค์เดียว ส่วนที่เห็นเป็นคำลงท้ายลักษณะหลายพยางค์นั้นเป็นการปรากฏร่วมกันของคำลงท้ายบางคำ คำลงท้ายที่ปรากฏรูปเดียวมี 36 คำ คำลงท้ายลักษณะสองพยางค์มี 142 คำ คำลงท้ายลักษณะสามพยางค์มี 90 คำ และคำลงท้ายลักษณะสี่พยางค์มี 10 คำ จากการศึกษาการแปรรูปแปรเสียงของคำลงท้าย เกิดจากลักษณะทางเสียง 3 ประการ ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ เสียงสระ และการเปิด-ปิดเส้นเสียงในการออกเสียงและการแปรเสียงของคำลงท้ายทำให้เกิดความหมายย่อยขึ้นมา แต่ไม่ทำให้ความหมายหลักของคำลงท้ายเปลี่ยนไป ส่วนการใช้คำลงท้ายจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ สถานภาพ เจตนา อารมณ์ และที่สำคัญคือขึ้นอยู่กับข้อความของผู้พูดในขณะที่กล่าว ซึ่งข้อความที่ผู้พูดกล่าวนั้นพบว่ามี 6 ประเภท คือ 1. ข้อความเพื่อการบอกข้อมูล 2. ข้อความเพื่อการถาม 3. ข้อความเพื่อการชักชวนหรือขอร้อง 4. ข้อความเพื่อการสั่งหรือตักเตือน 5. ข้อความเพื่อการคาดคะเนหรือสงสัย และ 6. ข้อความเพื่อการขัดแย้ง

พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี (2541) เขียนงานวิจัยเรื่อง “สถานะของภาษาตากใบในภาษาไทถิ่น” โดยเปรียบเทียบลักษณะทางภาษาของภาษาตากใบกับภาษาไทถิ่นกลุ่มอื่นๆ เพื่อพิสูจน์ว่าภาษาตากใบมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายใกล้ชิดกับภาษาไทถิ่นใด โดยใช้วิธีการศึกษาแนวภาษาศาสตร์วรรณนา และภาษาศาสตร์เปรียบเทียบ ผลการศึกษาเปรียบเทียบภาษาตากใบกับภาษาไทถิ่นต่างๆ พบข้อสังเกตหลายประการคือ ประการแรก ภาษาตากใบมีลักษณะการกลายเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมกักก้องเป็นเสียงกักไม่ก้องมีกลุ่มลม (กลุ่ม PH) เหมือนกับภาษาไทยกลาง อีสาน ได้ ไทพวน และผู้ไท ประการที่สอง ภาษาตากใบมี



ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์แบบสองทางและมีการรวมเสียงวรรณยุกต์ที่เปลี่ยนแปลงมาจากวรรณยุกต์ตั้งเดิม B กับ DL เหมือนกับภาษาผู้ไทและไทดำ ประการที่สาม ภาษาตากใบมีลักษณะการยัดเสียงของเสียงสระสูงตั้งเดิมเป็นเสียงยาวในคำพยางค์ปิดคล้ายคลึงกับภาษาผู้ไท ประการที่สี่ ภาษาตากใบมีการใช้คำศัพท์เฉพาะจำนวนหนึ่งที่ไม่ปรากฏในภาษาไทยกลางและใต้ แต่กลับปรากฏในภาษาไทยเหนือ อีสาน ไทดำ ไทพวน และผู้ไท ทั้งนี้ภาษาตากใบใช้คำศัพท์เฉพาะร่วมกับภาษาผู้ไทมากกว่าภาษาไทอื่นๆ จากผลการวิจัยทั้งหมดสี่ประการสรุปได้ว่า ภาษาตากใบมีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายกับภาษาผู้ไทมากที่สุด

พรเพ็ญ ตันประเสริฐ (Pornpen 2003) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดกลุ่มภาษาพวนในประเทศไทย : ศึกษาจากระบบเสียงวรรณยุกต์” เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์ของภาษาถิ่นพวนในประเทศไทย และนำผลที่ได้มาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มและทำแผนที่ภาษาถิ่นพวน การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดจุดเก็บข้อมูลภาษาถิ่นพวนที่พูดกระจายอยู่ทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางของประเทศไทยรวม 33 หมู่บ้าน (19 จังหวัด) เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาหมู่บ้านละ 1 คน รวม 33 คน โดยใช้ตารางคำทดสอบเสียงวรรณยุกต์ของวิลเลียม เกตินีย์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือและการฟัง เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์คือโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Winccil และ Microsoft Excel ผลการวิเคราะห์พบว่า ภาษาถิ่นพวนในประเทศไทย มีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง และ 6 หน่วยเสียง มีระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน 8 แบบ สามารถจัดกลุ่มภาษาถิ่นพวนจากการรวมตัวและการแตกตัวของวรรณยุกต์ในช่อง A และ C ได้ 5 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 A1234, C1-234 ได้แก่ ระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์แบบที่ 1 กลุ่มที่ 2 A1234,C123-4 ได้แก่ ระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์แบบที่ 2 กลุ่มที่ 3 A1-234, C1234 ได้แก่ ระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์แบบที่ 3 กลุ่มที่ 4 AC 1-234 ได้แก่ ระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์แบบที่ 4,5 และ 6 กลุ่มที่ 5 A1-234, C123-4 ได้แก่ ระบบเสียงวรรณยุกต์และลักษณะวรรณยุกต์แบบที่ 7 และ 8 สำหรับภาษาถิ่นพวนกลุ่มที่ 4 พบว่ามีการพูดกระจายมากที่สุด คือพูดกระจายอยู่บริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางของประเทศไทย

อุษณา อารี (2546) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “คำกริยวิเศษณ์ในภาษาไทพวน อำเภอสริมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี” เพื่อศึกษาโครงสร้างและความหมายของคำกริยวิเศษณ์ในภาษาไทพวน รวมทั้งวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายของคำกริยวิเศษณ์ในภาษาไทพวนที่ตำบลงกระทงยาม อำเภอสริมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี โดยเลือกศึกษาจากผู้บอกภาษา 3 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านแล้ง หมู่ที่ 2 บ้านเหนือ และหมู่ที่ 3 บ้านใหม่ คุณสมบัติของผู้บอกภาษาคือเป็นเพศหญิง อายุ 60-75 ปี โดยใช้รายการคำกริยาที่รวบรวมจากงานวิจัยและเอกสารต่างๆ จำนวน 293 คำเป็นคำตั้งในการสัมภาษณ์ ผู้



บอกภาษาเพื่อให้ผู้บอกภาษาบอกคำกริยาวิเศษณ์ ใช้ในบริบทนั้นๆ รวมทั้งความหมาย ลักษณะการใช้ และ ตัวอย่างประโยค ผลการศึกษาพบว่า คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทยพจนานุกรม 555 คำ จำแนกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ คำเดี่ยว คำซ้อน และคำซ้ำ มีโครงสร้างคำตั้งแต่ 1 ถึง 4 พยางค์ ความหมายของคำกริยาวิเศษณ์ในภาษาพจนานุกรมแบ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายทางขนาดหรือปริมาณ ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระกับความหมายทางรูปพรรณสัณฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมายทางความรู้สึก และคำกริยาวิเศษณ์ที่มีความหมายเป็นพหูพจน์ จากการศึกษาวิเคราะห์ คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทยพจนานุกรมอำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างเสียงสระมีผลต่อความหมายของคำกริยาวิเศษณ์เป็นอย่างมาก การใช้คำกริยาวิเศษณ์สามารถช่วยขยายความหมายของคำที่ถูกขยายให้มีความหมายที่ลึกซึ้งและเฉพาะตัวมากขึ้น สามารถสร้างมโนภาพและสื่อความหมายทางอารมณ์ต่อสิ่งที่กำลังพูดถึงโดยไม่ต้องอธิบายความด้วยประโยคยาวๆ

พิจิตรา พาณิชกุล (2547) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาชื่อและระบบการทอชิ้นมัดหมี่ดั้งเดิมของคนไทพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตามแนววรรคศาสตร์ชาติพันธุ์” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะวิเคราะห์ชื่อที่ใช้เรียกชิ้นมัดหมี่ของคนไทพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยพบว่า ชื่อที่ใช้เรียกมี 3 ประเภทได้แก่ ชื่อชิ้นมัดหมี่ประเภทพื้นฐาน ชื่อลายเดี่ยวและชื่อลายประสม ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาไทพวน จาก 3 ตำบลได้แก่ ตำบลหินปัก ตำบลบ้านกล้วย และตำบลบ้านทรายของอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี และจากการสังเกตขั้นตอนการทอผ้าจริงตลอดจนการปฏิบัติโดยการลองทำจริง ผลการวิเคราะห์ชื่อชิ้นมัดหมี่ประเภทพื้นฐานพบว่ามีทั้งหมด 5 ประเภทได้แก่ หมี่เปียง หมี่ลาย หมี่ขยาย หมี่ย้อย และหมี่คั่น และจากการวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่ามีความหมายแตกต่างกันด้วยมิติแห่งความแตกต่าง 4 มิติ คือ จำนวนเส้นพุ่ง จำนวนหมี่ในเส้นพุ่ง การใช้ลึงไม้ประกอบ และ ลักษณะของด้ายในเส้นพุ่ง สำหรับชื่อที่ใช้เรียกลายเดี่ยวดั้งเดิมของชิ้นมัดหมี่ มีทั้งหมด 18 ชื่อ ซึ่งพบว่าแตกต่างกันด้วยมิติแห่งความแตกต่าง 16 มิติ ได้แก่ การมัดลายเป็นแนวสี่เหลี่ยมคางหมู การมัดลายเป็นแถวตรงแนวนอน จำนวนแถวของลาย การมัดข้อคู่กัน การมัดลายเป็นหยักทางยาว การมัดช่วงปลายของลาย การมัดลายเป็นแนวรูปสามเหลี่ยม การมัดแนวรูปสามเหลี่ยมให้ซ้อนกัน การมัดลายในแนวเฉียง จำนวนลายในแนวเฉียง การมัดลายเป็นแนวสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน การมัดเฉพาะขอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน การมัดเก็บสี ความยาวของลาย การมัดข้อยื่นจากลาย และ จำนวนข้อที่ยื่นจากลาย นอกจากนี้ผู้วิจัยพบชื่อที่ใช้เรียกลายประสมดั้งเดิมของชิ้นมัดหมี่ทั้งหมด 22 ชื่อ ซึ่งแตกต่างกันใน 3 มิติ ได้แก่ จำนวนลายเดี่ยวที่นำมาประสม ชนิดของลายเดี่ยวที่นำมาประสม และ ลักษณะตำแหน่งของลายที่นำมาประสม เมื่อวิเคราะห์ระบบการทอชิ้นมัดหมี่โดยรวม พบว่าระบบการทอชิ้นมัดหมี่ประกอบด้วย 2 ระบบย่อยได้แก่ ระบบพื้นฐานการทอ และ ระบบศิลปะปล้ำขมของชิ้น



มัดหมี่ ซึ่งระบบพื้นฐานการทอชิ้นมัดหมี่ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับเส้นยืน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การคันด้าย การหวีเคือ การสืบทูกเก็บเหา และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับเส้นพุ่งอีก 6 ขั้นตอน ได้แก่ การคันหมี่ การมัดหมี่ การย้อมสี การแก้มัดหมี่ การกรอหมี่ การทอ ตามลำดับ สำหรับระบบศิลปรูปลักษณ์ของชิ้นมัดหมี่ ประกอบด้วยขั้นตอนการทำหมี่ให้เป็นลายเดี่ยวต่างๆ และนำลายเดี่ยวมาประสมกันให้เกิดลวดลายที่เป็น ศิลปะบนผืนชิ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่าชื่อลายชิ้นมัดหมี่สะท้อนให้เห็นถึง วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย พวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี 3 ประการด้วยกัน ได้แก่ วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและเกษตรกรรม (เช่น ชื่อลาย "จับหว่าน") วิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางพระพุทธศาสนา (เช่น ชื่อลาย "นาค") และวิถีชีวิต ที่เกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมทางวัตถุ (เช่น ชื่อลาย "โคมตั้ง")

สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ อัญชลี สิงห์น้อย และอรทัย ชินอักรพงศ์ (2551) เขียนงานวิจัยเรื่อง “ทัศนคติทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่มีต่อภาษาของตนเองในเขตภาคเหนือตอนล่าง” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาไทถิ่นต่างๆในเขตภาคเหนือตอนล่าง ศึกษาและเปรียบเทียบสถานการณ์และแนวโน้ม การใช้ภาษา ทัศนคติทางภาษาที่มีต่อภาษาไทถิ่นตนเอง และทัศนคติทางภาษาที่มีต่อภาษาไทยกลาง ของคนไทยที่พูดภาษาไทถิ่นในเขตภาคเหนือตอนล่าง เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากกลุ่ม ชาติพันธุ์ต่างๆในเขตจังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย นครสวรรค์ และพิจิตร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ภาษาละ 240 คน กลุ่มอายุ 15-35 ปี 120 คน กลุ่มอายุ 40 ปีขึ้นไป 120 คน รวมทั้งสิ้น 960 คน พบว่า 1) ผู้พูดภาษา ไทถิ่นทั้ง 4 ถิ่น ได้แก่ ไทครั้ง ไทพวน ไทโซ่ง และลาวแง้ว มีความสามารถในการพูดภาษาไทยถิ่นส่วนใหญ่ 69.99% โดยเฉพาะผู้มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับคล่อง จาก 4 ระดับ คือ คล่อง ดี ได้เล็กน้อย และ ไม่ได้ 2) การใช้ภาษาไทถิ่นของตนเองในสถานการณ์ 3 อันดับแรก ได้แก่ คิดว่าการใช้ภาษาถิ่นเป็นการ แสดงออกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ การใช้ภาษาถิ่นของคนในท้องถิ่นเป็นเรื่องปกติใน ชีวิตประจำวันและใช้ภาษาถิ่นเมื่อพูดคุยกับกลุ่มเพื่อนที่ใช้ภาษาถิ่นด้วยกัน 3) คนไทยที่พูดภาษาไทถิ่น 4 กลุ่ม ทั้งสองกลุ่มอายุมีทัศนคติในแง่บวกต่อภาษาถิ่นของตนเอง โดยเห็นด้วยกับความคิดเห็นใน 3 อันดับแรก ได้แก่ การพูดภาษาถิ่นในกลุ่มของคนไทยแสดงให้เห็นถึงการอนุรักษ์และธำรงภาษา รู้สึกว่าภาษาถิ่นเป็นการแสดงถึง ความเป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชน และรู้สึกชื่นชมทุกคนที่พูดและใช้ภาษาถิ่นในท้องถิ่น ส่วนทัศนคติในแง่ลบ 3 อันดับแรก ได้แก่ รู้สึกอายเมื่อใช้ภาษาถิ่นต่อหน้าคนแปลกหน้าที่เป็นคนไทยถิ่นอื่นๆ การพูดภาษาถิ่นในกลุ่ม ของคนถิ่นแสดงถึงความไม่ทันสมัย และการพูดภาษาถิ่นกับชาวบ้านในท้องถิ่นเป็นเรื่องผิดปกติ 4) ผู้พูดภาษา ถิ่นทั้ง 4 ถิ่น ในทั้งสองกลุ่มอายุ มีทัศนคติต่อภาษาไทยกลางด้วยการเห็นด้วยใน 3 อันดับแรก ได้แก่ สนับสนุน ให้ลูกหลานได้ศึกษาในสถาบันการศึกษาสูงสุดเท่าที่จะทำได้ ชอบอ่านหนังสือพิมพ์และดูรายการโทรทัศน์โดย เข้าใจได้เป็นอย่างดี และใช้ภาษาไทยกลางกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ และครู อาจารย์

ณชาภรณ์ สิงห์เสนา (2556) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้คำลงท้ายของชาวไทยพวน: บ้านบุสม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำลงท้าย (Final particle) ที่ใช้ในกลุ่มชาติพันธุ์ ไทยพวน 2 ช่วงอายุ ได้แก่ กลุ่มที่อายุน้อย และอายุมาก พื้นที่วิจัย คือ หมู่บ้านบุสม อำเภอเชียงคาน จังหวัด





เลย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ผลการวิจัยพบว่า ชาวไทยพวนมีการใช้คำลงท้ายทั้งหมด 149 คำ โดยแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพยางค์ พบว่า มี 4 รูปแบบ ได้แก่ พยางค์เดียว สองพยางค์ สามพยางค์ และสี่พยางค์ ทั้งนี้ยังพบว่าชาวไทยพวนได้ใช้ คำลงท้ายตามประเภทของประโยค 4 ประเภท ได้แก่ คือ ประโยคแจ้งให้ทราบ ประโยคคำถาม ประโยคคำสั่ง และประโยคอุทาน โดยคำลงท้ายที่ใช้ในประโยคแจ้งให้ทราบแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ การบอกข้อมูล ความขัดแย้ง การคาดคะเน และการตำหนิ คำลงท้ายที่ใช้ในประโยคคำถามแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ คำถามที่ต้องการคำตอบ (ใช่/ไม่ใช่) คำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ คำถามที่ต้องการรายละเอียด คำถามต่อเนื่อง คำลงท้ายที่ใช้ในประโยค คำสั่ง จัดแบ่งออกเป็น 10 ลักษณะ ได้แก่ การสั่ง การขอร้อง การชักชวน การเชื่อเชิญ การเตือน การอนุญาต การกระตุ้น การให้กำลังใจ การแนะนำ และการให้พร และคำลงท้ายที่ใช้ ในประโยคอุทานที่แสดงถึงความประหลาดใจ หรือพิงพอใจ ชาวไทยพวนทั้งกลุ่มอายุน้อยและกลุ่มอายุมากยังคงมีการใช้รักษาและมีการใช้คำภาษาไทยพวนในปัจจุบัน โดยเฉพาะคำลงท้ายประเภทพยางค์เดียวและคำลงท้ายสองพยางค์ นอกจากนี้ยังพบว่าชาวไทยพวนทั้งสองกลุ่มมีการนำคำลงท้ายภาษาไทยถิ่นเลยและภาษาไทยกลางมาใช้ร่วมด้วย

หทัยรัตน์ จตุรภัทรวงศ์ (2558) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชา” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระบบเสียงภาษาพวนในพื้นที่ดังกล่าวแล้วนำมาจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวน จุดเก็บข้อมูลภาษาพวนมี 11 หมู่บ้าน เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาหลักหมู่บ้านละ 1 คน และผู้บอกภาษารองหมู่บ้านละ 1 คน รวม 22 คน โดยใช้รายการคำศัพท์พื้นฐานจำนวน 1,500 คำ เพื่อวิเคราะห์ระบบเสียงพยัญชนะและสระ และใช้รายการคำศัพท์สำหรับวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ 2 ชุด ชุดที่ 1 วิเคราะห์ด้วยการฟังเพื่อดูการแยกเสียงรวมเสียงวรรณยุกต์ ชุดที่ 2 วิเคราะห์ด้วยวิธีทางกลศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์คือโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป Praat ผลการวิจัยพบว่า ภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัย และจังหวัดพระตะบอง ประเทศกัมพูชาทั้ง 11 หมู่บ้าน มีระบบพยัญชนะ และสระไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดียว 20 หน่วยเสียง ปรากฏเป็นพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นควบกล้ำ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว จำนวน 18 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระประสม จำนวน 3 หน่วยเสียง ส่วนระบบเสียงวรรณยุกต์ มีจำนวน 6 หน่วยเสียงเหมือนกันทั้ง 11 หมู่บ้าน แต่มีระดับเสียงแตกต่างกัน จึงสามารถนำมาจัดสำเนียงย่อยได้เป็น 4 สำเนียง ผลการศึกษาการจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในครั้งนี้ เมื่อนำไปประกอบกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถที่จะสันนิษฐานได้ว่าชาวพวนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเดียวกัน และได้อพยพมาตั้งหลักแหล่งอยู่ในบริเวณนี้ในคราวเดียวกัน ในเวลาต่อมาต่างก็ได้แยกย้ายกระจายกันออกไปเป็นหลายหมู่บ้านการอยู่ร่วมกันกับผู้ใช้ภาษาอื่น ๆ การแต่งงานข้ามกลุ่มชาติพันธุ์ อาจเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลให้ภาษาพวนมีสำเนียงแตกต่างกันออกไปในแต่ละหมู่บ้าน

กัญญา พงศ์พิริยะวนิช (2559) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาคำบุรุษสรรพนามในภาษาไทยพวนภาคอีสาน: การเปลี่ยนแปลงภาษาและการใช้ภาษา” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้คำบุรุษสรรพนามตามบริบททางสังคมของชาวไทยพวนภาคอีสาน และ 2) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงคำบุรุษสรรพนาม



นามในภาษาไทยพจนานาคอีสานจากเอกสารโบราณและภาษาพูดในปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวนภาคอีสาน 3 ช่วงอายุ ได้แก่ ช่วงอายุ 15-25 ปี, ช่วงอายุ 35-45 ปี และ ช่วงอายุ 55-65 ปี พื้นที่วิจัย คือ 1) หมู่บ้านบุสม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดเลย 2) หมู่บ้านถ่อน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี และ 3) หมู่บ้านโพธิ์ตาก อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดหนองคาย จำนวน 302 คน และเอกสารโบราณ ประเภท นิทานพื้นบ้าน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) กำฟ้าปลาแดก 2) นางหมหอม และ 3) ฉลองไตรปิฎก เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม, แบบบันทึก และการบันทึกเทป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการทดสอบสมมติฐานใช้การหาค่าไคสแควร์ ผลการวิจัย พบว่า 1. การใช้คำบุรุษสรรพนาม พบว่า ชาวไทยพวนใช้คำบุรุษสรรพนามจากภาษาพูด ทั้งสิ้น 134 คำ ได้แก่ 1) คำบุรุษสรรพนามที่ 1 จำนวน 41 คำ 2) คำบุรุษสรรพนามที่ 2 จำนวน 44 คำ และ 3) คำบุรุษสรรพนามที่ 3 จำนวน 49 คำ ตามบริบททางสังคมในงานวิจัยนี้ ได้แก่ 1) กาลเทศะ แบ่งเป็น สถานการณ์ที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ 2) เพศ แบ่งเป็น เพศเดียวกัน และต่างเพศกัน 3) อายุ แบ่งเป็น อายุเท่ากัน มากกว่า และน้อยกว่าผู้พูด 4) ความเป็นเครือญาติกัน แบ่งเป็น เป็นเครือญาติกัน และไม่เป็นเครือญาติกัน 5) ความสนิทสนมกัน แบ่งเป็น สนิทสนมกัน และไม่สนิทสนมกัน 6) แสดงความสุภาพ แบ่งเป็น แสดงความสุภาพ และแสดงความไม่สุภาพ และ 7) การแสดงอารมณ์ แบ่งเป็น แสดงอารมณ์พอใจและไม่พอใจ 2. การเปลี่ยนแปลงคำบุรุษสรรพนามในภาษาพูด ปัจจุบันและในเอกสารโบราณ พบการเปลี่ยนแปลง 4 ประเด็น ได้แก่ 1) กลุ่มคำบุรุษสรรพนามที่คงเดิม 2) กลุ่มคำบุรุษสรรพนามที่สันนิษฐานได้ 3) กลุ่ม คำบุรุษสรรพนามที่สูญเสียคำ และ 4) กลุ่มคำบุรุษสรรพนามที่เพิ่มมาในยุคหลัง 3. รูปแบบการใช้คำบุรุษสรรพนาม ได้แก่ กาลเทศะ เพศ อายุ ความเป็นเครือญาติกัน ความสนิทสนมกัน ความสุภาพ และการแสดงอารมณ์ มีคุณสมบัติ (+) เนื่องจากมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริชัย หอมดวง และศุภกิต บัวขาว (2559) เขียนบทความเรื่อง “การแปรของเสียงพยัญชนะในภาษาไทยพวน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การแปรของเสียงพยัญชนะในภาษาไทยพวน อำเภอบ้านฝาง จังหวัดอุดรธานี ตามปัจจัยด้านอายุของผู้พูด เก็บข้อมูลด้วย การสัมภาษณ์โดยใช้รายการคำจำนวน 250 คำจากผู้บอกภาษาเพศหญิงและชาย จำนวน 6 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 รุ่นอายุ รุ่นอายุละ 2 คน คือ รุ่นอายุที่ 1 อายุ 65 ปี ขึ้นไป รุ่นอายุที่ 2 อายุ 40-50 ปี และรุ่นอายุที่ 3 อายุ 15-25 ปี ผลการศึกษา พบว่าพยัญชนะต้นเดี่ยว มี 20 หน่วยเสียง พบการแปร 7 หน่วยเสียง ได้แก่ /b-, m-, s-, k-, kh-, ŋ-/ และ /h-/ ส่วนพยัญชนะท้าย มี 9 หน่วยเสียง พบการแปรหน่วยเสียง /-ʔ/ โดยการแปรเสียงพยัญชนะพบมากที่สุดและผู้พูดรุ่นอายุที่ 3 รองลงมาคือ ผู้พูดรุ่นอายุที่ 2 และพบน้อยที่สุดในผู้พูดรุ่นอายุที่ 1 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการแปรเสียงพยัญชนะของภาษาไทยพวนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน

สิริอมร หวลหอม (2559) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “คำเรียกขานในภาษาไทยพวนตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีษชนาลัย จังหวัดสุโขทัย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระบบคำเรียกขานของชาวไทพวนที่อาศัยอยู่ในตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีษชนาลัย จังหวัดสุโขทัย และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้คำเรียกขานภาษาไทยพวนกับปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุของผู้พูด ความสัมพันธ์หรือบทบาทของผู้พูดผู้ฟัง และสถานการณ์การใช้ภาษา รวมทั้งสังเคราะห์ระบบคำเรียกขานของภาษาไทยพวน ด้วยวิธีสังเกตการณ์สนทนาในสถานการณ์



จริงของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวไทพวนจำนวน 270 คน ผู้วิจัยวิเคราะห์โครงสร้างของคำเรียกขานภาษาไทยพวน และพบว่ามียุบบแบบคำเรียกขานพื้นฐาน 5 รูปแบบ คือ คำนำหน้า คำสรรพนาม คำเรียกญาติ คำเรียกสถานภาพ และชื่อ ซึ่งเมื่อนำมาประสมกันจะได้รูปแบบคำเรียกขานทั้งหมด 16 รูปแบบแบ่งตามโครงสร้างออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) คำเรียกขานเดี่ยว เช่น คำเรียกญาติ (mɛ:42 แม่, pho:42พ่อ ฯลฯ) คำสรรพนาม (to:33 เธอ, มิ่ง) 2) คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบสองส่วน เช่น คำนำหน้า+คำเรียกญาติ (?i:11 น้อง+?ɛ:33 เด็กทารกหญิงหรือชาย) คำเรียกญาติ+คำเรียกสถานภาพ (?a:y42 พี่ชาย+ mɔw:24(หมอ) 3) คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบสามส่วน เช่น คำเรียกญาติ+คำเรียกสถานภาพ+ชื่อ (?a:y42 พี่ชาย+ thit45 ชายที่บวชเป็นพระภิกษุแล้ว + man45) ซึ่งในจำนวนรูปแบบทั้งหมด พบว่า คำเรียกญาติใช้มากที่สุดทั้งห่างจากรูปแบบอื่น ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับสมมติฐานเพียงครั้งเดียว ซึ่งสมมติฐานกำหนดไว้ว่ารูปแบบที่ใช้มากที่สุดมี 2 รูปแบบ คือ คำเรียกญาติ และ สรรพนามผลการวิเคราะห์การแปรของคำเรียกขานตามอายุของผู้พูด พบว่าคนไทยพวนรุ่นอายุมากกับรุ่นอายุน้อยเลือกใช้รูปแบบคำเรียกขานส่วนใหญ่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนที่ตั้งสมมติฐานไว้ว่ากลุ่มคนอายุน้อยเลือกใช้รูปแบบ คำเรียกญาติ+ชื่อ มากที่สุดและกลุ่มคนอายุมากใช้รูปแบบ คำสรรพนาม มากที่สุดนั้น ผลที่ได้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานโดยพบว่ากลุ่มคนอายุน้อยและอายุมากใช้รูปแบบ คำเรียกญาติ มากที่สุดเหมือนกันในการวิเคราะห์การใช้คำเรียกขานตามปัจจัยบทบาทของผู้พูดผู้ฟังนั้น ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่าในความสัมพันธ์แบบสมดุผู้พูดเลือกใช้รูปแบบ คำสรรพนาม มากที่สุด ผลการศึกษา สอดคล้องกับสมมติฐาน ส่วนในความสัมพันธ์แบบไม่สมดุ คาดว่าผู้สูงอายุจะใช้รูปแบบ คำเรียกญาติ+ชื่อ เรียกขานผู้ใหญ่มากที่สุด และผู้ใหญ่ใช้รูปแบบ คำสรรพนาม เรียกขานผู้น้อยมากที่สุด แต่กลับพบว่าผู้น้อยใช้รูปแบบ คำเรียกญาติ มากที่สุด ในขณะที่ผู้ใหญ่ใช้รูปแบบ คำนำหน้า+ชื่อ มากที่สุด นอกจากนั้นตามที่คาดว่า ในความสัมพันธ์แบบเป็นกลางผู้พูดจะเลือกใช้รูปแบบ คำเรียกญาติ มากที่สุด ผลการวิเคราะห์ประเด็นนี้เป็นไปตามสมมติฐาน ในแง่สถานการณ์การใช้ภาษา ตามสมมติฐานที่ว่าในสถานการณ์ที่เป็นทางการผู้พูดใช้รูปแบบ คำนามเฉพาะบุคคล มากที่สุด และในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการผู้พูดใช้รูปแบบ คำสรรพนาม มากที่สุดนั้น ข้อค้นพบไม่เป็นไปตามนั้น กล่าวคือพบว่า รูปแบบคำเรียกขานที่ใช้มากที่สุดเหมือนกันทั้ง 2 สถานการณ์ คือ รูปแบบ คำเรียกญาติ ถึงแม้รูปแบบอื่นจะมีการแปรตามสถานการณ์อย่างมีนัยสำคัญ ในบทสรุปผู้วิจัยสังเคราะห์ระบบคำเรียกขานในภาษาไทยพวน ซึ่งสรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญในการเลือกคำเรียกขานให้เหมาะสม ได้แก่ สถานการณ์การใช้ภาษาและบทบาทของผู้พูดที่สัมพันธ์กับผู้ฟัง ซึ่งถูกกำหนดโดยความเคารพ และความสนิทสนม

จิตติภาณูจน์ ใจไมตรี และอุมาภรณ์ สังขมาน (2559) เขียนบทความเรื่อง “การศึกษาการแปรคำศัพท์ในภาษาพวนบ้านหมี จังหวัดลพบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแปรคำศัพท์ในภาษาพวนตามปัจจัยทางสังคมด้านอายุที่ตำบลบ้านทราย อำเภอบ้านหมี จังหวัดลพบุรี โดยเก็บข้อมูลจากคนพวน 18 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 ช่วงอายุ 65-75 ปี, กลุ่มที่ 2 ช่วงอายุ 40-50 ปี และกลุ่มที่ 3 ช่วงอายุ 15-25 ปี ใช้คำศัพท์จำนวน 400 คำ ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำศัพท์ภาษาพวนในแต่ละช่วงอายุแตกต่างกัน กล่าวคือ ในช่วงอายุที่ 1 มีการอ้างภาษาพวนไว้มากกว่าช่วงอายุอื่น และปรากฏการแปรคำศัพท์มากที่สุดในช่วงอายุที่ 3 นอกจากนี้ ผล



การศึกษาายังแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการใช้คำศัพท์พจนานุกรมใกล้เคียงกับภาษาไทยกรุงเทพฯมากขึ้น อันเป็นขั้นตอนการเปลี่ยนภาษาที่ดำเนินอยู่ เนื่องจากผู้พูดจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯในการศึกษาและทำงานในเมือง

## ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

### 1. ประโยชน์ทางวิชาการ

- 1) ได้ข้อมูลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับระบบเสียงและคำศัพท์ของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี ทำให้กลุ่มชาติพันธุ์พวนเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ทางภาษาของตนเอง อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและสร้างความเข้าใจภาษาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคาย และอุดรธานีต่อบุคคลภายนอกให้เห็นคุณค่าและตระหนักถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม
- 2) ได้ข้อมูลงานวิชาการด้านภาษาไทยถิ่น อันเป็นประโยชน์ต่อนักมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์ที่สนใจศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานี รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการศึกษาภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในประเทศไทย
- 3) ได้ข้อมูลงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนท้องถิ่นที่ใช้ภาษาพวนในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยมาตรฐานควบคู่ไปกับภาษาถิ่นได้อย่างถูกต้อง

### 2. ประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ของหน่วยงานและบุคคลในด้านต่างๆ

ผลสำเร็จของงานวิจัยจะนำมาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศ จะมีการเผยแพร่โดยการตีพิมพ์บทความทางวิชาการ และนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาชุมชน โดยมีการเผยแพร่งานวิจัยให้กับชุมชน อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการวางแผนอนุรักษ์และพัฒนาภาษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบัน

## ภูมิหลังเกี่ยวกับท้องถิ่น

### จังหวัดหนองคาย

เมืองหนองคายมีประวัติความเป็นมาประมาณ 200 ปีเศษ โดยในรัชสมัยพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เจ้าอนุวงศ์ขัตติย์ผู้ครองนครเวียงจันทน์ได้ตั้งตัวเป็นกบฏ ยกกองทัพผ่านหัวเมืองรายทางมาจนถึงนครราชสีมาทางกรุงเทพฯ ได้โปรดให้เจ้าพระยาราชสุภาวดี (สิงห์ สิงหเสนี) เป็นแม่ทัพมาปราบโดยมีท้าวสุวอธรรมมา (บุญมา) ยกกองทัพมาจากเมืองยโสธร และพระยาเซียงสามาช่วยเป็นกำลังสำคัญ ในที่สุดสามารถจับตัวเจ้าอนุวงศ์ไปกรุงเทพฯจนสำเร็จ และได้พระราชทานบำเหน็จล่วงหน้า 21 เมษายน พ.ศ. 2371 พระบาทสมเด็จพระนั่ง



เกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯให้ท้าวสุวอธรรมา (บุญมา) เป็นพระปฐมเทวาภิบาล ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองหนองคายคนแรก และให้เมืองเวียงจันทน์ขึ้นตรงต่อเมืองหนองคาย

ในปี พ.ศ. 2435 ภายหลังกบฏฮ่อ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอประจักษ์ศิลปาคมเป็นข้าหลวงใหญ่ต่างพระองค์สำเร็จราชการมณฑลลาวพวน ตั้งที่ทำการมณฑลอยู่ที่เมืองหนองคาย ต่อมาในปีพ.ศ.2436 ไทยเสียดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส และระบุในสัญญาห้ามมิให้ไทยตั้งหรือนำกองทัพทหารอยู่ในเขต 25 กิโลเมตรจากชายแดน กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมจึงทรงย้ายที่ทำการมณฑลฯไปอยู่บริเวณบ้านเดื่อหมากแข้ง และตั้งเป็นมณฑลอุดรธานีมาจนถึงรัชกาลที่ 6 และในปีพ.ศ.2457 ได้โปรดเกล้าฯให้ตราพระราชบัญญัติปกครองพื้นที่ขึ้นโดยให้ยกเลิกระบอบเจ้าปกครองทั่วประเทศ ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2458 กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีคำสั่งสถาปนาเมืองข้าหลวงปกครอง ซึ่งต่อมาเรียกว่าผู้ว่าราชการจังหวัด และในปีพ.ศ. 2476 ได้มีการจัดระบบบริหารส่วนภูมิภาคเป็นจังหวัดและอำเภอ

จังหวัดหนองคายมีเนื้อที่ประมาณ 3,026.534 ตารางกิโลเมตร ลักษณะเป็นรูปยาวเรียงทอดไปตามลำน้ำโขงซึ่งเป็นเส้นกั้นเขตแดนกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เนื่องจากจังหวัดหนองคายมีแม่น้ำโขงไหลผ่านอำเภอต่างๆเกือบทุกอำเภอ จึงก่อให้เกิดประโยชน์ในการเกษตรกรรม ราษฎรจึงได้อาศัยแม่น้ำโขงเป็นแหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค นอกจากนี้สำนักงานพลังงานแห่งชาติได้จัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าเพื่อทำการสูบน้ำจากแม่น้ำโขงและแหล่งน้ำอื่นๆขึ้นมาใช้เพื่อการเกษตรกรรม

นอกจากนี้จังหวัดหนองคายยังมีการทำอุตสาหกรรม การค้า การท่องเที่ยว การประมง และการปศุสัตว์ มีโรงงานอุตสาหกรรมทางการเกษตรและการแปรรูป สามารถรองรับผลผลิตด้านการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดหนองคายและจังหวัดใกล้เคียง มีสะพานมิตรภาพไทย – ลาว มีตลาดท่าเสด็จเป็นแหล่งซื้อขายสินค้า และเป็นศูนย์รวมสินค้าอินโดจีนซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งจะสามารถพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้าเพื่อการส่งออกหรือการกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ อีกทั้งจังหวัดหนองคายยังมีปรากฏการณ์ธรรมชาติบั้งไฟพญานาคซึ่งเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วโลก

จังหวัดหนองคายมีสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนา ตลอดจนพระสงฆ์เป็นที่รู้จักของประชาชนทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน ประชากรส่วนใหญ่ในจังหวัดหนองคายนับถือศาสนาพุทธ นอกจากนี้ยังมีผู้นับถือศาสนาอื่น ได้แก่ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม (สำนักงานจังหวัดหนองคาย 2552: 1 – 22)

ประชากรในจังหวัดหนองคายประกอบไปด้วยผู้คนหลายเชื้อชาติ ได้แก่ คนลาว พวน ผู้ไท/ ภูไท ชาวญวน – ชาวจีน คนลาวในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่อพยพมาจากเวียงจันทน์ และบางส่วนอพยพมาจาก



เมืองพวน แขวงเชียงขวาง ได้อพยพเข้ามาสมัยกบฏเจ้าอนุวงศ์ และกบฏฮ่อ (คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ 2542: 14 – 15)

จังหวัดหนองคายมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอื่นๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดแม่น้ำโขงอันเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศใต้	ติดอำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร อำเภอเพ็ญ อำเภอสว่างคอม และอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดอำเภอปากคาด และอำเภอโซ่พิสัย จังหวัดบึงกาฬ
ทิศตะวันตก	ติดอำเภอปากชม จังหวัดเลย

### อำเภอโพธิ์สัย

ตามสนธิสัญญาฝั่งเศสสมัยรัชกาลที่ 5 ให้ฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขงอยู่ในความดูแลของฝั่งเศส พระยาสุนทรธรรมธาดาเคยเป็นเจ้าเมืองทางฝั่งซ้าย ได้อพยพผู้คน ข้ามแม่น้ำโขงที่บ้านหนองแก้ว แล้วไปตั้งเมืองอยู่บ้านโพธิ์แพง (ตำบลโพธิ์แพง อำเภอรัตนวาปี ในปัจจุบัน) จนถึงพ.ศ. 2449 พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย มาตรวจราชการในเขตมณฑลอุดร และได้เปลี่ยนฐานะเมืองโพธิ์สัยมาเป็นอำเภอโพธิ์สัย ขึ้นกับจังหวัดหนองคายจนถึงปัจจุบัน อำเภอโพธิ์สัยมีพื้นที่ประมาณ 437 ตารางกิโลเมตร ห่างจากจังหวัดหนองคายประมาณ 56 กิโลเมตร มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดแขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นแนวพรมแดน
ทิศใต้	ติดจังหวัดสกลนคร
ทิศตะวันออก	ติดแขวงบอลิคำไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจังหวัดนครพนม
ทิศตะวันตก	ติดนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน ลาวและจังหวัดหนองคาย

อำเภอโพธิ์สัยแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 11 ตำบล 159 หมู่บ้าน มีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเทศบาลตำบล 2 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลโพธิ์สัย
2. เทศบาลตำบลสร้างนางขาว
3. องค์การบริหารส่วนตำบลจุมพล
4. องค์การบริหารส่วนตำบลวัดหลวง



5. องค์การบริหารส่วนตำบลกุดบง
6. องค์การบริหารส่วนตำบลชุมช้าง
7. องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งหลวง
8. องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าต่างคำ
9. องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนัง
10. องค์การบริหารส่วนตำบลเขม
11. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์
12. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝือ

อำเภอโพธิ์ชัยมีประชากรประมาณ 93,391 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา ทำไร่ อ้อย ปลูกยางพารา อาชีพเสริมคือ ทำสวนไม้ผล และทำประมง มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญคือ ข้าว ยางพารา และอ้อย

#### ตำบลกุดบง

ตำบลกุดบง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอเมืองหนองคาย ห่างจากอำเภอโพธิ์ชัยประมาณ 8 กิโลเมตร มีพื้นที่ 43,462 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

- |             |   |
|-------------|---|
| ทิศเหนือ    | ติดตำบลรัตนวาปี อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย            |
| ทิศใต้      | ติดตำบลจุมพล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย               |
| ทิศตะวันออก | ติดตำบลพระบาทนาสิงห์ อำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย       |
| ทิศตะวันตก  | ติดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ติดแม่น้ำโขงตลอดแนว) |

สภาพภูมิประเทศทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มสลับเนิน พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำการเกษตร เช่น การทำนา ทำสวน ปลูกพืชสวน พืชไร่ หรือการปศุสัตว์ เป็นต้น

ตำบลกุดบงแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น 1 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลกุดบง ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 14 หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ 1 บ้านหนองกุงใต้
- หมู่ที่ 2 บ้านหนองกุงเหนือ
- หมู่ที่ 3 บ้านใหม่
- หมู่ที่ 4 บ้านโนน
- หมู่ที่ 5 บ้านกุดบง
- หมู่ที่ 6 บ้านดงบัง
- หมู่ที่ 7 บ้านนาไม้เหี้ยว
- หมู่ที่ 8 บ้านโนนถาชี
- หมู่ที่ 9 บ้านโพธิ์สวรรค์
- หมู่ที่ 10 บ้านกลุ่มพัฒนา



- หมู่ที่ 11 บ้านนิคมดงบัง
- หมู่ที่ 12 บ้านโนนถาซีใหม่
- หมู่ที่ 13 บ้านกุดบงใหม่
- หมู่ที่ 14 บ้านใหม่ทรายทอง

ตำบลกุดบงมี 1,744 ครัวเรือน มีประชากรประมาณ 7,163 คน ประชากรในตำบลกุดบงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำนา ทำสวนยางพารา ค้าขาย และรับราชการ อาชีพรอง คือ การปลูกผัก และรับจ้างทั่วไป

### จังหวัดอุตรธานี

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี พื้นที่ที่เป็นจังหวัดอุตรธานีปรากฏในประวัติศาสตร์เมื่อราวปีจอ พ.ศ. 2117 พระเจ้ากรุงหงสาวดีได้ทรงเกณฑ์ทัพไทยให้ไปช่วยตีกรุงศรีสัตนาคณหุต (เวียงจันทน์) โดยให้สมเด็จพระมหาธรรมราชากับสมเด็จพระนเรศวรมหาราชยกทัพไปช่วยรบ แต่เมื่อกองทัพไทยมาถึงเมืองหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่านของเมืองเวียงจันทน์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชประจวบด้วยไข้ทรพิษจึง ยกทัพกลับไม่ต้องรบพุ่งกับเวียงจันทน์ และที่เมืองหนองบัวลำภูนี้เองสันนิษฐานว่าเคยเป็นเมืองที่มีความเจริญมาตั้งแต่สมัยขอมเรืองอำนาจ

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานีนั้น จังหวัดอุตรธานีได้เกี่ยวข้องกับการศึกษาสงคราม กล่าวคือในระหว่างปี พ.ศ. 2369-2371 ได้เกิดกบฏเจ้าอนุวงศ์ยกทัพเข้ามายึดเมืองนครราชสีมา ซึ่งมีผู้นำคือ คุณหญิงโม (ท้าวสุรนารี) กองทัพเจ้าอนุวงศ์ได้ถอยทัพมาตั้งรับที่เมืองหนองบัวลำภู และได้ต่อสู้กับกองทัพไทยและชาวเมืองหนองบัวลำภูจนทัพเจ้าอนุวงศ์แตกพ่ายไป กระทั่งในปลายรัชสมัยสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประมาณปี พ.ศ. 2411 ได้เกิดความวุ่นวายขึ้นในมณฑลลาวพวน เนื่องจากพวกฮ่อซึ่งกองทัพไทยได้ยกขึ้นไปปราบปรามจนสงบได้ชั่วคราว

ในปี พ.ศ. 2428 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พวกฮ่อได้รวมตัวก่อการร้ายในมณฑลลาวพวนและฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง และมีท่าทีจะรุนแรง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม เป็นแม่ทัพใหญ่ฝ่ายใต้ และเจ้าหมื่นไวยวรนาถเป็นแม่ทัพใหญ่ฝ่ายเหนือ ไปทำการปราบปรามพวกฮ่อ ในเวลานั้นเมืองอุตรธานียังไม่ปรากฏชื่อ เพียงแต่ปรากฏชื่อ “บ้านหมากแข้ง” หรือ “บ้านเตื่อหมากแข้ง” สังกัดเมืองหนองคายขึ้นการปกครองกับมณฑลลาวพวน และกรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคมแม่ทัพใหญ่ฝ่ายใต้ได้เดินทัพผ่านบ้านหมากแข้งไปทำการปราบปรามพวกฮ่อจนสงบ

ภายหลังการปราบปรามฮ่อสงบแล้ว ไทยมีกรณีพิพาทกับฝรั่งเศส เนื่องจากฝรั่งเศสต้องการลาว เขมร และญวนเป็นอาณานิคม เรียกว่า “กรณีพิพาท ร.ศ. 112 (พ.ศ. 2436)” ด้วยพระปรีชาญาณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงยอมเสียสละ ส่วนน้อยเพื่อรักษาประเทศไว้ จึงทรงสละดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้แก่ฝรั่งเศส และตามสนธิสัญญาที่ทำขึ้นระหว่าง 2 ประเทศ มีเงื่อนไขห้ามประเทศสยามตั้งกองทหารและป้อมปราการอยู่ในรัศมี 25 กิโลเมตรของฝั่งแม่น้ำโขง





ดังนั้น หน่วยทหารไทยที่ตั้งประจำอยู่ที่เมืองหนองคาย อันเป็นเมืองศูนย์กลางของหัวเมืองหรือมณฑลลาวพวน ซึ่งมีกรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคมเป็นข้าหลวงใหญ่สำเร็จราชการ จำต้องอพยพเคลื่อนย้ายลึกเข้ามาจนถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่งชื่อบ้านเดื่อหมากแข้ง (ซึ่งเป็นที่ตั้งจังหวัดอุดรธานีปัจจุบัน) ห่างจากฝั่งแม่น้ำโขงกว่า 50 กิโลเมตร เมื่อทรงพิจารณาเห็นว่าหมู่บ้านแห่งนี้มีชัยภูมิเหมาะสม เพราะมีแหล่งน้ำดี เช่น หนองนาเกลือ (หนองประจักษ์ปัจจุบัน) และหนองน้ำอีกหลายแห่งรวมทั้งห้วยหมากแข้งซึ่งเป็นลำห้วยน้ำใสไหลเย็น กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคมทรงบัญชาให้ตั้งศูนย์มณฑลลาวพวน และตั้งกองทหารขึ้น ณ หมู่บ้านเดื่อหมากแข้ง จึงพอเห็นได้ว่าเมืองอุดรธานีได้อุบัติขึ้นโดยบังเอิญเพราะเหตุผลทางด้านความมั่นคง การเมืองระหว่างประเทศ การค้า และการคมนาคมในอดีต

คำว่า “อุดร” ปรากฏในชื่อเมืองเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2450 (พิธีตั้งเมืองอุดรธานี 1 เมษายน ร.ศ. 127 พ.ศ. 2450 โดยพระยาศรีสุริยราช วรานุวัตร “โพธิ์ เนติโพธิ์”) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีกระแสพระบรมราชโองการให้จัดตั้ง เมืองอุดรธานีขึ้นที่บ้านหมากแข้ง เป็นศูนย์กลางของมณฑลอุดรครอบคลุม จังหวัด อุดรธานี ขอนแก่น หนองคาย เลย หนองบัวลำภู บึงกาฬ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร

หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2475 แล้วได้มีการปรับปรุงระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน ยกเลิกการปกครองในระบบมณฑลในส่วนภูมิภาคยังคงเหลือเฉพาะจังหวัดและอำเภอเท่านั้น มณฑลอุดรจึงถูกยุบเลิกไปเหลือเพียงจังหวัด “อุดรธานี” เท่านั้น

จังหวัดอุดรธานีมีพื้นที่ประมาณ 11,730 ตารางกิโลเมตร สภาพภูมิประเทศทั่วไปเป็นที่ราบสูง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินปนทรายและดินลูกรัง ชั้นล่างเป็นดินดาน พื้นที่บางส่วนเป็นลูกคลื่นลอนลาด สภาพพื้นที่ทางตะวันตกมีภูเขาและป่าติดต่อกันเป็นแนวยาว มีเทือกเขาที่สำคัญคือ เทือกเขาภูพานตั้งแต่เขตเหนือสุดของจังหวัด

จังหวัดหนองคายมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดอื่นๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดจังหวัดหนองคาย
ทิศใต้	ติดจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดสกลนคร และจังหวัดกาฬสินธุ์
ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดเลย

#### อำเภอบ้านผือ

อำเภอบ้านผือ ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลบ้านผือ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 โดยพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 อำเภอบ้านผือห่างจากจังหวัดอุดรธานีประมาณ 55 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 986,216 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่างๆ ดังนี้



ทิศเหนือ	ติดอำเภอนาโยง อำเภอสังคม และอำเภอโพธิ์ตาก จังหวัดหนองคาย
ทิศใต้	ติดอำเภอภูดง จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดอำเภอท่าบ่อ อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย อำเภอเพ็ญ และอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันตก	ติดอำเภอสวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู และอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

อำเภอบ้านผือแบ่งเขตการปกครองส่วนท้องถิ่นออกเป็น 13 ตำบล 160 หมู่บ้าน มีรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเทศบาลตำบล 3 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 11 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลบ้านผือ
2. เทศบาลตำบลคำบง
3. เทศบาลตำบลกลางใหญ่
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผือ
5. องค์การบริหารส่วนตำบลหายโศก
6. องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อน้ำ
7. องค์การบริหารส่วนตำบลโนนทอง
8. องค์การบริหารส่วนตำบลข้าวสาร
9. องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาโมง
10. องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองพาน
11. องค์การบริหารส่วนตำบลคำด้าง
12. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหัวคู
13. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ
14. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง

อำเภอบ้านผือมีประชากรประมาณ 108,185 คน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คือ ทำนา ทำไร่ มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และยางพารา อาชีพเสริม คือ ทอผ้าพื้นเมือง ผลิตข้าวเม่า เครื่องจักสาน และเย็บผ้า

### ตำบลกลางใหญ่

ตำบลกลางใหญ่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอบ้านผือ ห่างจากอำเภอบ้านผือประมาณ 15 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 113.47 ตารางกิโลเมตร 43,462 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดตำบลคำด้าง อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ทิศใต้	ติดตำบลเมืองพาน อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดตำบลบ้านค้อ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันตก	ติดอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี



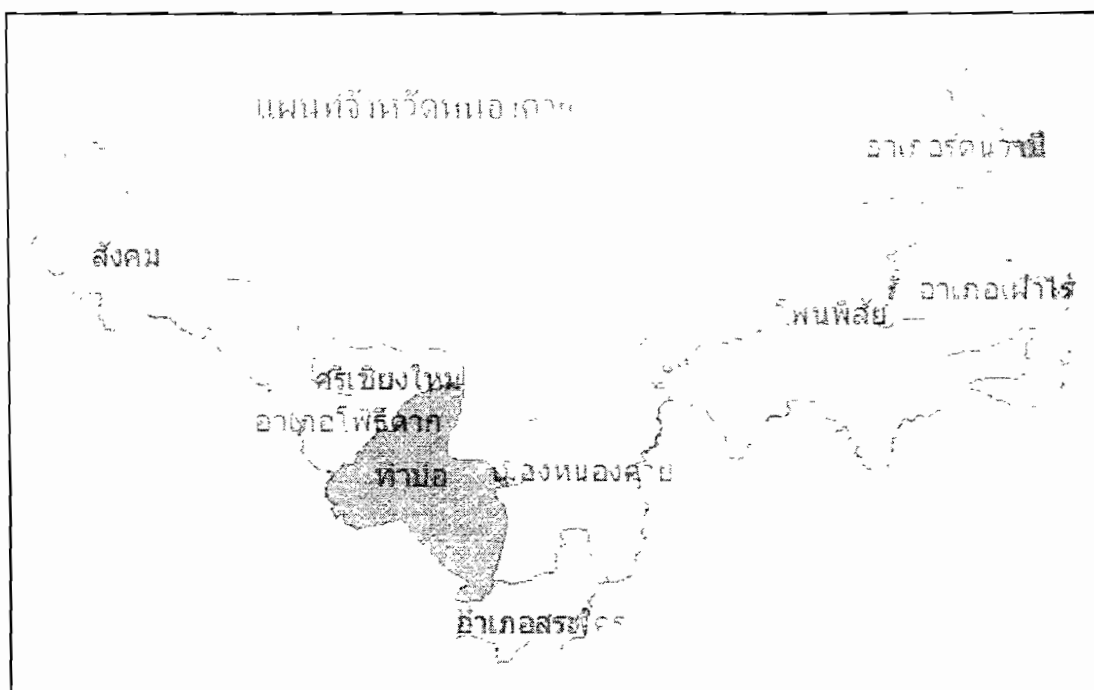
สภาพภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา และเป็นที่ยาบลุ่มทั่วไปสลบที่ตอน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทรายและดินเหนียวปนทราย ภูเขาเมื่ออยู่ทั่วไปทางทิศตะวันตก มีลำห้วย 2 สาย คือ ลำห้วยปลาแดก และลำห้วยน้ำฟ้า

ตำบลกลางใหญ่แบ่งเขตการปกครองเป็น 13 หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ 1 บ้านกลางใหญ่
- หมู่ที่ 2 บ้านผักบุง
- หมู่ที่ 3 บ้านนาสีดา
- หมู่ที่ 4 บ้านผักบุง
- หมู่ที่ 5 บ้านกลางใหญ่
- หมู่ที่ 6 บ้านโนนตาแสง
- หมู่ที่ 7 บ้านนาสีดา
- หมู่ที่ 8 บ้านผักบุง
- หมู่ที่ 9 บ้านกลางใหญ่
- หมู่ที่ 10 บ้านกลางใหญ่
- หมู่ที่ 11 บ้านโนนตาแสง
- หมู่ที่ 12 บ้านกลางใหญ่
- หมู่ที่ 13 บ้านผักบุง

ตำบลกลางใหญ่มี 2,009 ครัวเรือน มีประชากรประมาณ 8,546 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ ทำนา ทำสวน ทำไร่ และอาชีพเสริม คือ ทำข้าวเม่า เลี้ยงปลาในกระชัง และกลุ่มเลี้ยงโค





ภาพประกอบที่ 1 แผนที่จังหวัดหนองคาย

ที่มา : ดัดแปลงจาก สำนักงานจังหวัดหนองคาย, บรรยายสรุปจังหวัดหนองคาย ปี 2552 (หนองคาย : สำนักงานจังหวัดหนองคาย, 2552), 3.





## บทที่ 2

### ระบบเสียงภาษาพวน จังหวัดหนองคาย

ระบบเสียงภาษาพวนที่นำมาศึกษา คือ ภาษาพวน หมู่ที่ 1 ตำบลกุดขิง อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ได้แก่ / p-, t-, k-, ʔ-, p<sup>h</sup>-, t<sup>h</sup>-, k<sup>h</sup>-, b-, d-, c-, f-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, l-, w-, j-/ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย

ลักษณะของเสียง	ฐานกรณ์ คุณสมบัติ ของเสียง	ริม	ริม	ปุ่ม	เพดาน	เพดาน	คอหอย
		ฝีปาก	ฝีปาก และฟัน	เหงือก	แข็ง	อ่อน	
กักหรือระเบิด	ไม่ก้อง ไม่มีลม	p		t		k	ʔ
	ไม่ก้อง มีลม	p <sup>h</sup>		t <sup>h</sup>		k <sup>h</sup>	
	ก้อง	b		d			
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม				c		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		f	s			h
นาสิก	ก้อง	m		n	ŋ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง			l			
ครี้งสระ	ก้อง	w			j		

หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 20 หน่วยเสียง เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ทั้งหมด ไม่มีพยัญชนะต้นควบกล้ำ ส่วนพยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง คือ / -p-, -t-, -k-, -ʔ-, -m-, -n-, -ŋ-, -w-, -j/ ดังคำอธิบายต่อไปนี้

/ p - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ pon<sup>2</sup> / 'ปน'

/ pa:<sup>2</sup> / 'ปลา'



เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปากทั้งคู่ [p<sup>7</sup>] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e:, ə . ə / เช่น

/ hɔ:p <sup>3</sup> /	‘หอบ’
/ lap <sup>6</sup> /	‘หลับ’

/ t - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ə / เช่น

/ ti: <sup>2</sup> /	‘ชก’
/ tom <sup>6</sup> /	‘ต้ม’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม ปุ่มเหงือก [t<sup>7</sup>] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e: ə . ə / เช่น

/ ket <sup>6</sup> /	‘เกล็ด’
/ hut <sup>4</sup> /	‘รูต’

/ k - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ kom <sup>5</sup> /	‘กัม’
/ ke: <sup>2</sup> /	‘มุ่ม’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน [k<sup>7</sup>] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, e:, ə:, u:, ə:, a:, u:, o:, ə, ə:, ia, ua, ua / เช่น

/ cok <sup>6</sup> /	‘ล้วง’
/ sak <sup>4</sup> /	‘ซัก’

/ ʔ - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ ʔe:p <sup>3</sup> /	‘กล่อง’
/ ʔa:j <sup>2</sup> /	‘ไอน้ำ’



เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง [ʔ] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, e:, ɛ:, u:, ɔ:, a:, u:, o:, ɔ: / เช่น

/ tiʔ <sup>6</sup> /	‘ติ’
/ haʔ <sup>4</sup> /	‘รากไม้’

/ p<sup>h</sup> - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ p <sup>h</sup> ɔ: <sup>4</sup> /	‘พ่อ’
/ p <sup>h</sup> uŋ <sup>3</sup> /	‘ผึ้ง’

/ t<sup>h</sup> - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e / เช่น

/ t <sup>h</sup> im <sup>6</sup> /	‘ทิ้ง’
/ t <sup>h</sup> ɛ:ŋ <sup>2</sup> /	‘แทง’

/ k<sup>h</sup> - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เพดานอ่อน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ k <sup>h</sup> ut <sup>4</sup> /	‘คิด’
/ k <sup>h</sup> o: <sup>1</sup> /	‘สะพาน’

/ b - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ bu:t <sup>3</sup> /	‘บูด’
/ bin <sup>2</sup> /	‘บิน’

/ d - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ din <sup>5</sup> /	‘ดิน’
/ det <sup>6</sup> /	‘เด็ด’





/ c - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / uɪ, uɑ / เช่น

/ cim <sup>6</sup> /	‘จิ้ม’
/ cɔ: <sup>2</sup> /	‘ใจ’

/ f - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง ริมฝีปากและฟัน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e, eɪ, o:, uɑ / เช่น

/ fa:j <sup>5</sup> /	‘ด้าย’
/ fon <sup>1</sup> /	‘ลับ (มีด)’

/ s - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ saŋ <sup>2</sup> /	‘เกลียด’
/ se:p <sup>4</sup> /	‘อร่อย’

/ h - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ hɔ:m <sup>2</sup> /	‘บ้าน’
/ hɔ:ŋ <sup>2</sup> /	‘รอง’

/ m - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ mu: <sup>3</sup> /	‘เพื่อน’
/ mu: <sup>6</sup> /	‘วัน’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ tu:m <sup>3</sup> /	‘แถม’
/ lɛ:m <sup>1</sup> /	‘แหลม’

/ n - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ nun <sup>4</sup> /	‘นุ่น’
/ nɔ:ŋ <sup>6</sup> /	‘น้อง’



เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ p <sup>h</sup> o:n <sup>2</sup> /	‘เนิน’
/ do:n <sup>2</sup> /	‘นาน’

/ ɲ - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e, e:, ə, ə:/ เช่น

/ ɲu: <sup>6</sup> /	‘เขิน’
/ ɲam <sup>6</sup> /	‘เคี้ยว’

/ ŋ - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เพดานอ่อน เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / u: / เช่น

/ ŋu: <sup>2</sup> /	‘งู’
/ ŋua <sup>2</sup> /	‘วู’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, u: / เช่น

/ wa:ŋ <sup>2</sup> /	‘วาง’
/ ce:ŋ <sup>6</sup> /	‘สว่าง’

/ l - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ lom <sup>6</sup> /	‘ลัม’
/ lu:m <sup>2</sup> /	‘ลิม’

/ w - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / u, u:, ə, ia, ua / เช่น

/ woŋ <sup>2</sup> /	‘วง’
/ wa:n <sup>1</sup> /	‘หวาน’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, u, u:, ə, ə:, u, u:, o, o:, ə, ə:, ua, ua / เช่น

/ saw <sup>4</sup> /	‘เข้า’
/ na:w <sup>1</sup> /	‘หนาว’



/ j - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เพดานแข็ง เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e:, ə, ɔ:, uɑ / เช่น

/ ju:m<sup>2</sup> / 'ยืม'

/ ju:<sup>3</sup> / 'อยู่'

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i, i:, e, e:, ɛ, ɯ, ʊ:, u, u:, o, ɔ:, ia / เช่น

/ saj<sup>2</sup> / 'ไซ'

/ kuaj<sup>6</sup> / 'กล้วย'

### หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ʊ, ʊ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, ɔ:, ɔ:, ɔ:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ia, uɑ, ua / ดังตารางและคำอธิบายต่อไปนี้

ตารางที่ 2 หน่วยเสียงสระในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย

ตำแหน่งของลิ้น และลักษณะ ริมฝีปาก	ลิ้นส่วนหน้า		ลิ้นส่วนหลังค่อนกลาง		ลิ้นส่วนหลัง	
	ไม่ห่อริมฝีปาก		ไม่ห่อริมฝีปาก		ห่อริมฝีปาก	
ระดับลิ้น						
สูง	i	i:	ʊ	ʊ:	u	u:
กลางสูง	e	e:	ə	ə:	o	o:
กลางต่ำ	ɛ	ɛ:			ɔ	ɔ:
ต่ำ			a	a:		
สระประสม	ia		uɑ		ua	

/ i / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / - j / เช่น

/ kin<sup>2</sup> / 'กิน'

/ sim<sup>2</sup> / 'ชิม'



/ i: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, ŋ, w, j / เช่น

/ di:t <sup>3</sup> /	‘ติด’
/ ti:n <sup>2</sup> /	‘เท้า’

/ e / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / t<sup>h</sup>, f, ŋ / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w, j / เช่น

/ ket <sup>6</sup> /	‘เก็ด’
/ lek <sup>6</sup> /	‘เหล็ก’

/ e: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / f, ŋ, j / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ʔ, j / เช่น

/ t <sup>h</sup> e: <sup>2</sup> /	‘เท’
/ le:n <sup>1</sup> /	‘เหลน’

/ e / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / t, k, j / เช่น

/ k <sup>h</sup> eŋ <sup>1</sup> /	‘แข็ง’
/ ʔew <sup>2</sup> /	‘เอว’

/ e: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, j / เช่น

/ kɛ:m <sup>6</sup> /	‘แก้ม’
/ se:p <sup>4</sup> /	‘อร้อย’

/ u / เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนกลาง ระดับสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / c, w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w, j / เช่น

/ k <sup>h</sup> uŋ <sup>1</sup> /	‘จิ้ง’
/ nuŋ <sup>4</sup> /	‘นั่ง’



/ u: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับสูง เสียงยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, w, j / เช่น

/ cu:m <sup>2</sup> /	‘ตุ้ม’
/ hu:t <sup>4</sup> /	‘รูด’

/ o / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงสั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w, j / เช่น

/ cok <sup>6</sup> /	‘ล้วง’
/ som <sup>5</sup> /	‘เปรี้ยว’

/ o: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / f / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, w / เช่น

/ to: <sup>2</sup> /	‘ร่างกาย’
/ no:ŋ <sup>2</sup> /	‘โยง’

/ ɔ / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางต่ำ เสียงสั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / p, t, k, w / เช่น

/ hoj <sup>5</sup> /	‘แขวน’
/ soʔ <sup>6</sup> /	‘เฉาะ’

/ ɔ: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, w / เช่น

/ co:ʔ <sup>3</sup> /	‘พอม’
/ ɲo:m <sup>6</sup> /	‘ย้อม’

/ ia / เป็นหน่วยเสียงสระประสมเริ่มต้นที่สระหน้า สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลัง ค่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, j / ถ้าพยัญชนะท้ายเป็น / ʔ / สระจะเป็นเสียงสั้นเสมอ เช่น

/ hiaŋ <sup>1</sup> /	‘เซียง’
/ liaŋ <sup>6</sup> /	‘เลียง’



/ **ua** / เป็นหน่วยเสียงสระประสมเริ่มต้นที่สระหลังค่อนข้างไปกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังค่อนข้างต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / c, w, j / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, w / ถ้าพยัญชนะท้ายเป็น / ? / สระจะเป็นเสียงสั้นเสมอ เช่น

/ hua <sup>3</sup> /	‘เหวื่อ’
/ pua <sup>6</sup> /	‘เปื้อน’

/ **ua** / เป็นหน่วยเสียงสระประสมเริ่มต้นที่สระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังค่อนข้างไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / f, w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, w / ถ้าพยัญชนะท้ายเป็น / ? / สระจะเป็นเสียงสั้นเสมอ เช่น

/ mua <sup>4</sup> /	‘ไพเราะ’
/ muaŋ <sup>4</sup> /	‘ม่วง’

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 20 หน่วยเสียง เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 20 หน่วย และเป็นพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง



ตารางที่ 3 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบในข้อมูลภาษาพวน  
จังหวัดหนองคาย

สระ /	พยัญชนะต้น																				
	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	ɯ	ɯ:	ə	ə:	a	a:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:	ia	ua	ua
p-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t-	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ʔ-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p <sup>h</sup> -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t <sup>h</sup> -	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k <sup>h</sup> -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
b-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
d-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
c-	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/
f-	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	0	/
s-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
m-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
n-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ɲ-	/	/	0	0	/	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ŋ-	/	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
l-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
w-	/	/	/	/	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	0	/	0	0	/	/
j-	/	/	/	0	/	/	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน

0 = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน



ตารางที่ 4 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเท่าที่พบในข้อมูลภาษาพวน  
จังหวัดหนองคาย

พยัญชนะท้าย สระ	-p	-t	-k	-ʔ	-m	-n	-ŋ	-w	-j
i	/	/	/	/	/	/	/	/	0
i:	/	/	0	0	/	/	0	0	0
e	/	/	/	/	/	/	/	/	0
e:	0	0	0	0	/	/	/	/	0
ɛ	/	/	/	/	/	/	/	/	0
ɛ:	/	0	0	0	/	/	/	/	0
u	/	/	/	/	/	/	/	0	0
u:	/	/	0	0	/	/	0	0	0
ə	0	/	/	/	/	/	/	0	/
ə:	/	/	0	0	/	/	/	0	/
a	/	/	/	/	/	/	/	/	/
a:	/	/	0	0	/	/	/	/	/
u	/	/	/	/	/	/	/	0	0
u:	/	/	0	0	/	/	/	0	0
o	/	/	/	/	/	/	/	0	0
o:	/	/	0	0	/	/	/	0	0
ɔ	0	0	0	/	/	/	/	0	/
ɔ:	/	/	0	0	/	/	/	0	/
ia	/	/	0	/	/	/	/	/	0
ua	/	/	0	/	/	/	/	0	/
ua	/	/	0	/	/	/	/	0	/

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน

0 = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน





### หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นสามทาง (Three ways split) รูปแบบการแตกตัวเป็นแบบ AC 1 - 2 3 4, B DL DS 1 2 3 - 4 และ DL 4 = DS 4 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1	ก		ค		
2		ข		ด	จ
3	ง		ฉ		
4		ช		ต	

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1		ว.5		
2		ว.3		ว.3	ว.6
3	ว.2		ว.6		
4		ว.4		ว.4	

ภาพประกอบที่ 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย



หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย มีดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 คือหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ – ขึ้น (24) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนขึ้นสูงไปถึงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนคำในภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (ช่อง A 1) เช่น

/ hu: <sup>1</sup> /	‘หู’
/ k <sup>h</sup> a: <sup>1</sup> /	‘ชา’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 คือหน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง – ตก (42) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วตกลงมาถึงระดับเสียงที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนคำในภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ และไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (ช่อง A 2, 3, 4) เช่น

/ de:ŋ <sup>2</sup> /	‘แดง’
/ muu: <sup>2</sup> /	‘มือ’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ – ระดับ (22) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 โดยตลอด หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนคำในภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (ช่อง B 1, 2, 3) และเสียงที่เกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว พยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ (ช่อง DL 1, 2, 3) เช่น

/ k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup> /	‘ไซ้’
/ de:t <sup>3</sup> /	‘แดด’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง – ระดับ (33) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 โดยตลอด หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (ช่อง B 4) เสียงที่เกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ (ช่อง DL 4) และเสียงที่เกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ (ช่อง DS 4) เช่น

/ p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> /	‘พ่อ’
/ mi:t <sup>4</sup> /	‘มิด’
/ nok <sup>4</sup> /	‘นก’



หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 คือหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก (31) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นถึงจุดจบของเสียงอยู่ระดับเสียงที่ 3 แล้วตกลงมาถึงระดับเสียงที่ 1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (ช่อง C 1) เช่น

/ k<sup>h</sup>aw<sup>5</sup> /                      ‘ข้าว’  
/ k<sup>h</sup>aj<sup>5</sup> /                        ‘ไข่’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ได้แก่ เสียงสูง - ขึ้น (45) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นถึงจุดจบของเสียงอยู่ระดับเสียงที่ 4 แล้วเลื่อนขึ้นไปจนถึงระดับเสียงที่ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับ (ช่อง C 2, 3, 4) และเสียงที่เกิดกับพยางค์ตายเสียงสั้น พยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ (ช่อง DS 1, 2, 3) เช่น

/ pa:<sup>5</sup> /                              ‘ป่า’  
/ mat<sup>5</sup> /                             ‘หมัด’

จะเห็นได้ว่า หน่วยเสียงวรรณยุกต์ทั้ง 6 หน่วยเสียงในภาษาพวนจังหวัดหนองคาย สามารถเกิดกับพยางค์เป็นได้ทุกเสียง ส่วนพยางค์ตายจะเกิดกับหน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3, 4 และ 6 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงวรรณยุกต์และชนิดของพยางค์เท่าที่พบในข้อมูลภาษาพวนจังหวัดหนองคาย

หน่วยเสียงวรรณยุกต์	พยางค์เป็น		พยางค์ตาย	
	เสียงสั้น	เสียงยาว	เสียงสั้น	เสียงยาว
ว. 1 ต่ำ - ขึ้น (24)	/	/	0	0
ว. 2 สูง - ตก (42)	/	/	0	0
ว. 3 ต่ำ - ระดับ (22)	/	/	0	/
ว. 4 กลาง - ระดับ (33)	/	/	/	/
ว. 5 กลาง - ตก (31)	/	/	0	0
ว. 6 สูง - ขึ้น (45)	/	/	/	0

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกับชนิดของพยางค์

0 = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกับชนิดของพยางค์



## โครงสร้างพยางค์

ภาษาพจนจังหวัดหนองคาย มีโครงสร้างพยางค์แบ่งเป็น 5 แบบ ดังนี้

1. โครงสร้างพยางค์แบบ CV<sup>T</sup> หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้น ปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 มักเป็นโครงสร้างพยางค์แรกในคำสองพยางค์ ส่วนพยางค์ที่ 2 จะมีโครงสร้างเหมือนคำพยางค์เดี่ยวทั่วไป เช่น

/ ma <sup>3</sup> ʔo: <sup>2</sup> /	‘ส้มโอ’
/ ta <sup>3</sup> la:ŋ <sup>4</sup> /	‘ไต้ถุน’
/ ma <sup>3</sup> p <sup>h</sup> et <sup>6</sup> /	‘พริก’
/ ma <sup>3</sup> mo: <sup>2</sup> /	‘แตงโม’

2. โครงสร้างพยางค์แบบ CVV<sup>T</sup> หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว และมีเสียงสระเป็นสระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม โดยไม่มีพยัญชนะท้าย โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/ hua <sup>1</sup> /	‘หิว’
/ pi: <sup>2</sup> /	‘ปี’
/ hua <sup>3</sup> /	‘เหงื่อ’
/ p <sup>h</sup> u: <sup>4</sup> /	‘พ่อ’
/ ha: <sup>5</sup> /	‘ห้า’
/ ma: <sup>6</sup> /	‘ม้า’

3. โครงสร้างพยางค์แบบ CV(V)N<sup>T</sup> หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้นหรือสระเสียงยาว และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะนาสิกและครึ่งสระ โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/ p <sup>h</sup> om <sup>1</sup> /	‘ผม’
/ kin <sup>2</sup> /	‘กิน’
/ k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup> /	‘ไข’
/ sin <sup>4</sup> /	‘ผ้าถุง’
/ k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> /	‘ข้าว’
/ tom <sup>6</sup> /	‘ต้ม’



โครงสร้างพยางค์แบบ CVN<sup>T</sup>

/ ha:m <sup>1</sup> /	‘หาม’
/ ŋuaŋ <sup>2</sup> /	‘งวง’
/ ba:w <sup>3</sup> /	‘ผู้ชาย’
/ muaj <sup>4</sup> /	‘เหนื่อย’
/ k <sup>h</sup> ɔj <sup>5</sup> /	‘ฉิ่น (สรรพนาม)’
/ kuaŋ <sup>6</sup> /	‘กว้าง’

4. โครงสร้างพยางค์แบบ CVS<sup>T</sup> หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้น และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 และ 6 เช่น

/ suk <sup>6</sup> /	‘สุข’
/ kop <sup>6</sup> /	‘กบ’
/ mat <sup>4</sup> /	‘มัด’
/ lək <sup>4</sup> /	‘ลึกลับ’

5. โครงสร้างพยางค์แบบ CVVS<sup>T</sup> หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงยาวหรือสระประสม และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียง / p, t, ʔ / โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 และ 4 เช่น

/ huaʔ <sup>6</sup> /	‘เหวี่ยง’
/ pɔ:t <sup>3</sup> /	‘ปอด’
/ luat <sup>4</sup> /	‘เลือด’
/ ʔa:p <sup>3</sup> /	‘อาบ’

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย มีโครงสร้างพยางค์ ประกอบด้วยหน่วยเสียงอย่างน้อย 3 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระ และวรรณยุกต์ มากที่สุดไม่เกิน 4 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระ วรรณยุกต์ และพยัญชนะท้ายอย่างละ 1 หน่วยเสียง ส่วนคำหลายพยางค์ในภาษาพวนเป็นการนำเอาแต่ละพยางค์มาประสมกัน เท่าที่พบในข้อมูลมีคำ 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ ดังตัวอย่างคำต่อไปนี้

/ mu: <sup>3</sup> /	‘เพื่อน’
/ k <sup>h</sup> am <sup>2</sup> /	‘ทอง’
/ to: <sup>2</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>5</sup> /	‘สัตว์ตัวผู้’
/ k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> daj <sup>2</sup> /	‘บันได’



/ me:ŋ<sup>2</sup> boŋ<sup>6</sup> ku:<sup>2</sup> /      ‘กึ่งกึ่ง’  
 / no:ŋ<sup>6</sup> sa:w<sup>1</sup> la:<sup>5</sup> /      ‘น้องสาวคนสุดท้าย’  
 / wan<sup>2</sup> k<sup>h</sup>aw<sup>5</sup> p<sup>h</sup>an<sup>2</sup> sa:<sup>1</sup> /      ‘วันเข้าพรรษา’

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง และมีโครงสร้างพยางค์ 5 แบบ



### บทที่ 3

#### ระบบเสียงภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี

ระบบเสียงภาษาพวนที่นำมาศึกษา คือ ภาษาพวน หมู่ที่ 5 ตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### หน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ได้แก่ / p-, t-, k-, ʔ-, p<sup>h</sup>-, t<sup>h</sup>-, k<sup>h</sup>-, b-, d-, c-, f-, s-, h-, m-, n-, ŋ-, l-, w-, j-/ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 6 หน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี

ลักษณะของเสียง	ฐานกรณ์ คุณสมบัติ ของเสียง	ริม	ริม	ปุ่ม	เพดาน	เพดาน	คอหอย
		ฝีปาก	ฝีปาก และฟัน	เหงือก	แข็ง	อ่อน	
กักหรือระเบิด	ไม่ก้อง ไม่มีลม	p		t		k	ʔ
	ไม่ก้อง มีลม	p <sup>h</sup>		t <sup>h</sup>		k <sup>h</sup>	
	ก้อง	b		d			
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม				c		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		f	s			h
นาสิก	ก้อง	m		n	ŋ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง			l			
ครึ่งสระ	ก้อง	w			j		

หน่วยเสียงพยัญชนะทั้ง 20 หน่วยเสียง เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ทั้งหมด ไม่มีพยัญชนะต้นควบ  
กล้ำ ส่วนพยัญชนะท้ายมี 9 หน่วยเสียง คือ / -p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j / ดังคำอธิบายต่อไปนี้

/ p - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะเกิด  
นำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ pa:<sup>6</sup> / 'ป่า'

/ pi:<sup>2</sup> / 'ปี'



เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม ริมฝีปากทั้งคู่ [p<sup>1</sup>] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e:, ə, ɔ / เช่น

/ se:p <sup>4</sup> /	‘อร่อย’
/ lap <sup>5</sup> /	‘หลับ’

/ t - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ɔ / เช่น

/ tam <sup>2</sup> /	‘ดำ’
/ com <sup>6</sup> /	‘จม’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม ปุ่มเหงือก [t<sup>1</sup>] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e: e, ɔ / เช่น

/ rot <sup>6</sup> /	‘รด’
/ mi:t <sup>4</sup> /	‘มีด’

/ k - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ ko:ŋ <sup>2</sup> /	‘กลอง’
/ ko:t <sup>3</sup> /	‘เกิด’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานอ่อน [k<sup>1</sup>] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, e:, ɛ:, u:, ɔ:, a:, u:, o:, ɔ:, ɔ:, ia, ua, ua / เช่น

/ lak <sup>6</sup> /	‘ขโมย (กริยา)’
/ mak <sup>6</sup> /	‘ชอบ’

/ ? - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ ?ək <sup>5</sup> /	‘อก’
/ ?a:j <sup>6</sup> /	‘พี่ชาย’





เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายจะเป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกัก ไม่ก้อง ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง [ʔ] เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, e:, ε:, u:, o:, a:, u:, o:, v: / เช่น

/ tiʔ <sup>5</sup> /	‘ติ’
/ haʔ <sup>4</sup> /	‘รากไม้’

/ p<sup>h</sup> - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ p <sup>h</sup> iw <sup>1</sup> /	‘ผิว’
/ p <sup>h</sup> e: <sup>2</sup> /	‘พัง’

/ t<sup>h</sup> - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e / เช่น

/ t <sup>h</sup> om <sup>1</sup> /	‘ถม’
/ t <sup>h</sup> aw <sup>2</sup> /	‘ตะไคร่น้ำ’

/ k<sup>h</sup> - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เพดานอ่อน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ k <sup>h</sup> u:n <sup>2</sup> /	‘คิน’
/ k <sup>h</sup> uaŋ <sup>1</sup> /	‘ขวาง’

/ b - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ริมฝีปากทั้งคู่ ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ bot <sup>5</sup> /	‘แดดร่ม’
/ baŋ <sup>3</sup> /	‘ดู’

/ d - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะระเบิด ก้อง ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ dək <sup>5</sup> /	‘ดึก’
/ det <sup>5</sup> /	‘เด็ด’



/ c - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรก ไม่ก้อง ไม่มีลม เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / u:, ua / เช่น

/ co:m <sup>2</sup> /	‘ประคอง’
/ ca:ŋ <sup>2</sup> /	‘จิต’

/ f - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง ริมฝีปากและฟัน ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e, e:, o:, ua / เช่น

/ faj <sup>2</sup> /	‘ไฟ’
/ fon <sup>1</sup> /	‘ลับ (มีด)’

/ s - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ saŋ <sup>2</sup> /	‘เกลียด’
/ sa:n <sup>2</sup> /	‘ชานบ้าน’

/ h - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง ช่องว่างระหว่างเส้นเสียง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ haj <sup>4</sup> /	‘ไร่’
/ ham <sup>2</sup> /	‘รำ’

/ m - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ mot <sup>6</sup> /	‘มด’
/ mi:t <sup>4</sup> /	‘มีด’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ k <sup>h</sup> em <sup>1</sup> /	‘เข็ม’
/ lom <sup>2</sup> /	‘ลม’

/ n - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง ปุ่มเหงือก เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ nok <sup>6</sup> /	‘นก’
/ ni:w <sup>6</sup> /	‘นิ้ว’



เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ ti:m <sup>2</sup> /	‘เท่า’
/ lin <sup>6</sup> /	‘ลิน’

/ ɲ - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เพดานแข็ง ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e, e:, ə, ə:/ เช่น

/ ɲa:ŋ <sup>6</sup> /	‘เดิน’
/ ɲiaw <sup>4</sup> /	‘เยี้ยว’

/ ŋ - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะนาสิก ก้อง เพดานอ่อน เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / u: / เช่น

/ ŋa:j <sup>4</sup> /	‘ง้าย’
/ ŋa:m <sup>2</sup> /	‘สวย’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, u: / เช่น

/ p <sup>h</sup> əŋ <sup>5</sup> /	‘ฝั่ง’
/ mɛ:ŋ <sup>2</sup> /	‘แมลง’

/ l - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะข้างลิ้น ก้อง ปุ่มเหงือก ปรากฏเฉพาะตำแหน่งพยัญชนะต้น หน่วยเสียงนี้เกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ liŋ <sup>2</sup> /	‘ลิง’
/ lu:m <sup>2</sup> /	‘ลิม’

/ w - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง ริมฝีปากทั้งคู่ เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / u, u:, ə, ia, ua / เช่น

/ waj <sup>2</sup> /	‘เร็ว’
/ waw <sup>6</sup> /	‘พูด’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i:, u, u:, ə, ə:, u, u:, o, o:, ə, ə:, ua, ua / เช่น

/ k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> /	‘ข้าว’
/ k <sup>h</sup> ɛ:w <sup>5</sup> /	‘พิน’



/ j - / เป็นหน่วยเสียงพยัญชนะครึ่งสระ ก้อง เพดานแข็ง เมื่อเป็นพยัญชนะต้น จะเกิดนำหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / e:, ə, ɔ:, uɑ / เช่น

/ ja:<sup>2</sup> / ‘ยา’

/ juut<sup>6</sup> / ‘ยัด’

เมื่อเป็นพยัญชนะท้ายหน่วยเสียงนี้เกิดตามหน่วยเสียงสระได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / i, i:, e, e:, ə, ɛ:, u, u:, o, o:, ia / เช่น

/ ha:j<sup>6</sup> / ‘ดู’

/ ta:j<sup>2</sup> / ‘ตาย’

### หน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียง ได้แก่ / i, i:, e, e:, ə, ɛ:, u, u:, ə, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ia, uɑ, ua / ดังตารางและคำอธิบายต่อไปนี้

ตารางที่ 7 หน่วยเสียงสระในภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี

ตำแหน่งของลิ้น และลักษณะ ริมฝีปาก	ลิ้นส่วนหน้า		ลิ้นส่วนหลังค่อนกลาง		ลิ้นส่วนหลัง	
	ไม่ห่อริมฝีปาก		ไม่ห่อริมฝีปาก		ห่อริมฝีปาก	
ระดับลิ้น						
สูง	i	i:	u	u:	u	u:
กลางสูง	e	e:	ə	ə:	o	o:
กลางต่ำ	ɛ	ɛ:			ɔ	ɔ:
ต่ำ			a	a:		
สระประสม	ia		uɑ		ua	

/ i / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / j / เช่น

/ din<sup>6</sup> / ‘ดิน’

/ jik<sup>5</sup> / ‘หยิก’



/ i: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, ŋ, w, j / เช่น

/ di:t<sup>3</sup> /                    ‘ดีด’  
/ ti:n<sup>2</sup> /                    ‘เท้า’

/ e / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / th, f, ɲ / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w, j / เช่น

/ set<sup>6</sup> /                    ‘เซ็ด’  
/ bet<sup>5</sup> /                    ‘เบ็ด’

/ e: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / f, ɲ, j / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ʔ, j / เช่น

/ t<sup>h</sup>e:<sup>2</sup> /                    ‘เท’  
/ se:<sup>2</sup> /                    ‘เซ’

/ ɛ / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / t, k, j / เช่น

/ k<sup>h</sup>ɛw<sup>5</sup> /                    ‘ฟัน’  
/ ʔɛw<sup>2</sup> /                    ‘เอว’

/ ɛ: / เป็นหน่วยเสียงสระหน้า ระดับกลางต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, j / เช่น

/ we:p<sup>4</sup> /                    ‘แพบ’  
/ be:n<sup>2</sup> /                    ‘แบน’

/ u / เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนกลาง ระดับสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / c, w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w, j / เช่น

/ nuŋ<sup>4</sup> /                    ‘นึ่ง’  
/ t<sup>h</sup>uɲ<sup>6</sup> /                    ‘ทีบ’



/ u: / เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนกลาง ระดับสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ŋ, w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, ŋ, w, j / เช่น

/ ʔu:n <sup>2</sup> /	‘กลืน’
/ fu:t <sup>5</sup> /	‘ผิด’

/ ɔ / เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนกลาง ระดับกลางสูง เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ŋ, w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, ŋ, w, j / เช่น

/ lək <sup>6</sup> /	‘ลึก’
/ ʔək <sup>5</sup> /	‘อก’

/ ə: / เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนกลาง ระดับกลางสูง เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / ŋ, j / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, w / เช่น

/ kə:t <sup>5</sup> /	‘เกิด’
/ hə:m <sup>3</sup> /	‘ห้าม’ (ผลไม้)

/ a / เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนกลาง ระดับต่ำ เสียงสั้น ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง เช่น

/ han <sup>1</sup> /	‘หัน’
/ nat <sup>6</sup> /	‘ยัด’

/ a: / เป็นหน่วยเสียงสระหลังค่อนกลาง ระดับต่ำ เสียงยาว ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ / เช่น

/ fa:t <sup>3</sup> /	‘ฟาด’
/ jɛ:t <sup>4</sup> /	‘แย่ง’

/ u / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับสูง เสียงสั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w, j / เช่น

/ k <sup>h</sup> up <sup>6</sup> /	‘ตะครุบ’
/ mut <sup>6</sup> /	‘มุด’



/ u: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับสูง เสียงยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, w, j / เช่น

/ lu:p<sup>4</sup> / ‘ลูป’

/ cu:ŋ<sup>2</sup> / ‘จุง’

/ o / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงสั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w, j / เช่น

/ fot<sup>6</sup> / ‘เดียด’

/ k<sup>h</sup>om<sup>1</sup> / ‘ชม’

/ o: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / f / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, w / เช่น

/ p<sup>h</sup>o:ŋ<sup>2</sup> / ‘พอง’

/ k<sup>h</sup>o:ŋ<sup>6</sup> / ‘โค้ง’

/ ɔ / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางต่ำ เสียงสั้น ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / p, t, k, w / เช่น

/ hɔj<sup>5</sup> / ‘แขวน’

/ pɔŋ<sup>3</sup> / ‘ร้องกระดาน’

/ ɔ: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง ระดับกลางสูง เสียงยาว ริมฝีปากห่อ ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, ʔ, w / เช่น

/ sɔ:ŋ<sup>1</sup> / ‘สอง’

/ ɲɔ:m<sup>2</sup> / ‘ยอม’

/ ia / เป็นหน่วยเสียงสระประสมเริ่มต้นที่สระหน้า สูง ไม้ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลัง ค่อนไปกลาง ต่ำ ไม้ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, j / ถ้าพยัญชนะท้ายเป็น / ʔ / สระจะเป็นเสียงสั้นเสมอ เช่น

/ hia<sup>3</sup> / ‘หก’

/ nian<sup>2</sup> / ‘ละเอียด’



/ uua / เป็นหน่วยเสียงสระประสมเริ่มต้นที่สระหลังก่อนไปกลาง สูง ไม่ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / c, w, j / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, w / ถ้าพยัญชนะท้ายเป็น / ? / สระจะเป็นเสียงสั้นเสมอ เช่น

/ muaj <sup>4</sup> /	‘เหนื่อย’
/ huan <sup>2</sup> /	‘บ้าน’

/ ua / เป็นหน่วยเสียงสระประสมเริ่มต้นที่สระหลัง สูง ห่อริมฝีปาก และลงท้ายด้วยสระหลังก่อนไปกลาง ต่ำ ไม่ห่อริมฝีปาก ปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะต้นได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / f, w / และปรากฏกับหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายได้ทุกหน่วยเสียง ยกเว้น / k, w / ถ้าพยัญชนะท้ายเป็น / ? / สระจะเป็นเสียงสั้นเสมอ เช่น

/ kuaj <sup>6</sup> /	‘กล้วย’
/ huan <sup>3</sup> /	‘ห้วง’

ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะ 20 หน่วยเสียง เป็นพยัญชนะต้นเดี่ยวได้ 20 หน่วย และเป็นพยัญชนะท้ายได้ 9 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง





ตารางที่ 8 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและหน่วยเสียงสระเท่าที่พบในข้อมูลภาษาพวน  
จังหวัดอุดรธานี

สระ \ พยัญชนะต้น	สระ																				
	i	i:	e	e:	ɛ	ɛ:	u	u:	ə	ə:	a	a:	u	u:	o	o:	ɔ	ɔ:	ia	ua	ua
p-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t-	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ʔ-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
p <sup>h</sup> -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
t <sup>h</sup> -	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
k <sup>h</sup> -	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
b-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
d-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
c-	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/
f-	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	0
s-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
h-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
m-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
n-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ɲ-	/	/	0	0	/	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
ŋ-	/	/	/	/	/	/	/	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
l-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
w-	/	/	/	/	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/	0	0	/
j-	/	/	/	0	/	/	/	/	0	0	/	/	/	/	/	/	/	/	/	0	/

/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน

0 = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน



ตารางที่ 9 การปรากฏร่วมกันของหน่วยเสียงสระและหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายเท่าที่พบในข้อมูลภาษาพวน  
จังหวัดอุดรธานี

สระ \ พยัญชนะท้าย	-p	-t	-k	-ʔ	-m	-n	-ŋ	-w	-j
i	/	/	/	/	/	/	/	/	0
i:	/	/	0	0	/	/	0	0	0
e	/	/	/	/	/	/	/	/	0
e:	0	0	0	0	/	/	/	/	0
ɛ	/	/	/	/	/	/	/	/	0
ɛ:	/	0	0	0	/	/	/	/	0
u	/	/	/	/	/	/	/	0	0
u:	/	/	0	0	/	/	0	0	0
ə	0	/	/	/	/	/	/	0	/
ə:	/	/	0	0	/	/	/	0	/
a	/	/	/	/	/	/	/	/	/
a:	/	/	0	0	/	/	/	/	/
u	/	/	/	/	/	/	/	0	0
u:	/	/	0	0	/	/	/	0	0
o	/	/	/	/	/	/	/	0	0
o:	/	/	0	0	/	/	/	0	0
ɔ	0	0	0	/	/	/	/	0	/
ɔ:	/	/	0	0	/	/	/	0	/
ia	/	/	0	/	/	/	/	/	0
ua	/	/	0	/	/	/	/	0	/
ua	/	/	0	/	/	/	/	0	/











/ = หน่วยเสียงที่ปรากฏร่วมกัน

0 = หน่วยเสียงที่ไม่ปรากฏร่วมกัน



### หน่วยเสียงวรรณยุกต์

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นสามทาง (Three ways split) รูปแบบการแตกตัวเป็นแบบ AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง ดังนี้

	A	B	C	DL	DS
1					
2					
3					
4					

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1		ว.5		
2	ว.2	ว.3	ว.6	ว.3	ว.5
3					
4		ว.4		ว.4	ว.6

ภาพประกอบที่ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี



หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีดังนี้

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 1 คือหน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ – ขึ้น (24) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 แล้วเลื่อนขึ้นสูงไปถึงระดับเสียงที่ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนคำในภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (ช่อง A 1) เช่น

/ hu: <sup>1</sup> /	‘หู’
/ k <sup>h</sup> a: <sup>1</sup> /	‘ชา’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 2 คือหน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง – ระดับ (33) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 3 โดยตลอด หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนคำในภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ และไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (ช่อง A 2, 3, 4) เช่น

/ de:ŋ <sup>2</sup> /	‘แดง’
/ muu: <sup>2</sup> /	‘มีอ’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ – ระดับ (22) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 2 โดยตลอด หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนคำในภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (ช่อง B 1, 2, 3) และเสียงที่เกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว พยัญชนะต้นเป็นอักษรสูง อักษรกลาง หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ (ช่อง DL 1, 2, 3) เช่น

/ k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup> /	‘ไซ่’
/ de:t <sup>3</sup> /	‘แดด’

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ที่ 4 คือ หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง – ตก (42) เป็นหน่วยเสียงที่มีจุดเริ่มต้นของเสียงอยู่ประมาณระดับเสียงที่ 4 แล้วตกลงมาจนถึงระดับเสียงที่ 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์นี้เกิดกับพยางค์เป็น ซึ่งการเขียนภาษาไทยมาตรฐานจะมีพยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ (ช่อง B 4) เสียงที่เกิดกับพยางค์ตายเสียงยาว พยัญชนะต้นเป็นอักษรต่ำที่ไม่มี ห นำ (ช่อง DL 4) เช่น

/ p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> /	‘พ่อ’
/ mi:t <sup>4</sup> /	‘มีต’





## โครงสร้างพยางค์

ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีโครงสร้างพยางค์แบ่งเป็น 5 แบบ ดังนี้

1. โครงสร้างพยางค์แบบ  $CV^T$  หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้น ปรากฏกับเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 มักเป็นโครงสร้างพยางค์แรกในคำสองพยางค์ ส่วนพยางค์ที่ 2 จะมีโครงสร้างเหมือนคำพยางค์เดี่ยวทั่วไป เช่น

/ ma <sup>3</sup> ?o: <sup>2</sup> /	‘ส้มโอ’
/ ta <sup>3</sup> la:ŋ <sup>4</sup> /	‘ไต้ถุน’
/ ka <sup>3</sup> daw <sup>2</sup> /	‘สะเดา’
/ ka <sup>3</sup> taj <sup>3</sup> /	‘กระต่ายขูดมะพร้าว’

2. โครงสร้างพยางค์แบบ  $CV^T$  หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว และมีเสียงสระเป็นสระเดี่ยวเสียงยาวหรือสระประสม โดยไม่มีพยัญชนะท้าย โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/ ha: <sup>1</sup> /	‘หา’
/ mu: <sup>2</sup> /	‘มีอ’
/ pa: <sup>3</sup> /	‘ป่า’
/ p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> /	‘พ้อ’
/ ?a: <sup>5</sup> /	‘อ้า’
/ na: <sup>6</sup> /	‘น้ำ’

3. โครงสร้างพยางค์แบบ  $CV(V)N^T$  หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้นหรือสระเสียงยาว และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงพยัญชนะนาสิกและครึ่งสระ โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง เช่น

/ k <sup>h</sup> om <sup>1</sup> /	‘ขม’
/ kin <sup>2</sup> /	‘กิน’
/ k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup> /	‘ไข’
/ haj <sup>4</sup> /	‘ไร่’
/ k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> /	‘ข้าว’
/ tom <sup>6</sup> /	‘ต้ม’



โครงสร้างพยางค์แบบ CWN<sup>T</sup>

/ sa:m <sup>1</sup> /	‘สาม’
/ de:ŋ <sup>2</sup> /	‘แดง’
/ ba:w <sup>3</sup> /	‘ผู้ชาย’
/ muaj <sup>4</sup> /	‘เหน้อย’
/ k <sup>h</sup> ɔ:j <sup>5</sup> /	‘ฉัน (สรรพนาม)’
/ nɔ:ŋ <sup>6</sup> /	‘น้อง’

4. โครงสร้างพยางค์แบบ CVS<sup>T</sup> หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงสั้น และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียงกัก โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ที่ 5 และ 6 เช่น

/ p <sup>h</sup> ak <sup>5</sup> /	‘ผัก’
/ kop <sup>5</sup> /	‘กบ’
/ nok <sup>6</sup> /	‘นก’
/ lak <sup>6</sup> /	‘ลัก’

5. โครงสร้างพยางค์แบบ CVVS<sup>T</sup> หมายถึง โครงสร้างพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระเสียงยาวหรือสระประสม และมีพยัญชนะท้ายเป็นเสียง / p, t, ? / โครงสร้างพยางค์แบบนี้เกิดได้กับเสียงวรรณยุกต์ที่ 3 และ 4 เช่น

/ de:t <sup>3</sup> /	‘แดด’
/ ?a:p <sup>3</sup> /	‘อาบ’
/ mit <sup>4</sup> /	‘มิด’
/ ŋua? <sup>5</sup> /	‘เหงือก’

ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีโครงสร้างพยางค์ ประกอบด้วยหน่วยเสียงอย่างน้อย 3 หน่วยเสียง ได้แก่ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระ และวรรณยุกต์ มากที่สุดไม่เกิน 4 หน่วยเสียง คือ หน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว สระ วรรณยุกต์ และพยัญชนะท้ายอย่างละ 1 หน่วยเสียง ส่วนคำหลายพยางค์ในภาษาพวนเป็นการนำเอาแต่ละพยางค์มาประสมกัน เท่าที่พบในข้อมูลมีคำ 2 พยางค์ 3 พยางค์ และ 4 พยางค์ ดังตัวอย่างคำต่อไปนี้

/ tam <sup>1</sup> /	‘ชน’
/ saŋ <sup>2</sup> /	‘เกลียด’
/ koŋ <sup>6</sup> k <sup>h</sup> ɛ:n <sup>1</sup> /	‘กำไลแขน’
/ kap <sup>5</sup> faj <sup>2</sup> /	‘ไม้ขีดไฟ’



/k<sup>h</sup>i:<sup>5</sup> mɛ:<sup>η</sup> wan<sup>2</sup> /      ‘ชี้แมลงวัน’  
 /nɔ:<sup>η</sup> sai:<sup>j</sup> la:<sup>5</sup>/      ‘น้องชายคนสุดท้อง’  
 /wan<sup>2</sup> k<sup>h</sup>aw<sup>5</sup> p<sup>h</sup>an<sup>2</sup> sa:<sup>1</sup>/      ‘วันเข้าพรรษา’

ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง และมีโครงสร้างพยางค์ 5 แบบ





## บทที่ 4

### เปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเปรียบเทียบระบบเสียงวรรณยุกต์ พยัญชนะ สระ และคำศัพท์ของภาษาพวนจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

#### เปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์

การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพวนทั้งสองถิ่นมีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง (Three way split) และมีจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียงเท่ากัน ดังภาพประกอบ

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1		ว.5		
2		ว.3		ว.3	ว.6
3	ว.2		ว.6		
4		ว.4		ว.4	





ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย

	A	B	C	DL	DS
1	ว.1		ว.5		
2		ว.3		ว.3	ว.5
3	ว.2		ว.6		
4		ว.4		ว.4	ว.6

ภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี

ภาพประกอบที่ 5 การแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

1.1 ช่อง A ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับเสียงวรรณยุกต์ในแต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

ภาษา	ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย	ภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี
1 หู		
2 ปี		
3 บิน		
4 มือ		



1.1.1 ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1 หรือ ว. 1 ได้แก่ เสียงต่ำ – ขึ้น (24)

ข. A 2, 3, 4 หรือ ว. 2 ได้แก่ เสียงสูง – ตก (42)

1.1.2 ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. A 1 หรือ ว. 1 ได้แก่ เสียงต่ำขึ้น (24)

ข. A 2, 3, 4 หรือ ว. 2 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ (33)

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็นแบบ A 1 – 2 3 4 แสดงถึงอิทธิพลของเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีอิทธิพลต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

1.2 ช่อง B ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์เอกกำกับ เสียงวรรณยุกต์ในแต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

B \ ภาษา	ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย	ภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี
1 ไช่		
2 ป่า	├──	├──
3 ป่า		
4 พ่อ	├──	├──

1.2.1 ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ (22)

ข. B 4 หรือ ว. 4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ (33)

1.2.2 ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. B 1, 2, 3 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ (22)

ข. B 4 หรือ ว. 4 ได้แก่ เสียงสูง – ตก (42)

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็นแบบ B 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์



1.3 ช่อง C ได้แก่ พยางค์เป็น ซึ่งตัวเขียนภาษาไทยมาตรฐานใช้รูปวรรณยุกต์โทกำกับ เสียงวรรณยุกต์ในแต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

	ภาษา C	ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย	ภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี
1	ข้าว		
2	ป่า		
3	อ้า		
4	น้ำ		

1.3.1 ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1 หรือ ว. 5 ได้แก่ เสียงกลาง – ตก (31)

ข. C 2, 3, 4 หรือ ว. 6 ได้แก่ เสียงสูง – ขึ้น (45)

1.3.2 ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. C 1 หรือ ว. 5 ได้แก่ เสียงกลาง – ตก (31)

ข. C 2, 3, 4 หรือ ว. 6 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ (44)

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็นแบบ C 1 – 2 3 4 แสดงถึงอิทธิพลของเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงมีลม (aspiration) และเสียงเสียดแทรก (fricative) ที่มีอิทธิพลต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

1.4 ช่อง DL ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงยาว เสียงวรรณยุกต์ในแต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

	ภาษา DL	ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย	ภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี
1	ขาด		
2	ปอด		
3	แดด		
4	มิด		



1.4.1 ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ (22)

ข. DL 4 หรือ ว. 4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ (33)





1.4.2 ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DL 1, 2, 3 หรือ ว. 3 ได้แก่ เสียงต่ำ – ระดับ (22)

ข. DL 4 หรือ ว. 4 ได้แก่ เสียงสูง – ตก (42)

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็นแบบ DL 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์

1.5 ช่อง DS ได้แก่ พยางค์ตาย สระเสียงสั้น เสียงวรรณยุกต์ในแต่ละถิ่นมีลักษณะทางสัทศาสตร์ ดังนี้

ภาษา DS	ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย	ภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี
1 หมัด		
2 กบ		
3 เบ็ด		
4 นก		

1. ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว. 6 ได้แก่ เสียงสูง – ขึ้น (45)

ข. DS 4 หรือ ว. 4 ได้แก่ เสียงกลาง – ระดับ (33)

2. ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี แยกเป็น 2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ คือ

ก. DS 1, 2, 3 หรือ ว. 5 ได้แก่ เสียงกลาง – ตก (31)

ข. DS 4 หรือ ว. 6 ได้แก่ เสียงสูง – ระดับ (44)

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย และอุดรธานี มีการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์เป็นแบบ DS 1 2 3 – 4 แสดงถึงอิทธิพลของเสียงพยัญชนะต้นดั้งเดิมที่เป็นเสียงก้อง (voiced) และไม่ก้อง (voiceless) ที่มีต่อการแตกตัวของเสียงวรรณยุกต์



## เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะ

หน่วยเสียงพยัญชนะของภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี มีปรากฏดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 11 หน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

ลักษณะ ของเสียง	ฐานกรณ์ คุณสมบัติ ของเสียง	ริม	ริม	ปุ่ม	เพดาน	เพดาน	คอหอย
		ฝีปาก	ฝีปาก และฟัน	เหงือก	แข็ง	อ่อน	
กักหรือระเบิด	ไม่ก้อง ไม่มีลม	p		t		k	?
	ไม่ก้อง มีลม	ph		th		kh	
	ก้อง	b		d			
กึ่งเสียดแทรก	ไม่ก้อง ไม่มีลม				c		
เสียดแทรก	ไม่ก้อง		f	s			h
นาสิก	ก้อง	m		n	ɲ	ŋ	
ข้างลิ้น	ก้อง			l			
ครึ่งสระ	ก้อง	w			j		

### 1. เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้น

หน่วยเสียงพยัญชนะต้นในภาษาพวนทั้งสองถิ่น มีจำนวน 20 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ / p, t, k, ʔ,

p<sup>h</sup>, t<sup>h</sup>, k<sup>h</sup>, b, d, c, f, s, h, m, n, ɲ, ŋ, l, w, j /

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

ประเภทของเสียง	ภาษาพวน	หนองคาย	อุดรธานี
กัก	p- t- k- ʔ- p <sup>h</sup> - t <sup>h</sup> - k <sup>h</sup> - b- d-	p- t- k- ʔ- p <sup>h</sup> - t <sup>h</sup> - k <sup>h</sup> - b- d-	p- t- k- ʔ- p <sup>h</sup> - t <sup>h</sup> - k <sup>h</sup> - b- d-
กึ่งเสียดแทรก	c-	c-	c-
เสียดแทรก	f- s- h-	f- s- h-	f- s- h-
นาสิก	m- n- ɲ- ŋ-	m- n- ɲ- ŋ-	m- n- ɲ- ŋ-
ข้างลิ้น	l-	l-	l-
ครึ่งสระ	w- j-	w- j-	w- j-



ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ p- /	p-	p-	
	pa: <sup>3</sup>	pa: <sup>3</sup>	ป่า
	pe:ŋ <sup>6</sup>	p: <sup>6</sup>	แป้ง
/ t- /	t-	t-	
	ti:n <sup>2</sup>	ti:n <sup>2</sup>	เท้า
	tom <sup>6</sup>	tom <sup>6</sup>	ต้ม
/ k- /	k-	k-	
	ka:j <sup>6</sup>	ka:j <sup>6</sup>	ก้าง
	kam <sup>2</sup>	kam <sup>2</sup>	กำ
/ ʔ- /	ʔ-	ʔ-	
	ʔa:j <sup>6</sup>	ʔa:j <sup>6</sup>	พีช่าย
	ʔo: <sup>2</sup>	ʔo: <sup>2</sup>	ขัน (นาม)
/ p <sup>h</sup> - /	p <sup>h</sup> -	p <sup>h</sup> -	
	p <sup>h</sup> om <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> om <sup>1</sup>	ผม
	p <sup>h</sup> a:t <sup>4</sup>	p <sup>h</sup> a:t <sup>4</sup>	พาด
/ t <sup>h</sup> - /	t <sup>h</sup> -	t <sup>h</sup> -	
	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>4</sup>	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>4</sup>	ห้อง
	t <sup>h</sup> im <sup>6</sup>	t <sup>h</sup> im <sup>6</sup>	ทิ้ง
/ k <sup>h</sup> - /	k <sup>h</sup> -	k <sup>h</sup> -	
	k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>2</sup>	คาง
	k <sup>h</sup> uan <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> uan <sup>1</sup>	ขวาน



	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ b - /	b-	b-	
	bəŋ <sup>4</sup>	bəŋ <sup>4</sup>	ดู
	buəŋ <sup>3</sup>	buəŋ <sup>3</sup>	ช้อน
/ d - /	d-	d-	
	dam <sup>2</sup>	dam <sup>2</sup>	(สี) ดำ
	da:w <sup>2</sup>	da:w <sup>2</sup>	ดาว
/ c - /	c-	c-	
	cep <sup>6</sup>	cep <sup>5</sup>	เจ็บ
	ca:ŋ <sup>3</sup>	ca:ŋ <sup>3</sup>	จืด
/ f - /	f-	f-	
	fu:n <sup>2</sup>	fu:n <sup>2</sup>	ฟัน
	fa:j <sup>6</sup>	fa:j <sup>6</sup>	ฝ้าย
/ s - /	s-	s-	
	suk <sup>6</sup>	suk <sup>5</sup>	สุข
	sa:t <sup>3</sup>	sa:t <sup>3</sup>	เสื่อ
/ h - /	h-	h-	
	ha: <sup>5</sup>	ha: <sup>5</sup>	ห้า
	ha:ŋ <sup>1</sup>	ha:ŋ <sup>1</sup>	หาง
/ m - /	m -	m -	
	mot <sup>4</sup>	mot <sup>6</sup>	มด
	mε:ŋ <sup>2</sup>	mε:ŋ <sup>2</sup>	แมลง



	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ n - /	n -	n -	
	nok <sup>4</sup>	nok <sup>6</sup>	นก
	nuŋ <sup>3</sup>	nuŋ <sup>3</sup>	หนึ่ง
/ ɲ - /	ɲ -	ɲ -	
	ɲo:t <sup>4</sup>	ɲo:t <sup>4</sup>	ยอด
	ɲuŋ <sup>2</sup>	ɲuŋ <sup>2</sup>	ยุ่ง
/ ŋ - /	ŋ -	ŋ -	
	ŋa:j <sup>4</sup>	ŋa:j <sup>4</sup>	ง่าย
	ŋa:m <sup>2</sup>	ŋa:m <sup>2</sup>	สวย
/ l - /	l -	l -	
	lap <sup>6</sup>	lap <sup>5</sup>	หลับ
	la:j <sup>1</sup>	la:j <sup>1</sup>	มาก
/ w - /	w -	w -	
	wa:n <sup>1</sup>	wa:n <sup>1</sup>	หวาน
	waj <sup>2</sup>	waj <sup>2</sup>	เร็ว
/ j - /	j -	j -	
	ja: <sup>2</sup>	ja: <sup>2</sup>	ยา
	ja:n <sup>4</sup>	ja:n <sup>4</sup>	กลัว





## 2. หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย

หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาพวนทั้งสองถิ่น มีจำนวน 9 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ / -p, -t, -k, -ʔ,

-m, -n, -ŋ, -w, -j /

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

ประเภทของเสียง	ภาษาพวน	หนองคาย	อุดรธานี
กัก		-p -t -k -ʔ	-p -t -k -ʔ
นาสิก		-m -n -ŋ	-m -n -ŋ
ครึ่งสระ		-w -j	-w -j

ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ -p /	-p	-p	
	tap <sup>6</sup>	tap <sup>5</sup>	ต๊ับ
	hap <sup>4</sup>	hap <sup>6</sup>	รับ
/ -t /	-t	-t	
	k <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>	ขาด
	puat <sup>3</sup>	puat <sup>3</sup>	ปวด
/ -k /	-k	-k	
	cok <sup>6</sup>	cok <sup>5</sup>	ล้วง
	mak <sup>6</sup>	mak <sup>4</sup>	ชอบ
/ -ʔ /	-ʔ	-ʔ	
	teʔ <sup>6</sup>	teʔ <sup>5</sup>	เตะ
	tiʔ <sup>6</sup>	tiʔ <sup>5</sup>	ตำหนิ



	หนอังกาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ -m /	-m	-m	
	kɛ:m <sup>6</sup>	kɛ:m <sup>6</sup>	แก้ม
	tu:m <sup>3</sup>	tu:m <sup>3</sup>	แก้ม
/ -n /	-n	-n	
	bin <sup>2</sup>	bin <sup>2</sup>	บิน
	mɔ:n <sup>1</sup>	mɔ:n <sup>1</sup>	หมอน
/ -ŋ /	-ŋ	-ŋ	
	dɛ:ŋ <sup>2</sup>	dɛ:ŋ <sup>2</sup>	(สี) แดง
	pi:ŋ <sup>2</sup>	pi:ŋ <sup>2</sup>	ปลิง
/ -w /	-w	-w	
	paw <sup>3</sup>	paw <sup>3</sup>	เป่า
	sa:w <sup>2</sup>	sa:w <sup>2</sup>	ยี่สิบ
/ -j /	-j	-j	
	k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup>	ไข่
	na:j <sup>6</sup>	na:j <sup>6</sup>	ย้าย



### เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระในภาษาพวนทั้งสองถิ่น มีหน่วยเสียงสระเดี่ยวจำนวน 18 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ ได้แก่ / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, u, u:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia, uua, ua /

ตารางที่ 14 หน่วยเสียงสระภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

ตำแหน่งของลิ้นและ ลักษณะริมฝีปาก ระดับลิ้น	ลิ้นส่วนหน้า		ลิ้นส่วนหลังค่อนกลาง		ลิ้นส่วนหลัง	
	ไม่ห่อริมฝีปาก		ไม่ห่อริมฝีปาก		ห่อริมฝีปาก	
สูง	i	i:	u	u:	u	u:
กลางสูง	e	e:	ɔ	ɔ:	o	o:
กลางต่ำ	ɛ	ɛ:			ɔ	ɔ:
ต่ำ			a	a:		
สระประสม	ia		uua		ua	

#### 1. เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระเดี่ยว

หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาพวนทั้งสองถิ่น มีจำนวน 18 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, u, u:, ɔ, ɔ:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระเดี่ยวภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

ประเภทของเสียง	ภาษาพวน	หนองคาย	อุดรธานี
หน่วยเสียงสระหน้า	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:
หน่วยเสียงสระกลาง	u, u:, ɔ, ɔ:, a, a:	u, u:, ɔ, ɔ:, a, a:	u, u:, ɔ, ɔ:, a, a:
หน่วยเสียงสระหลัง	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:

ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/-i-/	-i-	-i-	
	bit <sup>6</sup>	bit <sup>5</sup>	ปิด
	sip <sup>6</sup>	sip <sup>5</sup>	ลึบ



	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ -i:/	-i:-	-i:-	
	di:t <sup>3</sup>	di:t <sup>3</sup>	ดีด
	fi: <sup>1</sup>	fi: <sup>1</sup>	ผี
/ -e:/	-e-	-e-	
	pen <sup>2</sup>	pen <sup>2</sup>	เป็น
	len <sup>4</sup>	len <sup>4</sup>	เล่น
/ -e:/	-e:-	-e:-	
	he:w <sup>1</sup>	he:w <sup>1</sup>	เหว
	le:n <sup>1</sup>	le:n <sup>1</sup>	เหลน
/ -ε:/	-ε -	-ε -	
	p <sup>h</sup> εn <sup>3</sup>	p <sup>h</sup> εn <sup>3</sup>	แผ่น
	ke:n <sup>3</sup>	ke:n <sup>3</sup>	แข็ง
/ -ε:/	-ε: -	-ε: -	
	de:t <sup>3</sup>	de:t <sup>3</sup>	แดด
	k <sup>h</sup> ε:n <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> ε:n <sup>1</sup>	แขน
/ -u:/	-u -	-u -	
	duŋ <sup>2</sup>	duŋ <sup>2</sup>	ดึง
	nuŋ <sup>4</sup>	nuŋ <sup>4</sup>	นั่ง
/ -u:/	-u:-	-u:-	
	p <sup>h</sup> u:n <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> u:n <sup>1</sup>	ผืน
	lu:m <sup>2</sup>	lu:m <sup>2</sup>	ลุ่ม



	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ -ə- /	-ə-	-ə-	
	ŋən <sup>2</sup>	ŋən <sup>2</sup>	เงิน
	dək <sup>6</sup>	dək <sup>5</sup>	ดึก
/ -ə:- /	-ə:-	-ə:-	
	p <sup>h</sup> ə:ŋ <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> ə:ŋ <sup>2</sup>	เพ็ง
	pə:t <sup>3</sup>	pə:t <sup>3</sup>	เปิด
/ -a- /	-a-	-a-	
	daŋ <sup>2</sup>	daŋ <sup>2</sup>	จมูก
	faŋ <sup>1</sup>	faŋ <sup>1</sup>	ฝั่ง
/ -a:- /	-a:-	-a:-	
	fa:t <sup>3</sup>	fa:t <sup>3</sup>	ผาด
	t <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>	ถาด
/ -u- /	-u-	-u-	
	kuŋ <sup>6</sup>	kuŋ <sup>6</sup>	กุ่ม
	ŋuŋ <sup>4</sup>	ŋuŋ <sup>4</sup>	ยุ่ง
/ -u:- /	-u:-	-u:-	
	p <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>	ภูเขา
	mu: <sup>3</sup>	mu: <sup>3</sup>	เพื่อน
/ -o- /	-o-	-o-	
	sot <sup>6</sup>	sot <sup>5</sup>	สด
	pon <sup>2</sup>	pon <sup>2</sup>	ปน



	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ -o:- /	-o:-	-o:-	
	so: <sup>4</sup>	so: <sup>4</sup>	โซ่
	no:n <sup>2</sup>	no:n <sup>2</sup>	โยน
/ -v- /	-v-	-v-	
	k <sup>h</sup> vɔ̃ <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> vɔ̃ <sup>5</sup>	เคาะ
	hɔj <sup>5</sup>	hɔj <sup>5</sup>	แขวน
/ -v:- /	-v:-	-v:-	
	dv:ŋ <sup>2</sup>	dv:ŋ <sup>2</sup>	ดอง
	sv:j <sup>4</sup>	sv:j <sup>4</sup>	ช่วย

## 2. เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระประสม

หน่วยเสียงสระประสมในภาษาพวนทั้งสองถิ่น มีจำนวน 3 หน่วยเสียงเท่ากัน ได้แก่ / ia, ua, ua /

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบหน่วยเสียงสระประสมภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

ประเภทของเสียง	ภาษาพวน	หนองคาย	อุดรธานี
หน่วยเสียงสระประสม		ia, ua, ua	ia, ua, ua

ดังรายละเอียดในคำต่อไปนี้

	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย
/ -ia- /	-ia-	-ia-	
	pian <sup>3</sup>	pian <sup>3</sup>	เปลี่ยน
	t <sup>h</sup> iaŋ <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> iaŋ <sup>1</sup>	เถียง
	หนองคาย	อุดรธานี	ความหมาย



/ -ua- /	-ua-	-ua-	
	kuaa <sup>2</sup>	kuaa <sup>2</sup>	เกลือ
	luaj <sup>4</sup>	luaj <sup>4</sup>	เลื่อย
/ -ua- /	-ua-	-ua-	
	kuan <sup>2</sup>	kuan <sup>2</sup>	กวน
	muan <sup>4</sup>	muan <sup>4</sup>	ไผ่เราะ

### เปรียบเทียบคำศัพท์

การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี พบว่า มีการใช้คำศัพท์เหมือนและต่างกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คำศัพท์ที่ภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่น ใช้เหมือนกัน คำศัพท์ชนิดนี้พบเป็นจำนวนมาก จำนวน 1,212 หน่วยย่อย ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 คำศัพท์ที่ภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่น ใช้รูปศัพท์เดียวกัน หมายถึง คำศัพท์ที่ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานีและหนองคายใช้รูปศัพท์ที่มีเสียงพยัญชนะต้น สระ และพยัญชนะท้ายเหมือนกัน ตัวอย่างเช่น

ความหมาย	หนองคาย	อุดรธานี
‘ก่อไฟ’	daŋ <sup>2</sup> faj <sup>2</sup>	daŋ <sup>2</sup> faj <sup>2</sup>
‘จิ้งจก’	ci <sup>3</sup> ciam <sup>6</sup>	ci <sup>3</sup> ciam <sup>6</sup>
‘ซ้อน’	buaŋ <sup>3</sup>	buaŋ <sup>3</sup>
‘เมฆ’	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> fua <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> fua <sup>6</sup>



‘ปลอกหมอน’	sop <sup>4</sup> mɔ:n <sup>1</sup>	sop <sup>4</sup> mɔ:n <sup>1</sup>
‘ปลาหมึก’	pa: <sup>2</sup> ʔi: <sup>2</sup> hu: <sup>2</sup>	pa: <sup>2</sup> ʔi: <sup>2</sup> hu: <sup>2</sup>
‘ผีเสื้อ’	mɛ:ŋ <sup>2</sup> ka <sup>3</sup> bə: <sup>6</sup>	mɛ:ŋ <sup>2</sup> ka <sup>3</sup> bə: <sup>6</sup>
‘แม่’	to: <sup>2</sup> ɲɛ: <sup>6</sup>	to: <sup>2</sup> ɲɛ: <sup>6</sup>
‘รกเด็ก’	sa:j <sup>1</sup> he: <sup>2</sup>	sa:j <sup>1</sup> he: <sup>2</sup>
‘ส้มโอ’	ma: <sup>3</sup> kian <sup>6</sup>	ma: <sup>3</sup> kian <sup>6</sup>
‘สมุด’	pu:m <sup>6</sup>	pu:m <sup>6</sup>
‘หน้าต่าง’	poŋ <sup>3</sup> ʔiam <sup>5</sup>	poŋ <sup>3</sup> ʔiam <sup>5</sup>

1.2 คำศัพท์ที่ภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่น ใช้รูปแปรของศัพท์เดียวกัน โดยการแปรของคำศัพท์ แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การแปรด้านเสียง และการแปรด้านศัพท์

1.2.1 การแปรด้านเสียง ได้แก่ การแปรเสียงพยัญชนะ และสระ

ก. การแปรเสียงพยัญชนะ ตัวอย่างเช่น

เสียงที่แปร	อุดรธานี	หนองคาย	ความหมาย
[ŋ] ~ [w]	ka:ŋ <sup>2</sup> ɲen <sup>2</sup>	ka:ŋ <sup>2</sup> wen <sup>2</sup>	‘กลางวัน’





[h] ~ [k <sup>h</sup> ]	hian <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> ian <sup>1</sup>	‘เขียง’
[t] ~ [c]	ka <sup>3</sup> cian <sup>2</sup>	ka <sup>3</sup> tian <sup>2</sup>	‘ตะเกียง’
[p] ~ [f]	pak <sup>3</sup> ka <sup>3</sup> tu: <sup>2</sup>	fak <sup>3</sup> ka <sup>3</sup> tu: <sup>2</sup>	‘ประตู’
[m] ~ [w]	mɛ:ŋ <sup>2</sup> wi: <sup>3</sup>	mɛ:ŋ <sup>2</sup> mi: <sup>3</sup>	‘แมงหิว’
[h] ~ [l]	lo:ŋ <sup>2</sup> t <sup>h</sup> a:n <sup>2</sup>	ho:ŋ <sup>2</sup> t <sup>h</sup> a:n <sup>2</sup>	‘โรงทาน’
[ŋ] ~ [h]	ŋua? <sup>6</sup>	hua? <sup>5</sup>	‘เหือก’

ข. การแปรเสียงสระ ตัวอย่างเช่น

เสียงที่แปร	อุดรธานี	หนองคาย	ความหมาย
[o:] ~ [ɔ:]	p <sup>h</sup> ɔ:ŋ <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> o:ŋ <sup>2</sup>	‘พอง’
[u:] ~ [ɔ:]	cu:n <sup>2</sup> fu:n <sup>2</sup>	co:n <sup>2</sup> fo:n <sup>2</sup>	‘ฟุ้งพอน’
[ɛ:] ~ [a:]	mɛ:m <sup>6</sup>	ma:m <sup>6</sup>	‘ม้าม’

1.2.2 การแปรด้านศัพท์ การใช้คำศัพท์เดียวกัน คือ คำ 2 คำ ตั้งแต่หนึ่งพยางค์ขึ้นไป และสามารถอธิบายได้ว่าเป็นเรื่องของการแปรเสียง ได้แก่ การเพิ่มพยางค์ หรือลดพยางค์ ซึ่งถึนหนึ่งอาจจะเป็นการเพิ่มพยางค์และอีกถึนหนึ่งเป็นการลดพยางค์ ผู้วิจัยจะจัดคำเหล่านั้นให้เป็นรูปแปรของศัพท์เดียวกัน ตัวอย่างเช่น



หน่วยอรรถ	หนองคาย	อุดรธานี
‘กา’	nok <sup>4</sup> ka <sup>2</sup>	ka <sup>2</sup>
‘ค่าง’	bak <sup>4</sup> k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>4</sup>
‘ทราย’	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> sa:j <sup>2</sup>	sa:j <sup>2</sup>
‘นกกระยาง’	nok <sup>4</sup> ka <sup>3</sup> ŋa:ŋ <sup>2</sup>	nok <sup>4</sup> ŋa:ŋ <sup>2</sup>
‘นกนางแอ่น’	nok <sup>4</sup> ?i: <sup>2</sup> ?ε:n <sup>3</sup>	nok <sup>4</sup> ?ε:n <sup>3</sup>
‘บั้ง’	mε:ŋ <sup>2</sup> boŋ <sup>6</sup>	boŋ <sup>6</sup>
‘บันได’	hua <sup>1</sup> k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> daj <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> daj <sup>2</sup>
‘ปลวก’	mε:ŋ <sup>2</sup> pua? <sup>6</sup>	pua? <sup>5</sup>
‘ปลิง’	?i: <sup>3</sup> pi:ŋ <sup>2</sup>	pi:ŋ <sup>2</sup>
‘มอด (นาม)’	mε:ŋ <sup>2</sup> mo:t <sup>4</sup>	mo:t <sup>4</sup>
‘ม้านั่ง’	taŋ <sup>3</sup> ?i: <sup>6</sup>	taŋ <sup>3</sup>
‘รู่กินน้ำ’	?i: <sup>2</sup> huŋ <sup>6</sup>	huŋ <sup>6</sup>



หน่วยอรรถ	หนองคาย	อุดรธานี
‘หอมผี’	mo: <sup>1</sup> p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup>	mo: <sup>1</sup> laj <sup>4</sup> p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup>
‘หมอก’	mo? <sup>6</sup>	na:m <sup>6</sup> mo? <sup>5</sup>
‘หอม (นาม)’	ho:m <sup>1</sup> p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> bua <sup>3</sup>	ho:m <sup>1</sup> bua <sup>3</sup>
‘อีแรง’	ʔi: <sup>2</sup> he:ŋ <sup>6</sup>	he:ŋ <sup>6</sup>

2. คำศัพท์ที่ภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่นใช้ต่างกัน หมายถึง คำ 2 คำ ที่มีพยัญชนะต้น พยัญชนะท้าย และหรือสระแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถอธิบายได้ด้วยเกณฑ์ทางการแปรเสียงหรือระบบคำ มีจำนวน 88 หน่วยอรรถ ตัวอย่างเช่น

ความหมาย	หนองคาย	อุดรธานี
‘กลม’	kom <sup>2</sup>	mon <sup>2</sup>
‘กระทะ’	ka <sup>3</sup> t <sup>h</sup> aŋ <sup>3</sup>	mo: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:ŋ
‘ครก’	k <sup>h</sup> ok <sup>4</sup>	so:j <sup>2</sup>
‘ตกลา’	tuuk <sup>3</sup> pa: <sup>2</sup>	sit <sup>4</sup> bet <sup>4</sup>
‘ผ้าขาวม้า’	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:w <sup>1</sup> ma: <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> p <sup>h</sup> e: <sup>2</sup>



ความหมาย	หนองคาย	อุดรธานี
‘ผ้าเช็ดตัว’	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> set <sup>4</sup> to: <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> tum <sup>6</sup>
‘ผ้าห่ม’	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> nuam <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> hom <sup>3</sup>
‘เฟื่องฟ้า’	fuaŋ <sup>4</sup> fa: <sup>6</sup>	do? <sup>5</sup> ka <sup>3</sup> da:t <sup>3</sup>
‘รักแร้’	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ta <sup>3</sup> le: <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> niaŋ <sup>3</sup>
‘อ้วน’	?uan <sup>5</sup>	tuj <sup>5</sup>

### ปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านภาษา

การแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษาเป็นลักษณะธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับภาษาที่ยังมีผู้ใช้ในชีวิตประจำวัน การแปรของภาษา (language variation) หมายถึง การที่รูปในภาษาดั้งแต่ 2 รูปขึ้นไปอาจใช้แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายแก่นหรือความหมายหลักเปลี่ยนไป รูปในภาษาอาจเป็นหน่วยด้านใดก็ได้ เช่น การออกเสียง คำศัพท์และรูปประโยค (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2556 : 18-19)

การเปลี่ยนแปลงของภาษา (language change) หมายถึง การที่รูปภาษาในภาษาเดียวกันมีลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิมเมื่อกาลเวลาผ่านไป อาจเกิดได้ทั้งระดับเสียง ระดับคำ และระดับไวยากรณ์ เป็นแนวคิดที่พยายามพิสูจน์ให้เห็นข้อเท็จจริงที่ว่า ภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงปัจจัยสำคัญบางประการที่ทำให้ระบบเสียงและคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานีแตกต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

1. การสัมผัสภาษา (language contact) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในตัวผู้พูดมีภาวะสองภาษา (bilingual) หรือผู้ที่มีภาวะหลายภาษา (multilingual) ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ เกิดการแทรกแซงของภาษา (linguistic interference) หรือมีการยืมหน่วยทางภาษาจากภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง ทำให้เกิดหน่วยใหม่ขึ้นในภาษา เช่น มีหน่วยเสียงใหม่ หรือมีคำใหม่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น การสร้างคำขึ้นใหม่ของผู้พูดภาษาพวนจังหวัดอุดรธานีในหน่วยยรรณ ‘ม้านั่ง’ ใช้ศัพท์ / taŋ<sup>3</sup> ?i:<sup>6</sup>/ เมื่อพิจารณาคำศัพท์ที่ปรากฏใน



พจนานุกรมภาษาไทยพจน (มุลินีไทยพจน. 2532 : 83) พบว่ามีคำศัพท์ ตั้งโกะ ซึ่งหมายถึง น. ม้านั่งเล็กๆ เตี้ยๆ จึงทำให้พอสันนิษฐานได้ว่าน่าจะเป็นการสร้างคำขึ้นใหม่ ส่วนผู้พูดภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้ศัพท์ /tan<sup>3</sup>/ ในหน่วยอรรถ 'ม้านั่ง' เป็นต้น

2. ปัจจัยทางสังคม (Social factors) ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา เช่น เพศ อายุ การศึกษาชาติพันธุ์ ระดับชั้นของผู้พูด ถิ่นที่อยู่อาศัย ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางสังคมด้านถิ่นที่อยู่มีผลทำให้การใช้คำศัพท์แตกต่างกัน โดยงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลภาษาพจนใน 2 พื้นที่ คือ ภาษาพจน อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย และภาษาพจนอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี จากข้อมูลการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาพจนทั้ง 2 พื้นที่พบว่า ในกลุ่มคำศัพท์ที่ใช้ต่างกันผู้บอกภาษาพจนในจังหวัดอุดรธานีมีแนวโน้มใช้คำศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น หน่วยอรรถ “ผ้าเช็ดตัว” ผู้บอกภาษาพจนจังหวัดอุดรธานีใช้ /p<sup>h</sup>a: set<sup>1</sup> to: / ส่วนผู้บอกภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้ /p<sup>h</sup>a: tum<sup>1</sup> / หน่วยอรรถ “ผ้าขาวม้า” ผู้บอกภาษาพจนจังหวัดอุดรธานีใช้ /p<sup>h</sup>a: k<sup>h</sup>a:w<sup>1</sup> ma: / ส่วนผู้บอกภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้ /p<sup>h</sup>a: p<sup>h</sup>e: / หน่วยอรรถ “เฟืองฟ้า” ผู้บอกภาษาพจนจังหวัดอุดรธานีใช้ /fiuan<sup>1</sup> fa: / ส่วนผู้บอกภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้ /do<sup>1</sup> ka' dat<sup>1</sup>/ เป็นต้น

3. การธำรงภาษา (language maintenance) หมายถึง การที่ชุมชนหนึ่งซึ่งมีภาวะสองภาษาหรือหลายภาษา พร้อมใจกันรักษาภาษาที่ใช้กันมาเป็นเวลานานไว้โดยพยายามใช้ภาษาเดิมของตนในแวดวงต่างๆ ให้มากที่สุด และป้องกันไม่ให้ภาษานั้นตายไปด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การรณรงค์ให้คนในชุมชนมีทัศนคติทางบวกต่อภาษาเดิมของตน การกีดกันไม่ให้ภาษาใหม่เข้ามาแทนที่ในสถานการณ์ต่างๆ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2553 : 244) ดังเช่น ผลการเปรียบเทียบด้านคำศัพท์ในงานวิจัยนี้ มีการใช้คำศัพท์เหมือนกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งแสดงให้เห็นการแปรของเสียงพยัญชนะบางเสียง เช่น หน่วยอรรถ ‘โรงงาน’ ผู้บอกภาษาพจนจังหวัดอุดรธานีใช้ /lo:n<sup>2</sup> t<sup>h</sup>a:n<sup>2</sup> / ส่วนผู้บอกภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้ /ho:n<sup>2</sup> t<sup>h</sup>a:n<sup>2</sup> / หน่วยอรรถ ‘โรงเรียน’ ผู้บอกภาษาพจนจังหวัดอุดรธานีใช้ /lo:n<sup>2</sup> lian<sup>2</sup> / ส่วนผู้บอกภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้ /ho:n<sup>2</sup> hian<sup>2</sup> / หากผู้พูดภาษาพจนมีทัศนคติว่า การใช้คำศัพท์ภาษาพจนบางคำอาจไม่เป็นที่ยอมรับของผู้พูดภาษามาตรฐาน จึงพยายามใช้คำศัพท์ตามแบบคนที่พูดภาษาไทยมาตรฐานเพื่อยกระดับชนชั้นของตนเองให้ทันสมัยหรือเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้เมื่อวันเวลาผ่านไปหากไม่มีการสนับสนุนให้เกิดการธำรงภาษาในด้านอื่นๆ เช่น การสื่อสารภาษาพจนในแวดวงต่างๆ การสนับสนุนให้ใช้ภาษาพจนในชีวิตประจำวัน ภาษาพจนอาจเริ่มสูญเสียลักษณะเฉพาะทางภาษาที่น่าสนใจไปในที่สุด

4. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ความเจริญด้านต่างๆ ย่อมส่งผลให้วัตถุสิ่งของถูกดัดแปลงรูปลักษณะ หรือเปลี่ยนวัตถุดิบที่นำมาผลิตให้ทันสมัย เช่น การใช้พลาสติกแทนภาชนะจักสาน การเลิกใช้ภาษาชนพื้นบ้าน การบริโภคแบบสมัยนิยม การสร้างบ้านด้วยสถาปัตยกรรมแบบใหม่ ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไป คำเดิมที่เคยใช้เรียกสิ่งของหรือความคิดเดิมอาจสูญไปและรับศัพท์ใหม่แทน ตัวอย่างเช่น หน่วยอรรถ “ครก” ผู้บอกภาษาพจนจังหวัดอุดรธานีใช้ /k<sup>h</sup>ok<sup>4</sup> / ส่วนผู้บอกภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้



/sɔːj<sup>2</sup>/ ซึ่งเป็นคำศัพท์ดั้งเดิมที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาไทยพจน (มุสนิธิไทยพจน. 2532 : 65) หน่วยอรรถ  
“กระทะ” ผู้บอกภาษาพจนจังหวัดอุดรธานีใช้ /ka<sup>3</sup> t<sup>h</sup>aɪ<sup>3</sup>/ ส่วนผู้บอกภาษาพจนจังหวัดหนองคายใช้ /mɔː<sup>5</sup>  
k<sup>h</sup>aːŋ<sup>1</sup>/ เป็นต้น



## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

#### สรุปผล

ผลการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี สามารถสรุปได้ดังนี้

#### 1. ระบบเสียง

##### 1.1 ระบบเสียงภาษาพวนจังหวัดหนองคาย

ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ได้แก่ / p-, t-, k-, ʔ-, p<sup>h</sup>-, t<sup>h</sup>-, k<sup>h</sup>-, b-, d-, c-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, w-, j-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ / p-, t-, k-, ʔ-, m-, n-, ŋ-, w-, j-/ หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ / i, i:, e, e:, ε, ε:, u, u:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ มีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ia, uaa, ua / หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นสามทาง (Three ways split) รูปแบบการแตกตัวเป็นแบบ AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4, DL4=DS4 โครงสร้างพยางค์ของคำมี 5 แบบ ได้แก่ โครงสร้างพยางค์แบบ CV<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CVW<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CV(V)N<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CWN<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CVS<sup>T</sup> และโครงสร้างพยางค์แบบ CWS<sup>T</sup>

##### 1.2 ระบบเสียงภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี

ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว 20 หน่วยเสียง ได้แก่ / p-, t-, k-, ʔ-, p<sup>h</sup>-, t<sup>h</sup>-, k<sup>h</sup>-, b-, d-, c-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, w-, j-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p-, -t-, -k-, -ʔ-, -m-, -n-, -ŋ-, -w-, -j/ หน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ / i, i:, e, e:, ε, ε:, u, u:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ มีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ia, uaa, ua / หน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็นสามทาง (Three ways split) รูปแบบการแตกตัวเป็นแบบ AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 โครงสร้างพยางค์ของคำมี 5 แบบ ได้แก่ โครงสร้างพยางค์แบบ CV<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CW<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CV(V)N<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CWN<sup>T</sup> โครงสร้างพยางค์แบบ CVS<sup>T</sup> และโครงสร้างพยางค์แบบ CWS<sup>T</sup>



## 2. การเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

### 2.1 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะทุกเสียงในภาษาพวนทั้งสองถิ่นเหมือนกัน กล่าวคือ มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น 20 หน่วยเสียง ได้แก่ / p-, t-, k-, ʔ-, p<sup>h</sup>-, t<sup>h</sup>-, k<sup>h</sup>-, b-, d-, c-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, w-, j-/ และมีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย 9 หน่วยเสียง ได้แก่ / -p-, -t-, -k-, -ʔ-, -m-, -n-, -ŋ-, -w-, -j/

### 2.2 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงสระ

เสียงสระทุกเสียงในภาษาพวนทั้งสองถิ่นเหมือนกัน กล่าวคือ มีหน่วยเสียงสระเดี่ยว 18 หน่วยเสียง ได้แก่ / i, i:, e, e:, ε, ε:, u, u:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/ และมีหน่วยเสียงสระประสม 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ia, uua, ua /

### 2.3 การเปรียบเทียบหน่วยเสียงวรรณยุกต์

จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพวนทั้งสองถิ่นมีจำนวน 6 หน่วยเสียงเท่ากัน มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง (Three way split) เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในแง่ของลักษณะการแยกเสียงรวมเสียงเล็กน้อย กล่าวคือ ภาษาพวนจังหวัดหนองคายมีรูปแบบการแตกตัวของหน่วยเสียงแบบ AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 และ DL 4 = DS 4 ส่วนภาษาพวนจังหวัดอุดรธานีมีรูปแบบการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์ แบบ AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 ส่วนลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์มีความแตกต่างกัน

## 3. การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

การเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานี พบว่า มีการใช้คำศัพท์เหมือนกัน จำนวน 1,212 หน่วยหรือร้อยละ 58.3 ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) คำศัพท์ที่ภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่นใช้รูปศัพท์เดียวกัน 2) คำศัพท์ที่ภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่น ใช้รูปแบบของศัพท์เดียวกัน และการใช้คำศัพท์แตกต่างกัน จำนวน 88 หน่วยหรือร้อยละ 3.7

## 4. ปัจจัยที่ทำให้ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานีแตกต่างกัน

ปัจจัยที่ทำให้ระบบเสียงและคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดหนองคายและอุดรธานีแตกต่างกัน มีดังนี้

### 1. การสัมผัสภาษา (language contact) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในตัวผู้พูดมีภาวะสองภาษา

(bilingual) หรือผู้ที่มีภาวะหลายภาษา (multilingual) ผลของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวคือ เกิดการแทรกแซงของภาษา (linguistic interference) หรือมีการยืมหน่วยทางภาษาจากภาษาหนึ่งไปใช้ในอีกภาษาหนึ่ง ทำให้เกิดหน่วยใหม่ขึ้นในภาษา





2. ปัจจัยทางสังคม (Social factors) ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษา เช่น เพศ อายุ การศึกษา ชาติพันธุ์ ระดับชั้นของผู้พูด ถิ่นที่อยู่อาศัย ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยทางสังคมด้านถิ่นที่อยู่มีผลทำให้การใช้คำศัพท์แตกต่างกัน

3. การธำรงภาษา (language maintenance) หมายถึง การที่ชุมชนหนึ่งซึ่งมีภาวะสองภาษาหรือหลายภาษา พร้อมใจกันรักษาภาษาที่ใช้กันมาเป็นเวลานานไว้โดยพยายามใช้ภาษาเดิมของตนในแวดวงต่างๆ ให้มากที่สุด และป้องกันไม่ให้ภาษานั้นตายไปด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การรณรงค์ให้คนในชุมชนมีทัศนคติทางบวกต่อภาษาเดิมของตน การกีดกันไม่ให้ภาษาใหม่เข้ามาแทนที่ในสถานการณ์ต่างๆ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2553 : 244)

4. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ ความเจริญด้านต่างๆ ย่อมส่งผลให้วัตถุดิบของถูกตัดแปลงรูปลักษณะ หรือเปลี่ยนวัตถุดิบที่นำมาผลิตให้ทันสมัย เช่น การใช้พลาสติกแทนภาชนะจักสาน การเลิกใช้ภาษาชนชั้นพื้นบ้าน การบริโภคแบบสมัยนิยม การสร้างบ้านด้วยสถาปัตยกรรมแบบใหม่ ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไป คำเดิมที่เคยใช้เรียกสิ่งของหรือความคิดเดิมอาจสูญไปและรับศัพท์ใหม่แทน

## อภิปรายผล

ผลการเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานี พบว่าหน่วยเสียงพยัญชนะ และสระ พบว่าไม่มีความแตกต่าง แต่เมื่อพิจารณาหน่วยเสียงวรรณยุกต์ โดยเฉพาะลักษณะการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์นั้นมีความน่าสนใจ กล่าวคือ ภาษาพวนทั้งสองถิ่นมีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์เป็น 3 ทาง (Three way split) เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในแง่ของลักษณะการแยกเสียงรวมเสียง โดยภาษาพวนจังหวัดหนองคายมีรูปแบบการแตกตัวของหน่วยเสียงแบบ AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 และ DL 4 = DS 4 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุทัยวรรณ ตันหยัง (2526) กันทิมา วัฒนประเสริฐ และสุวัฒนา เสียมประวัติ (2531) จารุวรรณ สุขปิติ (2532)

หน่วยเสียงวรรณยุกต์ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี พบว่า มีการแตกตัวของหน่วยเสียงวรรณยุกต์แบบ AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 สอดคล้องกับผลการศึกษาของทศโนย อารมณสุข (2521) ชลลดา สังวาลทรัพย์ (2534) นิรมล บุญซ้อน (2540) พรเพ็ญ ตันประเสริฐ (Tanprasert. 2003) พิณรัตน์ อัครวัฒนากุล (2546) อุษณา อารี (2546) และหทัยรัตน์ จตุรภัทรวงศ์ (2558)

ผลการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานีและหนองคาย แสดงให้เห็นถึงความเหมือนและแตกต่างของภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่น ซึ่งคำศัพท์ที่ใช้เหมือนกันพบเป็นจำนวนมากอันแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการแปรด้านเสียง และการแปรด้านศัพท์ ดังที่อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556 : 18-19) ได้กล่าวว่า การแปรของภาษาสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งการแปรทางเสียง การแปรคำศัพท์ และการแปรทางไวยากรณ์ โดยการแปรนี้ต้องไม่ทำให้ความหมายของคำหรือประโยคเปลี่ยนแปลงไป



ในด้านคำศัพท์ที่ใช้ต่างกัน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ เช่น หน่วยอรรถ “กระทะ” ผู้บอกภาษาพวนจังหวัดอุดรธานีใช้ / ka' t'ha?/ ส่วนผู้บอกภาษาพวนจังหวัดหนองคายใช้ / mo:' k'ha:ŋ/ หน่วยอรรถ “ผ้าเช็ดตัว” ผู้บอกภาษาพวนจังหวัดอุดรธานีใช้ / p'ha:' set' to:'/ ส่วนผู้บอกภาษาพวนจังหวัดหนองคายใช้ / p'ha:' tum' / หน่วยอรรถ “เฟื่องฟ้า” ผู้บอกภาษาพวนจังหวัดอุดรธานีใช้ / fuaŋ' fa:'/ ส่วนผู้บอกภาษาพวนจังหวัดหนองคายใช้ / do:k' ka' da:t'/ เป็นต้น

ความแตกต่างทางภาษาที่ปรากฏอาจพิจารณาได้ว่า การอาศัยอยู่ต่างพื้นที่และต่างสภาพแวดล้อมกัน เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ภาษาพวนทั้ง 2 ถิ่นมีความแตกต่างกัน ดังที่สมทรง บุรุษพัฒน์ (2543 : 1-2) ได้กล่าวว่า ระยะเวลาเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้ภาษาในแต่ละภาษามีความแตกต่างกัน ดังปรากฏการใช้คำศัพท์ภาษาพวนที่แตกต่างกันทั้ง 2 ถิ่น

อย่างไรก็ตาม ธรรมชาติของภาษาย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ดังที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548 : 105) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษาในสังคมใดสังคมหนึ่ง อาจเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในสังคมนั้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ศัพท์ภาษาพวนบางคำในบางถิ่นเริ่มสูญหายไป เกิดการแทนที่ด้วยศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของภาษาพวนในอนาคต และเป็นผลทางการศึกษาภาษาศาสตร์เปรียบเทียบต่อไป

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

ผลการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบระบบเสียงและคำศัพท์ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์พวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานี สามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้โดยเฉพาะในการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนท้องถิ่นที่ใช้ภาษาพวนในชีวิตประจำวันได้ กล่าวคือ ภาษาพวนเสียงสะกด - ก /-k / จะไม่เกิดตามหลังสระเสียงยาวในภาษาพวน เช่น ภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คำว่า ‘ปาก’ /pa:k / ภาษาพวนจะออกเสียงเป็น ‘ปะ’ / pa?/ เป็นต้น หากครูผู้สอนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตระหนักถึงความแตกต่างของระบบเสียงภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ และภาษาพวน ก็จะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทยให้นักเรียนที่พูดภาษาพวนในชีวิตประจำวัน และเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันด้วย

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาภาษาพวนในพื้นที่ที่มีกลุ่มชาติพันธุ์พวนอาศัยอยู่ในภาคกลางและภาคเหนือ เช่น จังหวัดสุพรรณบุรี ลพบุรี สุโขทัย เพื่อจะได้นำข้อมูลภาษาพวนมาเปรียบเทียบในแง่ต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเปรียบเทียบภาษาถิ่นตระกูลไทต่อไป



2. ควรศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาพวนในประเทศไทย ภาษาพวนในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และภาษาพวนในประเทศกัมพูชา อันจะทำให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างภาษาพวนทั้งสามถิ่น และเป็นการขยายองค์ความรู้ด้านภาษาตระกูลไทต่อไป



บรรณานุกรม



## บรรณานุกรม

### ภาษาไทย

- กัญณฐา พงศ์พิริยะวณิช. การศึกษาคำบุรุษสรรพนามในภาษาไทยพวนภาคอีสาน : การเปลี่ยนแปลงภาษาและการใช้ภาษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ต. พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา, 2559.
- กันทิมา วัฒนประเสริฐ และสุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. รายงานการวิจัยเรื่องระบบเสียงภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2531.
- กนกพรรณ แสงเรือง. ความสำนึกในเอกลักษณ์ชาติพันธุ์ของลาวพวน. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ. วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดหนองคาย. ม.ป.ท., 2542.
- จรรวรรณ สุขปิติ. การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวน ที่ตำบลหัวหว้า อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- ชัชวาลย์ สุตันธวิภักติ. ลพบุรีศึกษา : ไทยพวน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดลพบุรี สถาบันราชภัฏเทพสตรี, 2539.
- ชลลดา สัจจวาททรัพย์. การศึกษาลักษณะของภาษาลาวพวนที่ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2534.
- ฐิติกาญจน์ ใจไมตรี และอุมาภรณ์ สังขมาน. “การศึกษาการแปรคำศัพท์ในภาษาพวนบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี”. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 24(45) : 245-262 ; พฤษภาคม-สิงหาคม, 2559.
- ณชาภุญ สิงห์เสนา. การใช้คำลงท้ายของชาวไทยพวน : บ้านบุสม อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2556.
- ทัศไนย อารมณสุข. การศึกษาเปรียบเทียบเสียงของคำในภาษาพวนกับภาษาไทยมาตรฐาน. ปริญญาโท วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521.
- ธวัช ปุณโณทก. เที่ยวอีสาน. กรุงเทพฯ : พิมพ์, 2532.
- นิรมล บุญซ้อ. การศึกษาคำลงท้ายภาษาพวน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- พุทธชาติ โปธิบาล และธนานันท์ ตรงดี. รายงานการวิจัยเรื่องสถานะของภาษาดากใบในภาษาไทยถิ่น : โครงการระยะที่ 2. ปัตตานี : สำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2541.



- พิจิตรา พาณิชย์กุล. การศึกษาชื่อและระบบการทอขึ้นมัดหมี่ดั้งเดิมของคนไทพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ตามแนววรรณคดีชาติพันธุ์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พินรัตน์ อัครวัฒนากุล. การเปลี่ยนแปลงของวรรณยุกต์ : กรณีศึกษาภาษากลุ่มลาว. วิทยานิพนธ์ อ.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- มูลนิธิไทยพวน. พจนานุกรมภาษาไทยพวน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2532.
- รัชณี ศรีสุวรรณ. ลักษณะภาษาไทยพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- รัชณี เสนีย์ศรีสันต์. การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวนมาบปลาเค้าของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ฤดีมน ปรีดีสินท. วิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ชุมชน กรณีไทพวน อำเภอบ้านฝ้าย. อุดรธานี : โรงพิมพ์แห่งสถาบันราชภัฏอุดรธานี, 2539.
- วิเชียร วงศ์วิเศษ. ไทยพวน. พระนคร : โรงพิมพ์ทหารผ่านศึก, 2517.
- วีระพงศ์ มีสถาน. สารานุกรมกลุ่มชาติพันธุ์พวน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2539.
- ศิริชัย หอมดวง และศุภกิต บัวขาว. “การแปรของเสียงพยัญชนะในภาษาไทยพวน อำเภอบ้านฝ้าย จังหวัดอุดรธานี”. วารสารบัณฑิตศึกษา มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 5(1) : 122-137 ; มกราคม-มิถุนายน, 2559.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. ภูมิศาสตร์ภาษาถิ่น. กรุงเทพฯ : เอกพิมพ์ไทย, 2543.
- สิริอมร หวลหอม. คำเรียกขานในภาษาไทยพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์. รายงานการวิจัยเรื่องวงจรรศัพทในวัฒนธรรมการทอผ้าของไทยพวน. พิษณุโลก : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ อัญชลี สิงห์น้อย และอรทัย ชินอัครพงศ์. รายงานการวิจัยเรื่องทัศนคติทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่มีต่อภาษาของตนเองในเขตภาคเหนือตอนล่าง. พิษณุโลก : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2551.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องแผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2547.
- หทัยรัตน์ จตุรภัทรวงศ์. การจัดสำเนียงย่อยของกลุ่มภาษาพวนในจังหวัดบันทายมีชัยและจังหวัดพระตะบองประเทศกัมพูชา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.



- อุดม บัวศรี. “มูมหนึ่งของคนอีสาน.” มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 1(2) : 13-20 ; มีนาคม, 2523.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาในสังคมไทย ความหลากหลาย การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- \_\_\_\_\_. ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- อุทัยวรรณ ตันหยง. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาลาวพวน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2526.
- อุษณา อารี. คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทยวน อำเภอสรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ อ.ม. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.
- สำนักงานจังหวัดหนองคาย. บรรยายสรุปจังหวัดหนองคาย ปี 2552. หนองคาย : สำนักงานจังหวัดหนองคาย, 2552.
- สำนักงานจังหวัดอุดรธานี. บรรยายสรุปจังหวัดอุดรธานี ปี 2554. อุดรธานี : สำนักงานจังหวัดอุดรธานี, 2554.

### ภาษาอังกฤษ

- Gedney, William J. “A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects.” In Studies in Linguistics in Honor of Geoge L.Trager. 423 – 437. Edited by M. Estellie Smith. The Hangu : Mouton, 1973.
- Tanprasert, Pornpen. A Language Classification of Phuan in Thailand : A Study of the tone System. Ph.D. Dissertation, (Linguistics). Faculty of Graduate Studies. Bangkok : Mahidol University, 2003.
- Thomson, Sarah G. and Kaufman, Terrence Language Contact, Creolization and Genetic Linguistics. Berkeley and Angeles, California : University of California Press, 1988.



ภาคผนวก





ภาคผนวก ก  
แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์



### แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์

การวิเคราะห์หน่วยเสียงวรรณยุกต์ในภาษาพวน ผู้ศึกษาได้ใช้แบบทดสอบเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทยถิ่นของ ศาสตราจารย์ วิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ (William J. Gedney) คำแรกในแต่ละช่องของแบบทดสอบ คือ คำที่ใช้เป็นหลักในการเปรียบเทียบและทดสอบเสียงวรรณยุกต์ ส่วนคำอื่นๆ จะใช้ยืนยันลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์แต่ละช่อง ดังตารางต่อไปนี้

	A	B	C	DS	DL
1	หู ขา หัว	ไซ ผ่า เช่า	ข้าว เสื่อ ไซ้	หมัด สุก ผัก	ขาด เหงือก หาบ
2	ปี ตา กิน	ป่า ไก่ แก้	ป่า กล้า ต้ม	กบ ดับ เจ็บ	ปอด ปีก ตอก
3	บิน แดง ดาว	บ้า บ่าว ดำ	บ้า บ้าน อ้า	เบ็ด ดิบ อก	แดด อาบ ดอก
4	มือ คาง นา	ฟี่ ฟ้อ ไร่	น้ำ น้อง ม้า	นก มัด ลัก	มิด ลูก เลือด

ตารางทดสอบเสียงวรรณยุกต์นี้ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงวรรณยุกต์กับเสียงพยัญชนะของคำตลอดจนลักษณะโครงสร้างของพยางค์ โดยกำหนดให้คำในตารางเป็นคำพยางค์เดียว และมีลักษณะดังนี้

แถวที่ 1 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ / p<sup>h</sup>, t<sup>h</sup>, k<sup>h</sup>, c<sup>h</sup>, f, s, h, m, r, l, w และ j / เสียงเหล่านี้อาจแทนด้วยอักษรสูง < ผ ฏ ฐ ข ฉ ฝ ศ ษ ส ห > หรืออักษรต่ำที่มี ห นำ คือ < หม หน หง หล หร หว หย และ หลย > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะในแถวที่ 1 นี้ มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง มีลม หรือเสียงเสียดแทรก

แถวที่ 2 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ / p, t, k และ c / เสียงเหล่านี้อาจแทนด้วยอักษรกลาง < ป ต ก จ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะในแถวที่ 2 นี้ มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงไม่ก้อง ไม่มีลม



แถวที่ 3 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /b, d และ ʔ / เสียงเหล่านี้อาจแยกได้ด้วยอักษรกลาง < บ ด และ อ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะในแถวที่ 3 นี้ มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงคอดหอยกัก หรือคอดหอยกักกร่วม

แถวที่ 4 คำที่มีเสียงพยัญชนะต้นต่อไปนี้ คือ /p<sup>h</sup>, t<sup>h</sup>, k<sup>h</sup>, c<sup>h</sup>, f, s, h, m, n, r, l, w, ɲ, ŋ และ j / เสียงเหล่านี้อาจแทนด้วยอักษรต่ำ < พ ภ ท ธ ต ม ช ฟ ซ ฮ ม น ง ล ร ว ย และ ญ > ในการเขียนภาษาไทยมาตรฐานพยัญชนะในแถวที่ 4 นี้ มีลักษณะทางสัทศาสตร์ในภาษาไทยดั้งเดิมเป็นเสียงก้อง

แถว A พยางค์เป็นหรือคำเป็น ซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ

แถว B พยางค์เป็นหรือคำเป็น ซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน ใช้รูปวรรณยุกต์เอกกำกับ

แถว C พยางค์เป็นหรือคำเป็น ซึ่งในการเขียนภาษาไทยมาตรฐาน ใช้รูปวรรณยุกต์โทกำกับ

แถว DS พยางค์ตาย หรือคำตายสระเสียงสั้น

แถว DL พยางค์ตาย หรือคำตายสระเสียงยาว



ภาคผนวก ข  
รายการคำศัพท์ภาษาพวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานี



## รายการคำศัพท์ภาษาพวนในจังหวัดหนองคายและอุดรธานี

อักษร ก		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
กั้น	kon <sup>5</sup>	kon <sup>5</sup>
กบ	kop <sup>6</sup>	kop <sup>5</sup>
กรน	kon <sup>2</sup>	kon <sup>2</sup>
กรรไกร	kan <sup>2</sup> kaj <sup>2</sup>	kan <sup>2</sup> kaj <sup>2</sup>
กลอง	kw:ŋ <sup>2</sup>	kw:ŋ <sup>2</sup>
กล่อง	kw:ŋ <sup>3</sup>	kw:ŋ <sup>3</sup>
กลอน (ประตู)	kw:n <sup>2</sup>	kw:n <sup>2</sup>
กลางคืน	ka:ŋ <sup>2</sup> k <sup>h</sup> u:n <sup>2</sup>	ka:ŋ <sup>2</sup> k <sup>h</sup> u:n <sup>2</sup>
กลางวัน	ka:ŋ <sup>2</sup> ŋen <sup>2</sup>	ka:ŋ <sup>2</sup> wen <sup>2</sup>
กลม	kom <sup>2</sup>	mon <sup>2</sup>
กล้วย	kuaj <sup>6</sup>	kuaj <sup>6</sup>
กล้วยไข่	kuaj <sup>6</sup> k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup>	kuaj <sup>6</sup> k <sup>h</sup> aj <sup>3</sup>
ก่อไฟ	daŋ <sup>2</sup> faj <sup>2</sup>	daŋ <sup>2</sup> faj <sup>2</sup>
กอง	kw:ŋ <sup>2</sup>	kw:ŋ <sup>2</sup>
กอด	kw:t <sup>3</sup>	kw:t <sup>3</sup>
ก่อน	kw:n <sup>3</sup>	kw:n <sup>3</sup>
กอบ	kw:p <sup>3</sup>	kw:p <sup>3</sup>
กระทะ	ka <sup>3</sup> t <sup>h</sup> aŋ <sup>3</sup>	mw: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>1</sup>
กระทก	ka <sup>3</sup> cok <sup>6</sup>	ka <sup>3</sup> cok <sup>5</sup>
กระตูก	ka <sup>3</sup> du? <sup>3</sup>	ka <sup>3</sup> du? <sup>3</sup>
กระตุม	ka <sup>3</sup> du:m <sup>2</sup>	ka <sup>3</sup> du:m <sup>2</sup>
กระต๊อบ	ka <sup>3</sup> t <sup>h</sup> u:p <sup>4</sup>	ka <sup>3</sup> t <sup>h</sup> u:p <sup>4</sup>
กระเทียม	ka <sup>3</sup> t <sup>h</sup> iam <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> t <sup>h</sup> iam <sup>2</sup>
กระบาย	ka <sup>3</sup> buaj <sup>2</sup>	ka <sup>3</sup> buaj <sup>2</sup>
กระบุง	ka <sup>3</sup> buŋ <sup>2</sup>	ka <sup>3</sup> buŋ <sup>2</sup>
กลั่น	kan <sup>6</sup>	kan <sup>6</sup>
กล้วย	ja:n <sup>4</sup>	ja:n <sup>4</sup>



อักษร ก		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
กา	nok <sup>4</sup> ka <sup>2</sup>	ka <sup>2</sup>
กาง	ka:ŋ <sup>2</sup>	ka:ŋ <sup>2</sup>
กางเกง	soŋ <sup>4</sup>	soŋ <sup>4</sup>
กล้า	ka: <sup>6</sup>	ka: <sup>6</sup>
กำไล	kɔŋ <sup>6</sup> k <sup>h</sup> ɛ:n <sup>1</sup>	kɔŋ <sup>6</sup> k <sup>h</sup> ɛ:n <sup>1</sup>
กิ้งกือ	mɛ:ŋ <sup>2</sup> boŋ <sup>6</sup> ku: <sup>2</sup>	mɛ:ŋ <sup>2</sup> boŋ <sup>6</sup> ku: <sup>2</sup>
กลิ้ง	kiŋ <sup>6</sup>	kiŋ <sup>6</sup>
กลืน	ʔu:n <sup>2</sup>	ʔu:n <sup>2</sup>
กุง	kuŋ <sup>6</sup>	kuŋ <sup>6</sup>
เก็บ	kep <sup>6</sup>	kep <sup>5</sup>
แก้ม	kɛ:m <sup>6</sup>	kɛ:m <sup>6</sup>
เกรง	ke:ŋ <sup>2</sup>	ke:ŋ <sup>2</sup>
เก่า	kaw <sup>3</sup>	kaw <sup>3</sup>
เก่า	kaw <sup>6</sup>	kaw <sup>6</sup>
เกิน	ka:j <sup>2</sup>	ka:j <sup>2</sup>
เกลี้ยง	kiaŋ <sup>6</sup>	kiaŋ <sup>6</sup>
เกวียน	kian <sup>2</sup>	kian <sup>2</sup>
เกลือ	kua <sup>2</sup>	kua <sup>2</sup>
แก้	t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>	t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>
แก้	kɛ: <sup>6</sup>	kɛ: <sup>6</sup>
แก้วน้ำ	kɛ:w <sup>6</sup>	kɛ:w <sup>6</sup>
กลับ	kɛ:p <sup>3</sup>	kɛ:p <sup>3</sup>
แกะ	kɛ? <sup>6</sup>	kɛ? <sup>6</sup>
โคน	t <sup>h</sup> ɛ: <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> ɛ: <sup>1</sup>
โคจร	k <sup>h</sup> iat <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> iat <sup>4</sup>
ใกล้	k <sup>h</sup> ɔ: <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> ɔ: <sup>6</sup>



อักษร ข		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ชั้น	k <sup>h</sup> on <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> on <sup>5</sup>
ชนตา	k <sup>h</sup> on <sup>1</sup> ta: <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> on <sup>1</sup> ta: <sup>2</sup>
ขบ	k <sup>h</sup> op <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> op <sup>6</sup>
ขม	k <sup>h</sup> om <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> om <sup>1</sup>
ขวาง	k <sup>h</sup> uaŋ <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> uaŋ <sup>1</sup>
ขว้าง	k <sup>h</sup> uaŋ <sup>5</sup>	be:n <sup>2</sup>
ขวด	k <sup>h</sup> uat <sup>3</sup>	ke:w <sup>6</sup>
ขวาน	k <sup>h</sup> uan <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> uan <sup>1</sup>
ข้อง	k <sup>h</sup> o:ŋ <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> o:ŋ <sup>5</sup>
ขอ	k <sup>h</sup> o: <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> o: <sup>1</sup>
ข้อมือ	k <sup>h</sup> o: <sup>5</sup> mu: <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> o: <sup>5</sup> mu: <sup>2</sup>
ข้อศอก	k <sup>h</sup> ε:n <sup>1</sup> soʔ <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> ε:n <sup>1</sup> soʔ <sup>3</sup>
ขุ่น	ma: <sup>3</sup> mi: <sup>5</sup>	ma: <sup>3</sup> mi: <sup>5</sup>
ชั้น (กริยา)	k <sup>h</sup> an <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> an <sup>1</sup>
ชั้น (นาม)	ʔo: <sup>2</sup>	ʔo: <sup>2</sup>
ขับ	k <sup>h</sup> i: <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>3</sup>
ขา	k <sup>h</sup> a: <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> a: <sup>1</sup>
ข่า	k <sup>h</sup> a: <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> a: <sup>3</sup>
ข้า	k <sup>h</sup> a: <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> a: <sup>5</sup>
ขาด	k <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>
ข้าม	k <sup>h</sup> a:m <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> a:m <sup>5</sup>
ขาย	k <sup>h</sup> a:j <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> a:j <sup>1</sup>
ขาว	k <sup>h</sup> a:w <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> a:w <sup>1</sup>
ข้าว	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>
ข้าวกลางวัน	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> suaɰ <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> suaɰ <sup>1</sup>
ข้าวเช้า	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> ŋa:j <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> ŋa:j <sup>2</sup>
ข้าวเย็น	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> lε:ŋ <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> lε:ŋ <sup>2</sup>



อักษร ข		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ชิง	k <sup>h</sup> iŋ <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> iŋ <sup>1</sup>
ข	k <sup>h</sup> i: <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>3</sup>
ข	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup>
ขตา	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ta: <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ta: <sup>2</sup>
ขหู	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> hu: <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> hu: <sup>1</sup>
ข็กลาก	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ka? <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ka? <sup>3</sup>
ขเกียจ	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:n <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:n <sup>6</sup>
ขแมลงวัน	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> me:ŋ <sup>2</sup> wan <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> me:ŋ <sup>2</sup> wan <sup>2</sup>
ขิด	k <sup>h</sup> i:t <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> i:t <sup>3</sup>
ขื่น	k <sup>h</sup> u:n <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> u:n <sup>5</sup>
ขุด	k <sup>h</sup> ut <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> ut <sup>5</sup>
ขุ่น	k <sup>h</sup> un <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> un <sup>3</sup>
ขุด	k <sup>h</sup> u:t <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> u:t <sup>3</sup>
แข่ง	k <sup>h</sup> eŋ <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> eŋ <sup>3</sup>
เข็ม	k <sup>h</sup> em <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> em <sup>1</sup>
เข็มซัด	toŋ <sup>3</sup> ?ew <sup>2</sup>	sa:j <sup>1</sup> ?ew <sup>2</sup>
แข่ง	k <sup>h</sup> eŋ <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> eŋ <sup>3</sup>
แข็ง	k <sup>h</sup> eŋ <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> eŋ <sup>1</sup>
แขน	k <sup>h</sup> e:n <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> e:n <sup>1</sup>
เขี่ย	k <sup>h</sup> ia <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> ia <sup>3</sup>
เขียง	hian <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> ian <sup>1</sup>
เขียด	k <sup>h</sup> iat <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> iat <sup>3</sup>
อักษร ค		
คด	ŋo: <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> ot <sup>6</sup>
คน (กริยา)	k <sup>h</sup> on <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> on <sup>2</sup>
คั่น	so? <sup>4</sup>	so? <sup>4</sup>
คนแก่	p <sup>h</sup> u: <sup>5</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>	p <sup>h</sup> u: <sup>5</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>





อักษร ค		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
(มีด) คม	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>
ครก	k <sup>h</sup> ok <sup>4</sup>	so:j <sup>2</sup>
คราด	k <sup>h</sup> a:t <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> a:t <sup>4</sup>
ครู	k <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>
คลาน	k <sup>h</sup> a:n <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> a:n <sup>2</sup>
ควาย	k <sup>h</sup> uaj <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> uaj <sup>2</sup>
คอ	k <sup>h</sup> o: <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> o: <sup>2</sup>
คั้น	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup>
ค้ำ	k <sup>h</sup> ap <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> ap <sup>6</sup>
ค้ำ	k <sup>h</sup> a: <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> a: <sup>4</sup>
ค่าง	bak <sup>4</sup> k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>4</sup>
คาง	k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>2</sup>
คางคก	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> aŋ <sup>2</sup> k <sup>h</sup> a? <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> iat <sup>3</sup> ta <sup>3</sup> pa:t <sup>3</sup>
คาบ	k <sup>h</sup> a:p <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> a:p <sup>4</sup>
คาย	k <sup>h</sup> a:j <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> a:j <sup>2</sup>
ค่านำหน้าชื่อผู้ชาย	bak <sup>4</sup>	bak <sup>4</sup>
ค่านำหน้าชื่อผู้หญิง	?i: <sup>2</sup>	?i: <sup>2</sup>
คิดถึง	k <sup>h</sup> ut <sup>4</sup> ho:t <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> ut <sup>4</sup> ho:t <sup>4</sup>
คิ้ว	k <sup>h</sup> iw <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> iw <sup>6</sup>
คืบ	k <sup>h</sup> i:p <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> i:p <sup>4</sup>
คิม	k <sup>h</sup> i:m <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> i:m <sup>2</sup>
คิน (กลับ)	muu <sup>2</sup>	muu <sup>2</sup>
คูก (เข้า)	k <sup>h</sup> uk <sup>4</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> u: <sup>6</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>3</sup>
คูน	k <sup>h</sup> un <sup>6</sup>	luŋ <sup>6</sup>
คุม	k <sup>h</sup> um <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> um <sup>2</sup>
เค็ม	k <sup>h</sup> em <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> em <sup>2</sup>
เคย	k <sup>h</sup> e:j <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> e:j <sup>2</sup>



อักษร ค		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
เครา	k <sup>h</sup> aw <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> aw <sup>2</sup>
เคาะ	k <sup>h</sup> oʔ <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> oʔ <sup>4</sup>
เคี้ยว	ɲuat <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> iaw <sup>4</sup>
เคี้ยว	ɲam <sup>4</sup>	ɲam <sup>4</sup>
เครื่องทอผ้า	ki: <sup>3</sup>	ki: <sup>3</sup>
อักษร ง		
งวง	ɲuan <sup>2</sup>	ɲuan <sup>2</sup>
งอ	ɲo: <sup>2</sup>	ɲo: <sup>2</sup>
งอน	ɲo:n <sup>2</sup>	ɲo:n <sup>2</sup>
ง่อย	pia <sup>6</sup>	lo:j <sup>3</sup>
ง่าย	ɲa:j <sup>4</sup>	ɲa:j <sup>4</sup>
งู	ɲu: <sup>2</sup>	ɲu: <sup>2</sup>
งูเหลือม	ɲu: <sup>2</sup> luam <sup>1</sup>	ɲu: <sup>2</sup> luam <sup>1</sup>
เงาะ	ma: <sup>3</sup> ɲoʔ <sup>3</sup>	ma: <sup>3</sup> ɲoʔ <sup>3</sup>
เงื่อ	ɲua <sup>6</sup>	ɲua <sup>6</sup>
งม	ɲom <sup>2</sup>	ɲom <sup>2</sup>
ง่วง	ɲuan <sup>4</sup>	ɲuan <sup>4</sup>
งอก	poŋ <sup>3</sup>	poŋ <sup>3</sup>
งาช้าง	ɲa: <sup>2</sup> sa:ŋ <sup>6</sup>	ɲa: <sup>2</sup> sa:ŋ <sup>6</sup>
งาน	wiaʔ <sup>4</sup>	wiaʔ <sup>6</sup>
งาม	suaj <sup>1</sup>	ɲa:m <sup>2</sup>
งิ้ว	ɲiw <sup>6</sup>	ɲiw <sup>6</sup>
เงียงปลา	ɲian <sup>4</sup> pa: <sup>2</sup>	ɲian <sup>4</sup> pa: <sup>2</sup>
เงียบ	mit <sup>4</sup>	mit <sup>6</sup>
ง่อง	ɲa:w <sup>4</sup>	puuk <sup>6</sup>



อักษร จ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
จม	com <sup>2</sup>	com <sup>2</sup>
จมูก	daŋ <sup>2</sup>	daŋ <sup>2</sup>
จ้องดู	bəŋ <sup>4</sup>	bəŋ <sup>4</sup>
จอบ	bak <sup>4</sup> ca: <sup>2</sup>	bak <sup>4</sup> cok <sup>6</sup>
จับ	cap <sup>6</sup>	kam <sup>2</sup>
จ้าง	ca:ŋ <sup>6</sup>	ca:ŋ <sup>6</sup>
जान	ca:n <sup>2</sup>	ca:n <sup>2</sup>
จิ้งหรีด	ci <sup>3</sup> lo: <sup>2</sup>	ci <sup>3</sup> na:j <sup>2</sup>
จิงเหลน	ci <sup>3</sup> kon <sup>3</sup>	ci <sup>3</sup> ko? <sup>6</sup>
จิม	cim <sup>6</sup>	cim <sup>6</sup>
จิช	ci: <sup>6</sup>	ci: <sup>6</sup>
จับ	ci:p <sup>3</sup>	ci:p <sup>3</sup>
จิต	ca:ŋ <sup>2</sup>	ca:ŋ <sup>2</sup>
จุด (ไฟ)	taj <sup>6</sup> faj <sup>2</sup>	taj <sup>6</sup> faj <sup>2</sup>
จุง	cu:ŋ <sup>2</sup>	cu:ŋ <sup>2</sup>
เจ็ด	ce: <sup>6</sup>	ce: <sup>5</sup>
เจ็บ	cep <sup>6</sup>	cep <sup>5</sup>
เจ้าบ่าว	caw <sup>6</sup> ba:w <sup>4</sup>	caw <sup>6</sup> ba:w <sup>4</sup>
เจ้าสาว	caw <sup>6</sup> sa:w <sup>1</sup>	caw <sup>6</sup> sa:w <sup>1</sup>
จน	con <sup>2</sup>	con <sup>2</sup>
จอมปลวก	p <sup>h</sup> o:n <sup>2</sup> pua? <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> o:n <sup>2</sup> pua? <sup>5</sup>
จักจี้	k <sup>h</sup> i: <sup>3</sup> ka <sup>3</sup> diam <sup>2</sup>	nak <sup>5</sup> niam <sup>2</sup>
จันทรูปราคา	kop <sup>6</sup> kin <sup>2</sup> duan <sup>2</sup>	kop <sup>5</sup> kin <sup>2</sup> duan <sup>2</sup>
จิ้งจก	ci <sup>3</sup> ciam <sup>6</sup>	ci <sup>3</sup> ciam <sup>6</sup>



อักษร ซ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ซมพู	som <sup>2</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>	som <sup>2</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>
ซมพู่	ma: <sup>3</sup> som <sup>2</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>4</sup>	ma: <sup>3</sup> som <sup>2</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>4</sup>
ช่วย	soj <sup>4</sup>	soj <sup>4</sup>
ซ้อน	buaŋ <sup>3</sup>	buaŋ <sup>3</sup>
ซอบ	mak <sup>4</sup>	mak <sup>6</sup>
ซะนี	sa <sup>3</sup> ni: <sup>2</sup>	sa <sup>3</sup> ni: <sup>2</sup>
ซ้ง	saŋ <sup>2</sup>	saŋ <sup>2</sup>
ซั้ง	saŋ <sup>4</sup>	saŋ <sup>4</sup>
ซาม	sa:m <sup>2</sup>	sa:m <sup>2</sup>
ซำ	k <sup>h</sup> iaw <sup>1</sup>	sam <sup>6</sup>
ซิม	sim <sup>2</sup>	sim <sup>2</sup>
ซึ	si: <sup>6</sup>	si: <sup>6</sup>
ซู้	su: <sup>6</sup>	su: <sup>6</sup>
เซ็ด	set <sup>4</sup>	set <sup>6</sup>
เซ้า	saw <sup>6</sup>	saw <sup>6</sup>
เซื่อ	sua <sup>4</sup>	sua <sup>4</sup>
เซื่อก	sua? <sup>4</sup>	sua? <sup>6</sup>
แซ่ (ข้าว)	ma: <sup>3</sup>	ma: <sup>3</sup>
แซ่ (เสื่อผ้า)	se: <sup>4</sup>	se: <sup>4</sup>
ไซ้	saj <sup>6</sup>	saj <sup>6</sup>
ซาน (บ้าน)	sa:n <sup>2</sup>	sa:n <sup>2</sup>
ซำ	sa: <sup>6</sup>	sa: <sup>6</sup>
ซ้าง	sa:ŋ <sup>6</sup>	sa:ŋ <sup>6</sup>
ซ่าง	sa:ŋ <sup>4</sup>	sa:ŋ <sup>4</sup>
ซั่ว	sua <sup>4</sup>	sua <sup>4</sup>
ซัน	san <sup>2</sup>	san <sup>2</sup>
ซัน	san <sup>6</sup>	san <sup>6</sup>



อักษร ซ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุตรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ซ๋อน	suən <sup>4</sup>	suən <sup>4</sup>
ซื่อ	su: <sup>4</sup>	su: <sup>4</sup>
ซื่อ	su: <sup>6</sup>	su: <sup>6</sup>
โซ	so: <sup>4</sup>	so: <sup>4</sup>
ไซ	saj <sup>2</sup>	saj <sup>2</sup>
ซ๋อน	teŋ <sup>2</sup>	ŋo:ŋ <sup>2</sup>
ซ่าย	sa:j <sup>6</sup>	sa:j <sup>6</sup>
ซุ่ม	sum <sup>6</sup>	tu:p <sup>3</sup>
แซม	se:m <sup>2</sup>	pon <sup>2</sup>
ไซ้ (ขน)	saj <sup>6</sup>	saj <sup>6</sup>
ซิม	sum <sup>2</sup>	sum <sup>2</sup>
ซิ่ง	suŋ <sup>2</sup>	suŋ <sup>2</sup>
ซุง	t <sup>h</sup> oŋ <sup>4</sup> maj <sup>6</sup>	lam <sup>2</sup> maj <sup>6</sup>
สี่โครง	si: <sup>1</sup> k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>5</sup>	si: <sup>4</sup> k <sup>h</sup> o:ŋ <sup>5</sup>
ซ๋อม	səm <sup>4</sup>	səm <sup>4</sup>
ซ๋อม	so:m <sup>6</sup>	so:m <sup>6</sup>
ซักผ้า	ŋoŋ <sup>2</sup>	ŋoŋ <sup>2</sup>
อักษร ด		
ดม	dom <sup>2</sup>	dom <sup>2</sup>
ดอกไม้	doʔ <sup>3</sup> maj <sup>6</sup>	doʔ <sup>3</sup> maj <sup>6</sup>
ดอง	do:ŋ <sup>2</sup>	do:ŋ <sup>2</sup>
ด่า	po:j <sup>6</sup>	po:j <sup>6</sup>
ด้าย	da:j <sup>6</sup>	da:j <sup>6</sup>
ดาว	da:w <sup>2</sup>	da:w <sup>2</sup>
ดำ	dam <sup>2</sup>	dam <sup>2</sup>
ดิน	din <sup>2</sup>	din <sup>2</sup>



อักษร ด		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ดั้น	din <sup>6</sup>	din <sup>6</sup>
ดีด	di:t <sup>3</sup>	di:t <sup>3</sup>
ดึก	duk <sup>6</sup>	duk <sup>6</sup>
เด็ก	dek <sup>6</sup> นว:ง <sup>6</sup>	dek <sup>4</sup> นว:ง <sup>6</sup>
เด็ด	det <sup>6</sup>	det <sup>6</sup>
แดง	de:ŋ <sup>2</sup>	de:ŋ <sup>2</sup>
แดด	de:t <sup>3</sup>	de:t <sup>3</sup>
เดียด	fot <sup>4</sup>	fot <sup>6</sup>
เดือน	duan <sup>2</sup>	duan <sup>2</sup>
ได้	daj <sup>6</sup>	daj <sup>6</sup>
ดับไฟ	มว:t <sup>3</sup>	มว:t <sup>3</sup>
ด้ายผูกข้อมือ	faj <sup>5</sup> p <sup>h</sup> u? <sup>3</sup> k <sup>h</sup> ε:n <sup>1</sup>	faj <sup>5</sup> mat <sup>6</sup> k <sup>h</sup> ε:n <sup>1</sup>
ด้วน	duan <sup>6</sup>	kut <sup>6</sup>
ดัด	dat <sup>6</sup>	dat <sup>6</sup>
ดินสอ	สว: <sup>1</sup>	สว: <sup>1</sup>
แดดร้อน	bot <sup>4</sup>	bot <sup>6</sup>
ค่าน้ำ	mut <sup>4</sup> nam <sup>6</sup>	mut <sup>4</sup> nam <sup>6</sup>
เดิน	ŋa:ŋ <sup>4</sup>	ŋa:ŋ <sup>4</sup>
อักษร ต		
ตก	hia <sup>3</sup>	hia <sup>3</sup>
ตด	tot <sup>6</sup>	tot <sup>6</sup>
ตั้น	kok <sup>6</sup>	kok <sup>6</sup>
ตั้นกก	ton <sup>6</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>1</sup>	ton <sup>6</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>1</sup>
ตั้นจิว	ton <sup>6</sup> ŋiw <sup>6</sup>	ton <sup>6</sup> ŋiw <sup>6</sup>
ตั้นหม่อน	ton <sup>6</sup> มว:n <sup>3</sup>	ton <sup>6</sup> มว:n <sup>3</sup>
ตั้นไม้	ton <sup>6</sup> maj <sup>6</sup>	kok <sup>6</sup> maj <sup>6</sup>



อักษร ด		
หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ
ตบ	ti: <sup>2</sup>	fat <sup>4</sup>
ต้ม	tom <sup>6</sup>	tom <sup>6</sup>
ตอก	to? <sup>3</sup>	to? <sup>3</sup>
ตกลา	tuok <sup>3</sup> pa: <sup>2</sup>	sit <sup>4</sup> bet <sup>4</sup>
ตรง	su: <sup>2</sup>	su: <sup>2</sup>
ตลิ่ง	ta <sup>3</sup> faŋ <sup>4</sup>	ta <sup>3</sup> faŋ <sup>4</sup>
ตวาด	ha:j <sup>6</sup>	ha:j <sup>6</sup>
ต๋อ (สัตว์)	to: <sup>3</sup>	to: <sup>3</sup>
ตอน	to:n <sup>3</sup>	to:n <sup>3</sup>
ต๋อน	to:n <sup>6</sup>	to:n <sup>6</sup>
ตะกร้อ	ka <sup>3</sup> to: <sup>6</sup>	ka <sup>3</sup> to: <sup>6</sup>
ตะกร้า	ka <sup>3</sup> ta: <sup>6</sup>	ka <sup>3</sup> ta: <sup>6</sup>
ตะกละ	suat <sup>4</sup> luat <sup>4</sup>	suat <sup>4</sup> luat <sup>4</sup>
ตะเกียง	ka <sup>3</sup> ciaŋ <sup>2</sup>	ka <sup>3</sup> tiaŋ <sup>2</sup>
ตะโกน	ho:ŋ <sup>6</sup>	ho:ŋ <sup>6</sup>
ตะปู	ta <sup>3</sup> pu: <sup>2</sup>	ta <sup>3</sup> pu: <sup>2</sup>
ตะคริว	ma:t <sup>3</sup> kin <sup>2</sup> ti:n <sup>2</sup>	mun <sup>2</sup> ti:n <sup>2</sup>
ตะแคง	ta <sup>3</sup> k <sup>h</sup> ε:ŋ <sup>2</sup>	ta <sup>3</sup> k <sup>h</sup> ε:ŋ <sup>2</sup>
ตะไคร้	hua <sup>1</sup> k <sup>h</sup> iŋ <sup>1</sup> k <sup>h</sup> o: <sup>2</sup>	hua <sup>1</sup> k <sup>h</sup> iŋ <sup>1</sup> k <sup>h</sup> o: <sup>2</sup>
ตา	ta: <sup>2</sup>	ta: <sup>2</sup>
อักษร ถ		
ถ้าย	t <sup>h</sup> uaj <sup>5</sup>	t <sup>h</sup> uaj <sup>5</sup>
ถอด	t <sup>h</sup> o:t <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> o:t <sup>3</sup>
ถอย	t <sup>h</sup> o:j <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> o:j <sup>1</sup>
ถังน้ำ	k <sup>h</sup> u? <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> u? <sup>4</sup>
ถั่ว	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup>



อักษร ถ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ถ่าน	t <sup>h</sup> a:n <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> a:n <sup>3</sup>
ถาม	t <sup>h</sup> a:m <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> a:m <sup>1</sup>
ถ่าย	t <sup>h</sup> a:j <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> a:j <sup>3</sup>
ถุง	t <sup>h</sup> uŋ <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> uŋ <sup>1</sup>
ถู	t <sup>h</sup> u: <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> u: <sup>1</sup>
เถียง	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup>
ไถ	t <sup>h</sup> aj <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> aj <sup>1</sup>
ถั่วแปบ	bak <sup>4</sup> pe:p <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> pe:p <sup>3</sup>
ถั่วฝักยาว	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> fak <sup>6</sup> ja:w <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> fak <sup>6</sup> ja:w <sup>2</sup>
ถั่วพู	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> p <sup>h</sup> u: <sup>2</sup>
ถั่วลิสง	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> din <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> din <sup>2</sup>
ถั่วเหลือง	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> luang <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> luang <sup>1</sup>
ถาด	t <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>
ถีบ	t <sup>h</sup> i:p <sup>3</sup>	t <sup>h</sup> i:p <sup>3</sup>
ถิ่ง	ho:t <sup>4</sup>	ho:t <sup>4</sup>
ถุงเท้า	t <sup>h</sup> uŋ <sup>1</sup> ti:n <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> uŋ <sup>1</sup> ti:n <sup>2</sup>
ถุงมือ	t <sup>h</sup> uŋ <sup>1</sup> mu: <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> uŋ <sup>1</sup> mu: <sup>2</sup>
เถียง	t <sup>h</sup> iaŋ <sup>1</sup>	t <sup>h</sup> iaŋ <sup>1</sup>
ถ่อม	tu:m <sup>3</sup>	tu:m <sup>3</sup>
ถูก	t <sup>h</sup> u? <sup>6</sup>	t <sup>h</sup> u? <sup>5</sup>
อักษร ท		
ทราย	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> sai: <sup>2</sup>	sai: <sup>2</sup>
ทวด	pu: <sup>3</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>	pu: <sup>3</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>
ท้อ	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>6</sup>	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>6</sup>
ทวด	pu: <sup>3</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>	pu: <sup>3</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>





อักษร ท		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ท้อ	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>6</sup>	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>6</sup>
ท้อเสีย	ka <sup>3</sup> ba <sup>3</sup> kon <sup>6</sup> loŋ <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> t <sup>h</sup> o:k <sup>3</sup> t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>6</sup>
ทอด	t <sup>h</sup> o:t <sup>4</sup>	t <sup>h</sup> o:t <sup>4</sup>
ทา	t <sup>h</sup> a: <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> a: <sup>2</sup>
ท้า	t <sup>h</sup> a: <sup>6</sup>	t <sup>h</sup> a: <sup>6</sup>
தாக	t <sup>h</sup> aŋ <sup>4</sup>	t <sup>h</sup> aŋ <sup>6</sup>
ท้ายทอย	ŋo:n <sup>4</sup>	ŋo:n <sup>4</sup>
ท้า	het <sup>4</sup>	het <sup>4</sup>
ทุ่งนา	t <sup>h</sup> oŋ <sup>4</sup> na: <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> oŋ <sup>4</sup> na: <sup>2</sup>
เทา	t <sup>h</sup> aw <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> aw <sup>2</sup>
เท้า	t <sup>h</sup> aw <sup>6</sup>	t <sup>h</sup> aw <sup>6</sup>
เที่ยง	t <sup>h</sup> iaŋ <sup>4</sup>	t <sup>h</sup> iaŋ <sup>4</sup>
แทง	t <sup>h</sup> ε:ŋ <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> ε:ŋ <sup>2</sup>
ทอง	k <sup>h</sup> am <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> am <sup>2</sup>
ทัพพี	co:ŋ <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> ap <sup>6</sup> p <sup>h</sup> i: <sup>2</sup>
ท้อ	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>4</sup>	t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>4</sup>
(คน) แท้ง	luŋ <sup>4</sup> lu:k <sup>4</sup>	luŋ <sup>6</sup> lu:k <sup>4</sup>
ทำนาย	t <sup>h</sup> a:j <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> a:j <sup>2</sup>
เท	t <sup>h</sup> e: <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> e: <sup>2</sup>
เทียน	t <sup>h</sup> ian <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> ian <sup>2</sup>
อักษร น		
นก	nok <sup>4</sup>	nok <sup>6</sup>
นกนางแอ่น	nok <sup>4</sup> ?i: <sup>2</sup> ?ε:n <sup>3</sup>	nok <sup>4</sup> ?ε:n <sup>3</sup>
นกพิราบ	nok <sup>4</sup> keŋ <sup>3</sup> ke: <sup>2</sup>	nok <sup>4</sup> p <sup>h</sup> i: <sup>3</sup> la:p <sup>4</sup>
นกกระยาง	nok <sup>4</sup> ka <sup>3</sup> ɲa:ŋ <sup>2</sup>	nok <sup>4</sup> ɲa:ŋ <sup>2</sup>
นม	tu: <sup>6</sup>	tu: <sup>6</sup>



อักษร น		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
น้อง	bi <sup>3</sup> k <sup>h</sup> ε:ŋ <sup>5</sup>	pan <sup>6</sup> k <sup>h</sup> ε:ŋ <sup>5</sup>
น้อง	นอ:ŋ <sup>6</sup>	นอ:ŋ <sup>6</sup>
น้องเขย	นอ:ŋ <sup>6</sup> k <sup>h</sup> อ:ŋ <sup>1</sup>	นอ:ŋ <sup>6</sup> k <sup>h</sup> อ:ŋ <sup>1</sup>
น้องชายคนสุดท้อง	นอ:ŋ <sup>6</sup> sa:j <sup>2</sup> la: <sup>3</sup>	นอ:ŋ <sup>6</sup> sa:j <sup>2</sup> la: <sup>3</sup>
น้องสะใภ้	นอ:ŋ <sup>6</sup> p <sup>h</sup> อ: <sup>6</sup>	นอ:ŋ <sup>6</sup> p <sup>h</sup> อ: <sup>6</sup>
น้องสาว	นอ:ŋ <sup>6</sup> sa:w <sup>1</sup>	นอ:ŋ <sup>6</sup> sa:w <sup>1</sup>
น้องสาวคนสุดท้อง	นอ:ŋ <sup>6</sup> sa:w <sup>1</sup> la: <sup>3</sup>	นอ:ŋ <sup>6</sup> sa:w <sup>1</sup> la: <sup>3</sup>
นอน	นอ:n <sup>2</sup>	นอ:n <sup>2</sup>
น้อย	นอ:j <sup>6</sup>	นอ:j <sup>6</sup>
น้อยหน้า	ma: <sup>3</sup> k <sup>h</sup> iap <sup>4</sup>	ma: <sup>3</sup> k <sup>h</sup> iap <sup>4</sup>
นับ	nap <sup>4</sup>	nap <sup>6</sup>
น้ำ	na: <sup>6</sup>	na: <sup>6</sup>
น้ำ	na:m <sup>6</sup>	na:m <sup>6</sup>
น้ำตาล	na:m <sup>6</sup> ta:n <sup>2</sup>	na:m <sup>6</sup> ta:n <sup>2</sup>
น้ำปลา	na:m <sup>6</sup> pa: <sup>2</sup>	na:m <sup>6</sup> pa: <sup>2</sup>
น้ำมูก	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> mu? <sup>4</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> mu? <sup>6</sup>
น้ำหนอง	na:m <sup>6</sup> นอ:ŋ <sup>1</sup>	na:m <sup>6</sup> นอ:ŋ <sup>1</sup>
น้ำเต้า	na:m <sup>6</sup> taw <sup>6</sup>	na:m <sup>6</sup> taw <sup>6</sup>
น้ำเงิน	si: <sup>1</sup> k <sup>h</sup> a:m <sup>2</sup>	si: <sup>1</sup> ?it <sup>5</sup>
นิ้วมือ	niw <sup>6</sup> mu: <sup>2</sup>	niw <sup>6</sup> mu: <sup>2</sup>
นั่ง	nuŋ <sup>4</sup>	nuŋ <sup>4</sup>
นุ่น	ŋiw <sup>6</sup>	nun <sup>4</sup>
เนา	naw <sup>4</sup>	naw <sup>4</sup>
อักษร บ		
บด	mo: <sup>4</sup>	mo: <sup>4</sup>
บอด	bo:t <sup>4</sup>	bo:t <sup>4</sup>



อักษร บ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
บ่อน้ำ	na:m <sup>6</sup> sa:ŋ <sup>5</sup>	na:m <sup>6</sup> sa:ŋ <sup>5</sup>
บ้า	ba: <sup>4</sup>	ba: <sup>4</sup>
บ้า	ba: <sup>6</sup>	ba: <sup>6</sup>
บาง	ba:ŋ <sup>2</sup>	ba:ŋ <sup>2</sup>
บ้าง	ba:ŋ <sup>4</sup>	ba:ŋ <sup>4</sup>
บาด	ba:t <sup>4</sup>	ba:t <sup>4</sup>
บาน	ba:n <sup>2</sup>	ba:n <sup>2</sup>
บ้าย	ba:j <sup>4</sup>	ba:j <sup>4</sup>
บิน	hɔj <sup>6</sup>	bin <sup>2</sup>
บิน	bin <sup>4</sup>	bin <sup>4</sup>
بيب	bi:p <sup>4</sup>	bi:p <sup>4</sup>
บึ้ง	mɛ:ŋ <sup>2</sup> boŋ <sup>6</sup>	boŋ <sup>6</sup>
เบ่ง	beŋ <sup>4</sup>	beŋ <sup>4</sup>
เบา	baw <sup>2</sup>	baw <sup>2</sup>
เปื้อ	bua <sup>4</sup>	bua <sup>4</sup>
แบก	bɛŋ <sup>4</sup>	bɛŋ <sup>6</sup>
ใบ้	kuŋ <sup>4</sup>	kuŋ <sup>6</sup>
ใบแมงลัก	p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> ʔi: <sup>2</sup> tu: <sup>3</sup>	p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> ʔi: <sup>2</sup> tu: <sup>3</sup>
ใบไม้	baj <sup>2</sup> maj <sup>6</sup>	baj <sup>2</sup> maj <sup>6</sup>
แบ่ง	pan <sup>2</sup>	pan <sup>2</sup>
บนบาน	baŋ <sup>4</sup>	baŋ <sup>4</sup>
บน	com <sup>3</sup>	com <sup>3</sup>
บันได	hua <sup>1</sup> k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> daj <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> daj <sup>2</sup>
(จมูก) บี้	mɛ:p <sup>3</sup>	mɛ:p <sup>3</sup>
เบี้ยว	biaw <sup>6</sup>	bit <sup>6</sup>



อักษร ป		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ปก	pok <sup>6</sup>	pok <sup>5</sup>
ปลง	pon <sup>2</sup>	pon <sup>2</sup>
ปลวก	me:ŋ <sup>2</sup> pua <sup>6</sup>	pua <sup>5</sup>
ปลด	pot <sup>6</sup>	ke <sup>5</sup>
ปล้น	pon <sup>6</sup>	pon <sup>6</sup>
ปลอกหมอน	sop <sup>4</sup> mo:n <sup>1</sup>	sop <sup>4</sup> mo:n <sup>1</sup>
ปล่อย	po:j <sup>3</sup>	po:j <sup>3</sup>
ปลาย	pa:j <sup>2</sup>	pa:j <sup>2</sup>
ปวดท้อง	cep <sup>6</sup> t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>6</sup>	cep <sup>5</sup> t <sup>h</sup> o:ŋ <sup>6</sup>
ปวดหัว	cep <sup>6</sup> hua <sup>1</sup>	cep <sup>6</sup> hua <sup>1</sup>
ปกอก	po <sup>6</sup>	po <sup>5</sup>
ปอด	po:t <sup>3</sup>	po:t <sup>3</sup>
ป้อน	po:n <sup>6</sup>	po:n <sup>6</sup>
ประตู	pak <sup>3</sup> ka <sup>3</sup> tu: <sup>2</sup>	fak <sup>3</sup> ka <sup>3</sup> tu: <sup>2</sup>
ปัก	pak <sup>6</sup>	pak <sup>5</sup>
ปิด	pat <sup>6</sup>	pat <sup>6</sup>
ป็น	pan <sup>3</sup>	pan <sup>3</sup>
ป็น	pan <sup>6</sup>	pan <sup>6</sup>
ปัสสาวะ	ne:w <sup>4</sup>	ne:w <sup>4</sup>
ป่า	pa: <sup>6</sup>	pa: <sup>6</sup>
ปาน	pa:n <sup>2</sup>	pa:n <sup>2</sup>
ปาก	pa <sup>6</sup>	pa <sup>5</sup>
ปลา	pa: <sup>2</sup>	pa: <sup>2</sup>
ปลาร้า	pa: <sup>2</sup> de <sup>6</sup>	pa: <sup>2</sup> de <sup>5</sup>
ปลาหมึก	pa: <sup>2</sup> ?i: <sup>2</sup> hu: <sup>2</sup>	pa: <sup>2</sup> ?i: <sup>2</sup> hu: <sup>2</sup>
ปลาไหล	pa: <sup>2</sup> laj <sup>1</sup>	?ian <sup>3</sup>
ปิ้ง	ci: <sup>3</sup>	pi:ŋ <sup>6</sup>
ปิด	?at <sup>6</sup>	ŋap <sup>6</sup>



อักษร ป		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ปลิง	ʔi:³ pi:ŋ²	pi:ŋ²
ปลิด	det⁶	det⁵
ปลิ้น	pin⁶	pin⁶
ปลิว	piw²	piw²
ปี	pi:³	pi:³
ปีก	piʔ⁶	piʔ⁵
ปีกลาย	pi:² ka:j²	pi:² ka:j²
ปีหน้า	pi:² na:⁵	pi:² na:⁵
ปลี (กล้วย)	pi:² kuaj⁶	pi:² kuaj⁶
ปลุก	puk⁶	puk⁵
ปู	pu:²	pu:²
ปู่	pʰw:⁴ pu:³	pu:³ tʰaw⁴
ปลุก	puʔ⁶	puʔ⁵
เปิด	pet⁶	pet⁵
เป็น	pen²	pen²
เปล	pe:²	ʔu:³
เป่า	paw³	paw³
เปียก	piaʔ⁶	piaʔ⁵
เปลี่ยน	pian³	pʰat⁵
เปื้อน	pəʔ⁶	həʔ⁵
เปียย	puaj³	puaj³
เปลือก	puaj⁶	puaj⁵
เปลือย	puaj²	puaj²
แปด	pe:t⁶	pe:t⁵
แป้ง	pe:ŋ⁶	pe:ŋ⁶
แปรงสีฟัน	maj² si:⁵ kʰew⁵	pe:ŋ²
ไป	paj²	paj²



อักษร ผ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ผม	p <sup>h</sup> om <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> om <sup>1</sup>
ผอม	co:j <sup>3</sup>	co:j <sup>3</sup>
ผัก	p <sup>h</sup> ak <sup>4</sup>	p <sup>h</sup> ak <sup>4</sup>
ผัว	p <sup>h</sup> ua <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> ua <sup>1</sup>
ผ่า	p <sup>h</sup> a: <sup>3</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>3</sup>
ผ้าขาวม้า	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:w <sup>1</sup> ma: <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> p <sup>h</sup> e: <sup>2</sup>
ผ้าขี้ริ้ว	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> i: <sup>1</sup> liw <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:t <sup>3</sup>
ผ้าเช็ดตัว	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> set <sup>4</sup> to: <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> tum <sup>6</sup>
ผ้าถุง	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> sin <sup>4</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> sin <sup>4</sup>
ผ้าห่ม	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> nuam <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> hom <sup>3</sup>
ผิด	p <sup>h</sup> it <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> it <sup>5</sup>
ผิ	p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup>
ผึ่ง	p <sup>h</sup> əŋ <sup>5</sup>	p <sup>h</sup> əŋ <sup>5</sup>
ผู้ชาย	p <sup>h</sup> u <sup>3</sup> sa:j <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> u <sup>3</sup> sa:j <sup>2</sup>
ผู้หญิง	p <sup>h</sup> u <sup>3</sup> ŋiŋ <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> u <sup>3</sup> ŋiŋ <sup>2</sup>
ผูก	mat <sup>4</sup>	mat <sup>6</sup>
ผา	p <sup>h</sup> aw <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> aw <sup>1</sup>
เผือก	p <sup>h</sup> uaŋ <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> uaŋ <sup>5</sup>
เผ็ด	p <sup>h</sup> et <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> et <sup>5</sup>
ผีเสื้อ	mɛ:ŋ <sup>2</sup> ka <sup>3</sup> bə: <sup>6</sup>	mɛ:ŋ <sup>2</sup> ka <sup>3</sup> bə: <sup>6</sup>
แผ่น	p <sup>h</sup> en <sup>3</sup>	p <sup>h</sup> en <sup>3</sup>
ผ้า	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup>
ผักบุง	p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> buŋ <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> ak <sup>5</sup> buŋ <sup>6</sup>
ผักกาด	p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> kat <sup>3</sup>	p <sup>h</sup> ak <sup>5</sup> kat <sup>3</sup>
ผัด	p <sup>h</sup> at <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> at <sup>5</sup>
ผา	p <sup>h</sup> a: <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>1</sup>
ผีเข้า	p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>	p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>



อักษร ผ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ฝน	fon <sup>1</sup>	fon <sup>1</sup>
ฝรั่ง	ma: <sup>3</sup> ใอ: <sup>2</sup>	ma: <sup>3</sup> ใอ: <sup>2</sup>
ฝั่ง	fan <sup>1</sup>	fan <sup>1</sup>
ฝาก	faʔ <sup>6</sup>	faʔ <sup>5</sup>
ผาด	fa:t <sup>3</sup>	fa:t <sup>3</sup>
ฝ้าย	fa:j <sup>5</sup>	fa:j <sup>5</sup>
ไฟ	faj <sup>1</sup>	faj <sup>1</sup>
ฝอยขัดหม้อ	fɔj <sup>1</sup> k <sup>h</sup> at <sup>6</sup> mo: <sup>5</sup>	fɔj <sup>1</sup> k <sup>h</sup> at <sup>5</sup> mo: <sup>5</sup>
ฝี	fi: <sup>1</sup>	fi: <sup>1</sup>
ฝุ่น	fun <sup>3</sup>	fun <sup>3</sup>
ฝูง	fu:ŋ <sup>1</sup>	mu: <sup>3</sup>
ผาซี	ka <sup>3</sup> bian <sup>2</sup>	fa: <sup>1</sup> si: <sup>2</sup>
อักษร พ		
พระ	na: <sup>4</sup> k <sup>h</sup> u: <sup>4</sup>	na: <sup>4</sup> k <sup>h</sup> u: <sup>4</sup>
พระจันทร์	ʔi: <sup>4</sup> kə:ŋ <sup>5</sup>	duan <sup>2</sup>
พระอาทิตย์	ta <sup>3</sup> wen <sup>2</sup>	ta <sup>3</sup> wen <sup>2</sup>
พริก	ma: <sup>3</sup> p <sup>h</sup> et <sup>6</sup>	ma: <sup>3</sup> p <sup>h</sup> et <sup>5</sup>
พรงนี้	mu: <sup>6</sup> ใู:n <sup>3</sup>	mu: <sup>6</sup> ใู:n <sup>3</sup>
พลิก	pin <sup>6</sup>	pin <sup>6</sup>
พอ	p <sup>h</sup> o: <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> o: <sup>2</sup>
พ้อ	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup>	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup>
พ้อผัว / พ้อสามี	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> pu: <sup>3</sup>	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> pu: <sup>3</sup>
พ้อม่าย (เมียดาย)	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> ma:j <sup>5</sup>	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> ma:j <sup>5</sup>
พ้อเลี้ยง	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> na: <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> o: <sup>4</sup> na: <sup>6</sup>
พอง	p <sup>h</sup> o:ŋ <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> o:ŋ <sup>2</sup>
พ้ง	p <sup>h</sup> e: <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> e: <sup>2</sup>



อักษร พ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ฟังพอน	cu:n <sup>2</sup> fu:n <sup>2</sup>	co:n <sup>2</sup> fo:n <sup>2</sup>
พัต (กริยา)	wi: <sup>2</sup>	wi: <sup>2</sup>
พัน	muan <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> an <sup>2</sup>
พับ	p <sup>h</sup> ap <sup>4</sup>	p <sup>h</sup> ap <sup>6</sup>
พาด	ka:j <sup>3</sup>	ka:j <sup>3</sup>
พี่เขย	?a:j <sup>6</sup> k <sup>h</sup> o:j <sup>1</sup>	?a:j <sup>6</sup> k <sup>h</sup> o:j <sup>1</sup>
พี่ชาย	?a:j <sup>6</sup>	?a:j <sup>6</sup>
พี่สาว	?ua:j <sup>6</sup>	?ua:j <sup>6</sup>
พี่น้อง (ญาติ)	p <sup>h</sup> i: <sup>4</sup> no:n <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> i: <sup>4</sup> no:n <sup>6</sup>
พี่สะใภ้	?ua:j <sup>6</sup> p <sup>h</sup> aj <sup>6</sup>	?ua:j <sup>6</sup> p <sup>h</sup> aj <sup>6</sup>
พุทรา	ma: <sup>3</sup> t <sup>h</sup> an <sup>2</sup>	ma: <sup>3</sup> t <sup>h</sup> an <sup>2</sup>
พุด	waw <sup>6</sup>	lom <sup>2</sup>
แพ้	p <sup>h</sup> e: <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> e: <sup>6</sup>
แพะ	be: <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> e? <sup>6</sup>
ไผเราะ	muan <sup>4</sup>	muan <sup>4</sup>
อักษร ฟ		
ฟก (ซ้ำ)	k <sup>h</sup> ia:w <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> ia:w <sup>1</sup>
ฟอง	fo:n <sup>2</sup>	fo:n <sup>2</sup>
ฟ้อน	fo:n <sup>6</sup>	fo:n <sup>6</sup>
ฟักทอง	ma: <sup>3</sup> fak <sup>4</sup>	ma: <sup>3</sup> ?u: <sup>6</sup>
ฟัง	fa:n <sup>2</sup>	fa:n <sup>2</sup>
พิน (นาม)	k <sup>h</sup> ew <sup>5</sup>	k <sup>h</sup> ew <sup>5</sup>
ฟ้า	fa: <sup>6</sup>	fa: <sup>6</sup>
ฟู	fu: <sup>2</sup>	fu: <sup>2</sup>
ฟูก	fu:k <sup>4</sup>	fu:k <sup>4</sup>
แฟง (ฟักเขียว)	ma: <sup>3</sup> to:n <sup>3</sup>	ma: <sup>3</sup> to:n <sup>3</sup>





อักษร ฟ		
หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ
ไฟ	faj <sup>2</sup>	faj <sup>2</sup>
ฟัก	fak <sup>4</sup>	fak <sup>6</sup>
เฟื่องฟ้า	fuaŋ <sup>4</sup> fa: <sup>6</sup>	doŋ <sup>5</sup> ka <sup>3</sup> da:t <sup>3</sup>
ฟ้าแลบ	fa: <sup>4</sup> me:p <sup>4</sup>	fa: <sup>4</sup> ma:p <sup>4</sup> luam <sup>3</sup>
ฟ้าร้อง	fa: <sup>4</sup> ho:ŋ <sup>6</sup>	fa: <sup>4</sup> ho:ŋ <sup>6</sup>
ฟ้าผ่า	fa: <sup>4</sup> p <sup>h</sup> a: <sup>3</sup>	fa: <sup>4</sup> p <sup>h</sup> a: <sup>3</sup>
ฟันผุ	k <sup>h</sup> ew <sup>5</sup> me:ŋ <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> ew <sup>5</sup> me:ŋ <sup>2</sup>
ฟันเก	k <sup>h</sup> ew <sup>5</sup> so:n <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> ew <sup>5</sup> bit <sup>6</sup>
ฟัน	fu:n <sup>2</sup>	fu:n <sup>2</sup>
อักษร ม		
ม่วง	muaŋ <sup>4</sup>	muaŋ <sup>4</sup>
ม้วน	muan <sup>6</sup>	muan <sup>6</sup>
มอด (นาม)	me:ŋ <sup>2</sup> mo:t <sup>4</sup>	mo:t <sup>4</sup>
มอด (ดับ/กริยา)	mo:t <sup>4</sup>	mo:t <sup>4</sup>
มะกรูด	ma: <sup>3</sup> ku:t <sup>4</sup>	ma: <sup>3</sup> k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> hu:t <sup>3</sup>
มะกอก	ma: <sup>3</sup> koŋ <sup>6</sup>	ma: <sup>3</sup> koŋ <sup>5</sup>
มะขาม	ma: <sup>3</sup> k <sup>h</sup> a:m <sup>1</sup>	ma: <sup>3</sup> k <sup>h</sup> a:m <sup>1</sup>
มะเขือ	ma: <sup>3</sup> k <sup>h</sup> ua <sup>1</sup>	ma: <sup>3</sup> k <sup>h</sup> ua <sup>1</sup>
มะพร้าว	ma: <sup>3</sup> p <sup>h</sup> rua <sup>6</sup>	ma: <sup>3</sup> p <sup>h</sup> ra:w <sup>6</sup>
มะนาว	ma: <sup>3</sup> na:w <sup>2</sup>	ma: <sup>3</sup> na:w <sup>2</sup>
มะเฟือง	ma: <sup>3</sup> fuaŋ <sup>2</sup>	ma: <sup>3</sup> fuaŋ <sup>2</sup>
มะม่วง	ma: <sup>3</sup> muaŋ <sup>4</sup>	ma: <sup>3</sup> muaŋ <sup>4</sup>
มะรืน	mu: <sup>6</sup> hu: <sup>2</sup>	ma: <sup>3</sup> hu: <sup>2</sup>
มะละกอ	ma: <sup>3</sup> huŋ <sup>3</sup>	ma: <sup>3</sup> huŋ <sup>3</sup>
มะลิ	ma <sup>3</sup> li? <sup>4</sup>	do:k <sup>3</sup> so:n <sup>4</sup>
มัด	p <sup>h</sup> u? <sup>6</sup>	mat <sup>4</sup>
มัน	man <sup>2</sup>	man <sup>2</sup>
มา	ma: <sup>2</sup>	ma: <sup>2</sup>



อักษร ม		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ม่าย	ma:j <sup>5</sup>	ma:j <sup>5</sup>
ม้า	ma: <sup>6</sup>	ma: <sup>6</sup>
ม้านั่ง	taŋ <sup>3</sup> ʔi: <sup>6</sup>	taŋ <sup>3</sup>
ม้าม	me:m <sup>6</sup>	ma:m <sup>6</sup>
มี	mi: <sup>2</sup>	mi: <sup>2</sup>
มีด	mi:t <sup>4</sup>	mi:t <sup>4</sup>
มือ	mu: <sup>2</sup>	mu: <sup>2</sup>
มุ้ง	muŋ <sup>6</sup>	muŋ <sup>6</sup>
เมฆ	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> fuu <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> fuu <sup>6</sup>
เม่น	men <sup>4</sup>	men <sup>4</sup>
เมา	maw <sup>2</sup>	maw <sup>2</sup>
เมื่อย	mia <sup>2</sup>	mia <sup>2</sup>
เมื่อวาน	mu: <sup>6</sup> wa:n <sup>2</sup>	mu: <sup>6</sup> wa:n <sup>2</sup>
เมื่อย	muaj <sup>4</sup>	muaj <sup>4</sup>
แม่	me: <sup>4</sup>	me: <sup>4</sup>
แม่น้ำ	me: <sup>4</sup> na:m <sup>6</sup>	me: <sup>4</sup> na:m <sup>6</sup>
แม่ผิว	me: <sup>4</sup> ɲa: <sup>4</sup>	me: <sup>4</sup> ɲa: <sup>4</sup>
แม่ม่าย (สามีตาย)	me: <sup>4</sup> ma:j <sup>4</sup>	me: <sup>4</sup> ma:j <sup>4</sup>
แม่ม่าย (สามีหย่า)	me: <sup>4</sup> ha:ŋ <sup>6</sup>	me: <sup>4</sup> ha:ŋ <sup>6</sup>
แม่ยาย	me: <sup>4</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>	me: <sup>4</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>
แม่เลี้ยง	me: <sup>4</sup> lian <sup>6</sup>	me: <sup>4</sup> na: <sup>6</sup>
แมลง	me:ŋ <sup>2</sup>	me:ŋ <sup>2</sup>
แมลงวัน	me:ŋ <sup>2</sup> wan <sup>2</sup>	me:ŋ <sup>2</sup> wan <sup>2</sup>
แมว	me:w <sup>2</sup>	me:w <sup>2</sup>
ไม้กวาด	ɲu: <sup>2</sup>	ɲu: <sup>2</sup>
ไม้คาน	maj <sup>6</sup> k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> ha:p <sup>3</sup>	maj <sup>6</sup> k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> ba: <sup>4</sup>
มด	mot <sup>4</sup>	mot <sup>6</sup>
แมลงหวี่	me:ŋ <sup>2</sup> wi: <sup>3</sup>	me:ŋ <sup>2</sup> mi: <sup>3</sup>



อักษร ย		
หน่วยยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ยอ (นาม)	ka <sup>3</sup> duŋ <sup>2</sup>	ka <sup>3</sup> duŋ <sup>2</sup>
ยา	ja: <sup>2</sup>	ja: <sup>2</sup>
ย่า	ŋa: <sup>4</sup>	ŋa: <sup>4</sup>
ยาก	ŋaŋ <sup>4</sup>	ŋaŋ <sup>6</sup>
ยาน	ŋa:n <sup>2</sup>	ŋa:n <sup>2</sup>
ยาย	me: <sup>4</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>	me: <sup>4</sup> t <sup>h</sup> aw <sup>4</sup>
ย่า	ŋam <sup>4</sup>	ŋam <sup>4</sup>
ยิง	ŋiŋ <sup>2</sup>	ŋiŋ <sup>2</sup>
ยี่สิบ	sa:w <sup>2</sup>	sa:w <sup>2</sup>
ยี่สิบสอง	sa:w <sup>2</sup> so:ŋ <sup>1</sup>	sa:w <sup>2</sup> so:ŋ <sup>1</sup>
ยี่สิบเอ็ด	sa:w <sup>2</sup> ?et <sup>6</sup>	sa:w <sup>2</sup> ?et <sup>6</sup>
ยี่ด	ju:t <sup>4</sup>	ju:t <sup>4</sup>
ยี่ม	ju:m <sup>2</sup>	ju:m <sup>2</sup>
เย็น	jen <sup>2</sup>	jen <sup>2</sup>
เย็น (เวลา)	ŋa:m <sup>2</sup> le:ŋ <sup>2</sup>	ŋa:m <sup>2</sup> le:ŋ <sup>2</sup>
เย็บ	ŋip <sup>4</sup>	ŋip <sup>4</sup>
แย้	to: <sup>2</sup> ŋe: <sup>6</sup>	to: <sup>2</sup> ŋe: <sup>6</sup>
ยาง	ja:ŋ <sup>2</sup>	ja:ŋ <sup>2</sup>
ย่าง	ja:ŋ <sup>4</sup>	ja:ŋ <sup>4</sup>
ย่านาง (พืช)	ja: <sup>4</sup> na:ŋ <sup>2</sup>	ja: <sup>4</sup> na:ŋ <sup>2</sup>
ยาว	ŋa:w <sup>2</sup>	ŋa:w <sup>2</sup>
ยี่ม	jim <sup>6</sup>	jim <sup>6</sup>
ย่า	jam <sup>2</sup>	jam <sup>2</sup>
ย่า	jam <sup>6</sup>	jam <sup>6</sup>
ยี่ (ผม)	ŋo:w <sup>2</sup>	ŋo:w <sup>2</sup>
ยี่ด	ju:t <sup>4</sup>	ju:t <sup>4</sup>
ยั้งข้าว	law <sup>6</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>	law <sup>6</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>
ยุ่ง	ŋuŋ <sup>2</sup>	ŋuŋ <sup>2</sup>



อักษร ย		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ยุ่ง	ɲuŋ <sup>4</sup>	ɲuŋ <sup>4</sup>
โยน	ɲo:n <sup>2</sup>	ɲo:n <sup>2</sup>
แยก	ɲaʔ <sup>4</sup>	ɲaʔ <sup>6</sup>
อักษร ร		
รุ่ม	co:ŋ <sup>2</sup>	hom <sup>4</sup>
รวม	ho:m <sup>2</sup>	ho:m <sup>2</sup>
รองเท้า	kə:p <sup>3</sup>	kə:p <sup>3</sup>
ร้องเพลง	hə:ŋ <sup>6</sup> p <sup>h</sup> e:ŋ <sup>2</sup>	hə:ŋ <sup>6</sup> p <sup>h</sup> e:ŋ <sup>2</sup>
ร้องไห้	hə:ŋ <sup>6</sup> haj <sup>5</sup>	hə:ŋ <sup>6</sup> haj <sup>5</sup>
ร้อน	hə:n <sup>6</sup>	hə:n <sup>6</sup>
ร่อย	hə:j <sup>6</sup>	hə:j <sup>6</sup>
รักแร้	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ta <sup>3</sup> le: <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> nian <sup>3</sup>
รับ	hap <sup>4</sup>	hap <sup>6</sup>
รับ	hua <sup>4</sup>	hua <sup>4</sup>
รับ	hua <sup>6</sup>	hua <sup>6</sup>
ราก	haʔ <sup>4</sup>	haʔ <sup>6</sup>
รำ (ข้าว)	ham <sup>2</sup>	ham <sup>2</sup>
ริม	him <sup>2</sup>	him <sup>2</sup>
รู้	hu: <sup>6</sup>	hu: <sup>6</sup>
โรคอหิวาต์	lo:k <sup>4</sup> ha: <sup>3</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> tho:k <sup>4</sup> tho:ŋ <sup>6</sup>
แรด	he:t <sup>4</sup>	he:t <sup>4</sup>
รกเด็ก	sa:j <sup>1</sup> he: <sup>2</sup>	sa:j <sup>1</sup> he: <sup>2</sup>
รกวัว	no:ŋ <sup>6</sup> ɲua <sup>2</sup>	no:ŋ <sup>6</sup> ɲua <sup>2</sup>
รังใส่เดือน	k <sup>h</sup> ua:j <sup>1</sup> k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ka <sup>3</sup> duan <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> ua:j <sup>1</sup> k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ka <sup>3</sup> duan <sup>2</sup>
ร่องกระดาน	hə:ŋ <sup>4</sup> huan <sup>2</sup>	hə:ŋ <sup>4</sup> ka <sup>3</sup> da:n <sup>2</sup>
รถสามล้อถีบ	lot <sup>4</sup> sa:m <sup>1</sup> lo: <sup>6</sup> t <sup>h</sup> i:p <sup>3</sup>	lot <sup>4</sup> sa:m <sup>1</sup> lo: <sup>6</sup> t <sup>h</sup> i:p <sup>3</sup>
รถสามล้อเครื่อง	lot <sup>4</sup> sa:m <sup>1</sup> lo: <sup>6</sup> k <sup>h</sup> uaŋ <sup>4</sup>	lot <sup>4</sup> sa:m <sup>1</sup> lo: <sup>6</sup> k <sup>h</sup> uaŋ <sup>4</sup>



อักษร ร		
หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ
รวงข้าว	huan <sup>2</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>	huan <sup>2</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup>
รดไถ	lot <sup>4</sup> t <sup>h</sup> aj <sup>1</sup>	lot <sup>4</sup> t <sup>h</sup> aj <sup>1</sup>
เรียก	ʔo:n <sup>6</sup>	ʔo:n <sup>6</sup>
โรงงาน	lo:n <sup>2</sup> t <sup>h</sup> a:n <sup>2</sup>	ho:n <sup>2</sup> t <sup>h</sup> a:n <sup>2</sup>
โรงเรียน	lo:n <sup>2</sup> lian <sup>2</sup>	ho:n <sup>2</sup> hian <sup>2</sup>
รุ่งกินน้ำ	ʔi: <sup>2</sup> huŋ <sup>6</sup>	huŋ <sup>6</sup>
ริมฝีปาก	him <sup>2</sup> sop <sup>6</sup>	him <sup>2</sup> sop <sup>6</sup>
รางน้ำ	ha:n <sup>2</sup> lin <sup>2</sup>	ha:n <sup>2</sup> lin <sup>2</sup>
ลาด	la:t <sup>4</sup>	ha:t <sup>4</sup>
เร็ว	waj <sup>2</sup>	waj <sup>2</sup>
เรือ	lua <sup>2</sup>	hua <sup>2</sup>
เรียน	lian <sup>2</sup>	hian <sup>2</sup>
(ตัว) ไร	haj <sup>2</sup>	haj <sup>2</sup>
(ตัว) เรือด	huat <sup>4</sup>	huat <sup>4</sup>
อักษร ล		
ลง	loŋ <sup>2</sup>	loŋ <sup>2</sup>
ลบ	luop <sup>4</sup>	luop <sup>6</sup>
ลม	lom <sup>2</sup>	lom <sup>2</sup>
ลุ่ม	lom <sup>4</sup>	lom <sup>4</sup>
ลัม	lom <sup>6</sup>	lom <sup>6</sup>
ลวก	luaʔ <sup>4</sup>	luaʔ <sup>6</sup>
ลอย	lo:j <sup>2</sup>	lo:j <sup>2</sup>
ล้อม	lo:m <sup>6</sup>	lo:m <sup>6</sup>
ลัก	lak <sup>4</sup>	lak <sup>6</sup>
ลักษณะนามเกวียน	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup>
ลักษณะนามคน	k <sup>h</sup> on <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> on <sup>2</sup>
ลักษณะนามซ้อน	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup>



อักษร ล		
หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ	หน่วยอรรถ
ลักษณะนามดวงดาว	duaŋ <sup>1</sup>	nuaj <sup>1</sup>
ลักษณะนามต้นไม้	ton <sup>6</sup>	kok <sup>5</sup>
ลักษณะนามตุ้	laŋ <sup>1</sup>	laŋ <sup>1</sup>
ลักษณะนามบ้าน	laŋ <sup>1</sup>	laŋ <sup>1</sup>
ลักษณะนามผลไม้	nuaj <sup>1</sup>	nuaj <sup>1</sup>
ลักษณะนามผี	to: <sup>2</sup>	to: <sup>2</sup>
ลักษณะนามผ้า	p <sup>h</sup> u:n <sup>1</sup>	p <sup>h</sup> u:n <sup>1</sup>
ลักษณะนามฝน	ha: <sup>3</sup>	ha: <sup>3</sup>
ลักษณะนามพระ	lu:p <sup>4</sup>	?oŋ <sup>2</sup>
ลักษณะนามสัตว์	to: <sup>2</sup>	to: <sup>2</sup>
คันทม	cam <sup>2</sup> pa: <sup>2</sup>	cam <sup>2</sup> pa: <sup>2</sup>
ลับ (มีด)	fon <sup>1</sup>	fon <sup>1</sup>
ลาก	ke: <sup>3</sup>	ke: <sup>3</sup>
ล้าง	la:ŋ <sup>6</sup>	la:ŋ <sup>6</sup>
ล้างาน	la:n <sup>6</sup>	la:n <sup>6</sup>
ล้างาม	la:m <sup>4</sup>	la:m <sup>4</sup>
ล้างาย	la:j <sup>2</sup>	la:j <sup>2</sup>
ล้างิง	liŋ <sup>2</sup>	liŋ <sup>2</sup>
ล้างิ้น	lin <sup>6</sup>	lin <sup>6</sup>
ล้างัก	lək <sup>4</sup>	lək <sup>6</sup>
ล้างิ้น	mu:n <sup>4</sup>	mu:n <sup>4</sup>
ล้างิม	lu:m <sup>2</sup>	lu:m <sup>2</sup>
ล้างุง	luŋ <sup>2</sup>	luŋ <sup>2</sup>
ล้างุย	luj <sup>2</sup>	luj <sup>2</sup>
ล้างูก	lu? <sup>4</sup>	lu? <sup>6</sup>
ล้างูกกระต๊อ	lu? <sup>4</sup> ka <sup>3</sup> dua? <sup>6</sup>	lu? <sup>6</sup> ka <sup>3</sup> dua? <sup>5</sup>
ล้างูกเขย	lu? <sup>4</sup> k <sup>h</sup> ə:j <sup>1</sup>	lu? <sup>6</sup> k <sup>h</sup> ə:j <sup>1</sup>
ล้างูกชาย	lu? <sup>4</sup> sa:j <sup>2</sup>	lu? <sup>6</sup> sa:j <sup>2</sup>



อักษร ล		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ลูกเลี้ยง	luʔ <sup>4</sup> lian <sup>6</sup>	luʔ <sup>6</sup> lian <sup>6</sup>
ลูกสะใภ้	luʔ <sup>4</sup> p <sup>h</sup> o: <sup>6</sup>	luʔ <sup>6</sup> p <sup>h</sup> o: <sup>6</sup>
ลูกสาว	luʔ <sup>4</sup> sa:w <sup>1</sup>	luʔ <sup>6</sup> sa:w <sup>1</sup>
ลูก	lu:p <sup>4</sup>	lu:p <sup>4</sup>
เล็บมือ	lep <sup>4</sup> mu: <sup>2</sup>	lep <sup>4</sup> mu: <sup>2</sup>
เล็บเท้า	lep <sup>4</sup> ti:n <sup>2</sup>	lep <sup>4</sup> ti:n <sup>2</sup>
แลก	leʔ <sup>4</sup>	leʔ <sup>6</sup>
เลื่อย	luaj <sup>4</sup>	luaj <sup>4</sup>
เลย	lo:j <sup>2</sup>	lo:j <sup>2</sup>
เล่า	law <sup>4</sup>	law <sup>4</sup>
เลีย	lia <sup>2</sup>	lia <sup>2</sup>
เลี้ยง	lian <sup>6</sup>	lian <sup>6</sup>
เลือก	luaj <sup>4</sup>	luaj <sup>6</sup>
เลือด	luat <sup>4</sup>	luat <sup>4</sup>
ไล่	laj <sup>4</sup>	laj <sup>4</sup>
อักษร ว		
วัน	wan <sup>2</sup>	wan <sup>2</sup>
วันนี้	mu: <sup>6</sup> ni: <sup>6</sup>	mu: <sup>6</sup> ni: <sup>6</sup>
วัว	ɲua <sup>2</sup>	ɲua <sup>2</sup>
ว่า	wa: <sup>4</sup>	wa: <sup>4</sup>
ว่าง	wa:ŋ <sup>4</sup>	wa:ŋ <sup>4</sup>
วัง	le:n <sup>4</sup>	le:n <sup>4</sup>
วา	wa: <sup>2</sup>	wa: <sup>2</sup>
วาง	wa:ŋ <sup>2</sup>	wa:ŋ <sup>2</sup>
วาด	wa:t <sup>4</sup>	wa:t <sup>4</sup>
ว่ายนํ้า	lo:j <sup>2</sup> na:m <sup>6</sup>	lo:j <sup>2</sup> na:m <sup>6</sup>
วันเข้าพรรษา	wan <sup>2</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> p <sup>h</sup> an <sup>2</sup> sa: <sup>1</sup>	wan <sup>2</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>5</sup> p <sup>h</sup> an <sup>2</sup> sa: <sup>1</sup>



อักษร ว		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
วันออกพรรษา	wan <sup>2</sup> ใวใ <sup>6</sup> p <sup>h</sup> an <sup>2</sup> sa: <sup>1</sup>	wan <sup>2</sup> ใวใ <sup>5</sup> p <sup>h</sup> an <sup>2</sup> sa: <sup>1</sup>
วันพระ	wan <sup>2</sup> si:n <sup>1</sup>	wan <sup>2</sup> si:n <sup>1</sup>
อักษร ส		
ส่ง	soŋ <sup>3</sup>	soŋ <sup>3</sup>
สั้นเต้า	son <sup>5</sup> noŋ <sup>4</sup>	son <sup>5</sup> noŋ <sup>4</sup>
ส้ม	ma: <sup>3</sup> som <sup>5</sup>	ma: <sup>3</sup> som <sup>5</sup>
ส้มโอ	ma: <sup>3</sup> kian <sup>6</sup>	ma: <sup>3</sup> kian <sup>6</sup>
สมุด	pu:m <sup>6</sup>	pu:m <sup>6</sup>
สร้อย	soj <sup>5</sup>	soj <sup>5</sup>
สวิง	k <sup>h</sup> o:ŋ <sup>1</sup>	wiŋ <sup>1</sup>
สอง	so:ŋ <sup>1</sup>	so:ŋ <sup>1</sup>
สะดือ	?i: <sup>3</sup> du: <sup>2</sup>	sa:j <sup>1</sup> bu: <sup>2</sup>
สะพาน	k <sup>h</sup> o: <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> o: <sup>1</sup>
สับปะรด	ma: <sup>3</sup> nat <sup>4</sup>	ma: <sup>3</sup> nat <sup>6</sup>
ซาก	sa? <sup>6</sup>	sa? <sup>5</sup>
สาม	sa:m <sup>1</sup>	sa:m <sup>1</sup>
สามสิบ	sa:m <sup>1</sup> sip <sup>6</sup>	sa:m <sup>1</sup> sip <sup>5</sup>
สามสิบเอ็ด	sa:m <sup>1</sup> sip <sup>6</sup> ?et <sup>6</sup>	sa:m <sup>1</sup> sip <sup>5</sup> ?et <sup>5</sup>
สาย (เวลา)	sua:j <sup>1</sup>	sua:j <sup>1</sup>
สาว	duŋ <sup>2</sup>	duŋ <sup>2</sup>
สิบ	sip <sup>6</sup>	sip <sup>6</sup>
สิบสอง	sip <sup>6</sup> so:ŋ <sup>1</sup>	sip <sup>5</sup> so:ŋ <sup>1</sup>
สิบเอ็ด	sip <sup>6</sup> ?et <sup>6</sup>	sip <sup>5</sup> ?et <sup>5</sup>
สีว	siw <sup>1</sup>	siw <sup>1</sup>
สีว	siw <sup>3</sup>	siw <sup>3</sup>
สี	si: <sup>3</sup>	si: <sup>3</sup>
สุก	suk <sup>6</sup>	suk <sup>5</sup>





อักษร ส		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
สูง	su:ŋ <sup>1</sup>	su:ŋ <sup>1</sup>
เสา	saw <sup>1</sup>	saw <sup>1</sup>
เสาเรือน	saw <sup>1</sup> huan <sup>2</sup>	saw <sup>1</sup> huan <sup>2</sup>
เสียม	siam <sup>1</sup>	siam <sup>1</sup>
เสื่อ	suaa <sup>1</sup>	suaa <sup>1</sup>
เสื่อ	suaa <sup>3</sup>	suaa <sup>3</sup>
เสื่อ	suaa <sup>5</sup>	suaa <sup>5</sup>
เสื่อแขนยาว	suaa <sup>5</sup> k <sup>h</sup> ɛ:n <sup>1</sup> t <sup>h</sup> ɔŋ <sup>1</sup>	suaa <sup>5</sup> k <sup>h</sup> ɛ:n <sup>1</sup> ɲa:w <sup>2</sup>
เสื่อแขนสั้น	suaa <sup>5</sup> k <sup>h</sup> ɛ:n <sup>1</sup> san <sup>5</sup>	suaa <sup>5</sup> k <sup>h</sup> ɛ:n <sup>1</sup> san <sup>5</sup>
เสื่อชั้นใน	suaa <sup>5</sup> naj <sup>2</sup>	suaa <sup>5</sup> noj <sup>6</sup>
เสื่อคอกกระเช้า	suaa <sup>5</sup> ma <sup>3</sup> ka <sup>3</sup> leŋ <sup>3</sup>	suaa <sup>5</sup> p <sup>h</sup> uaŋ <sup>2</sup>
แสน	se:n <sup>1</sup>	se:n <sup>1</sup>
ใส่	saj <sup>3</sup>	nuŋ <sup>4</sup>
ใส่	saj <sup>5</sup>	saj <sup>5</sup>
ใส่เดือน	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ka <sup>3</sup> duan <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ka <sup>3</sup> duan <sup>2</sup>
อักษร ห		
หก	hok <sup>6</sup>	hok <sup>5</sup>
หงอก	ŋɔʔ <sup>6</sup>	ŋɔʔ <sup>5</sup>
หงอนไก่ (ดอก)	hɔ:n <sup>1</sup> kaj <sup>3</sup>	dɔ:k <sup>3</sup> hɔ:n <sup>1</sup> kaj <sup>3</sup>
หุด	hot <sup>6</sup>	hot <sup>5</sup>
หวนก	nuaʔ <sup>6</sup>	nuaʔ <sup>5</sup>
หวนด	nuat <sup>3</sup>	nuat <sup>3</sup>
หอนอน	no:n <sup>1</sup>	no:n <sup>1</sup>
หนัก	nak <sup>6</sup>	nak <sup>5</sup>
หนา	na: <sup>1</sup>	na: <sup>1</sup>
หนา	na: <sup>5</sup>	na: <sup>5</sup>
หน้าต่าง	poŋ <sup>3</sup> ɲiam <sup>5</sup>	poŋ <sup>3</sup> ɲiam <sup>5</sup>



อักษร ห		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
หน้าผาก	na: <sup>5</sup> den <sup>3</sup>	na: <sup>5</sup> p <sup>h</sup> a? <sup>5</sup>
หนาม	na:m <sup>1</sup>	na:m <sup>1</sup>
หนาว	na:w <sup>1</sup>	na:w <sup>1</sup>
หนี	ni: <sup>1</sup>	ni: <sup>1</sup>
หนีบ	ni:p <sup>3</sup>	ni:p <sup>3</sup>
หนึ่ง	nuŋ <sup>3</sup>	nuŋ <sup>3</sup>
นุ่ม	num <sup>3</sup>	num <sup>3</sup>
ห่ม	hom <sup>3</sup>	hom <sup>3</sup>
หมก	mok <sup>6</sup>	mok <sup>5</sup>
หมด	mət <sup>6</sup>	mət <sup>5</sup>
หมอผี	mɔ: <sup>1</sup> p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup>	mɔ: <sup>1</sup> laj <sup>4</sup> p <sup>h</sup> i: <sup>1</sup>
หมอก	mɔ? <sup>6</sup>	na:m <sup>6</sup> mɔ? <sup>5</sup>
หมั่น	man <sup>1</sup>	man <sup>1</sup>
หมอน	mɔ:n <sup>1</sup>	mɔ:n <sup>1</sup>
หมัด	mat <sup>6</sup>	mat <sup>5</sup>
หมา	ma: <sup>1</sup>	ma: <sup>1</sup>
หมาย	ma:j <sup>1</sup>	ma:j <sup>1</sup>
หมี	mi: <sup>1</sup>	mi: <sup>1</sup>
หมิ่น	mu:n <sup>3</sup>	mu:n <sup>3</sup>
หมู	mu: <sup>1</sup>	mu: <sup>1</sup>
หยวก	jua? <sup>6</sup>	jua? <sup>5</sup>
หยาบ	ɲa:p <sup>3</sup>	ɲa:p <sup>3</sup>
หลง	loŋ <sup>1</sup>	loŋ <sup>1</sup>
หล่น	hia <sup>3</sup>	hia <sup>3</sup>
หลวม	lom <sup>1</sup>	lom <sup>1</sup>
หลังคา	laŋ <sup>1</sup> k <sup>h</sup> a: <sup>2</sup>	laŋ <sup>1</sup> k <sup>h</sup> a: <sup>2</sup>
หลับ	lap <sup>6</sup>	lap <sup>5</sup>
หลบ	lop <sup>6</sup>	lop <sup>5</sup>



อักษร ห		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
ห้วย	huaj <sup>5</sup>	huaj <sup>5</sup>
หวัด	wat <sup>6</sup>	wat <sup>5</sup>
ห่อ	ho: <sup>3</sup>	ho: <sup>3</sup>
หอม	ho:m <sup>1</sup>	ho:m <sup>1</sup>
หอย	ho:j <sup>1</sup>	ho:j <sup>1</sup>
หัก	hak <sup>6</sup>	hak <sup>5</sup>
หัว	hua <sup>1</sup>	hua <sup>1</sup>
หัวเข่า	hua <sup>1</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>3</sup>	hua <sup>1</sup> k <sup>h</sup> aw <sup>3</sup>
หัวใจ	hua <sup>1</sup> co: <sup>2</sup>	hua <sup>1</sup> co: <sup>2</sup>
หอม (นาม)	ho:m <sup>1</sup> p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> bua <sup>3</sup>	ho:m <sup>1</sup> bua <sup>3</sup>
ห้า	ha: <sup>5</sup>	ha: <sup>5</sup>
หาง	ha:ŋ <sup>1</sup>	ha:ŋ <sup>1</sup>
ห้าม	ha:m <sup>5</sup>	ha:m <sup>5</sup>
หาด	ha:t <sup>3</sup>	ha:t <sup>3</sup>
หาบ	ha:p <sup>3</sup>	ha:p <sup>3</sup>
หาม	ha:m <sup>1</sup>	ha:m <sup>1</sup>
หาว	ha:w <sup>1</sup>	ha:w <sup>1</sup>
หิน	hin <sup>1</sup>	hin <sup>1</sup>
หิว	hiw <sup>1</sup>	hiw <sup>1</sup>
หิ้ว	hiw <sup>5</sup>	hiw <sup>5</sup>
หู	hu: <sup>1</sup>	hu: <sup>1</sup>
เหวี่ยง	hwa <sup>3</sup>	hwa <sup>3</sup>
เหวี่ยงอก	ŋwaŋ <sup>6</sup>	hwaŋ <sup>5</sup>
เห็น	hen <sup>1</sup>	hen <sup>1</sup>
เหน็บ	ma:t <sup>3</sup>	mun <sup>2</sup>
เหม็น	men <sup>1</sup>	men <sup>1</sup>
เหยียด	jiat <sup>3</sup>	jiat <sup>3</sup>
เหยี่ยว	ʔi: <sup>2</sup> le:w <sup>1</sup>	nok <sup>6</sup> le:w <sup>1</sup>



อักษร ท		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
เหลว	le:w <sup>1</sup>	le:w <sup>1</sup>
เหลา	le:m <sup>1</sup>	law <sup>1</sup>
เหล้า	law <sup>5</sup>	law <sup>5</sup>
เหลื่อ	luua <sup>1</sup>	luua <sup>1</sup>
เหลื่อง	luuaŋ <sup>1</sup>	luuaŋ <sup>1</sup>
เหว	he:w <sup>1</sup>	he:w <sup>1</sup>
เหา	haw <sup>1</sup>	haw <sup>1</sup>
เห่า	haw <sup>3</sup>	haw <sup>3</sup>
เหี้ยว	hew <sup>3</sup>	hew <sup>3</sup>
แห	he: <sup>1</sup>	he: <sup>1</sup>
แห้ง	he:ŋ <sup>5</sup>	he:ŋ <sup>5</sup>
แหงน	ŋe:n <sup>1</sup>	ŋe:n <sup>1</sup>
แหลม	le:m <sup>1</sup>	le:m <sup>1</sup>
แหวน	wɛ:n <sup>1</sup>	wɛ:n <sup>1</sup>
โหระพา	ho: <sup>1</sup> la <sup>3</sup> p <sup>h</sup> a: <sup>2</sup>	ho: <sup>1</sup> la <sup>3</sup> p <sup>h</sup> a: <sup>2</sup>
ไห้	hə: <sup>5</sup>	hə: <sup>5</sup>
ใหญ่	ŋə: <sup>3</sup>	ŋə: <sup>3</sup>
ไห	haj <sup>1</sup>	haj <sup>1</sup>
ไหม้	maj <sup>5</sup>	maj <sup>5</sup>
ไหล	laj <sup>1</sup>	laj <sup>1</sup>
ไหล้	laj <sup>3</sup>	laj <sup>3</sup>
อักษร อ		
อด	ʔut <sup>6</sup>	ʔut <sup>5</sup>
อบ	ʔop <sup>6</sup>	ʔop <sup>5</sup>
อม	ʔom <sup>2</sup>	ʔom <sup>2</sup>
อยาก	jaʔ <sup>6</sup>	jaʔ <sup>5</sup>
อยู่	ju: <sup>3</sup>	ju: <sup>3</sup>



อักษร อ		
หน่วยอรรถ	ภาษาพวนจังหวัดอุดรธานี	ภาษาพวนจังหวัดหนองคาย
อ้วน	ʔuan <sup>5</sup>	tuŋ <sup>5</sup>
ออก	ʔɔʔ <sup>5</sup>	ʔɔʔ <sup>6</sup>
อ่อน	ʔɔ:n <sup>3</sup>	ʔɔ:n <sup>3</sup>
อา	ʔa: <sup>2</sup>	ʔa: <sup>2</sup>
อ้า	ʔa: <sup>5</sup>	ʔa: <sup>5</sup>
อ่าน	ʔa:n <sup>3</sup>	ʔa:n <sup>3</sup>
อาบ	ʔa:p <sup>3</sup>	ʔa:p <sup>3</sup>
อาหาร	ne:w <sup>2</sup> kin <sup>2</sup>	ne:w <sup>2</sup> kin <sup>2</sup>
อีแร้ง	ʔi: <sup>2</sup> he:ŋ <sup>6</sup>	he:ŋ <sup>6</sup>
อีเห็น	ŋeŋ <sup>1</sup>	ŋeŋ <sup>1</sup>
อึ้งอ่าง	ʔuŋ <sup>3</sup>	ʔuŋ <sup>3</sup>
อุด	ʔat <sup>6</sup>	ʔat <sup>5</sup>
อุ้ม	hɔ:p <sup>3</sup>	ʔum <sup>5</sup>
เอว	ʔɛw <sup>1</sup>	ʔɛw <sup>1</sup>
ไอ	ʔaj <sup>1</sup>	ʔaj <sup>1</sup>
ไอน้ำ	ʔa:j <sup>1</sup>	ʔa:j <sup>1</sup>
อุ้น	ʔun <sup>3</sup>	ʔun <sup>3</sup>
อก	ʔɔk <sup>6</sup>	ʔɔk <sup>5</sup>
อย่า	ja: <sup>3</sup>	ja: <sup>3</sup>
อ้อย	ʔɔ:j <sup>5</sup>	ʔɔ:j <sup>5</sup>
อาเจียน	haʔ <sup>4</sup>	haʔ <sup>6</sup>
อร่อย	se:p <sup>3</sup>	se:p <sup>3</sup>

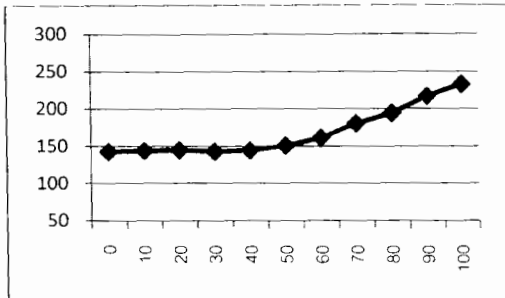


ภาคผนวก ค

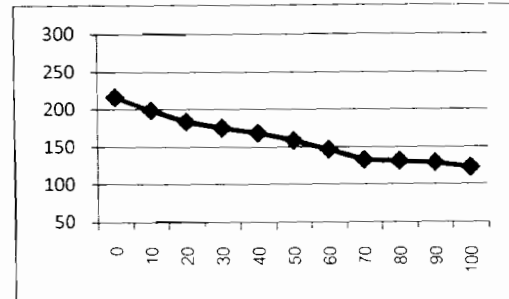
ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพวน จังหวัดหนองคายและอุดรธานี  
โดยใช้โปรแกรม Pratt



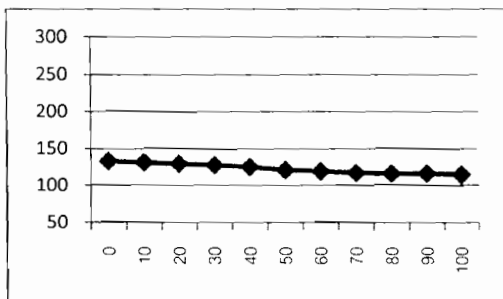
ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพวน จังหวัดหนองคาย โดยใช้โปรแกรม Pratt



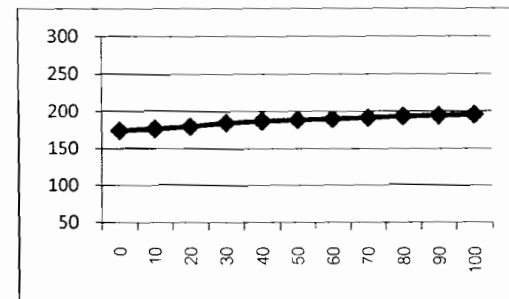
ว.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ชั้น (24) ปรากฏในช่อง A1 เช่น คำว่า หู



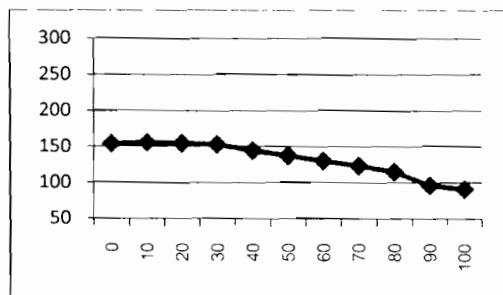
ว.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง - ตก (42) ปรากฏในช่อง A234 เช่น คำว่า ปี บิน มือ



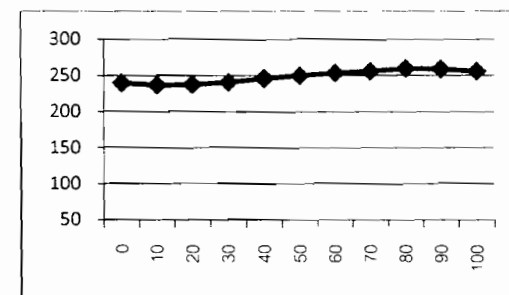
ว. 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ระดับ (22) ปรากฏในช่อง B123 เช่น คำว่า ไข่ ปา ต่า ช่อง DL123 เช่น คำว่า ขาด ปอด แดด



ว. 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ชั้น (34) ปรากฏในช่อง B4 เช่น คำว่า พ่อ ช่อง DL4 เช่น คำว่า มีด และช่อง DS4 เช่น คำว่า นก



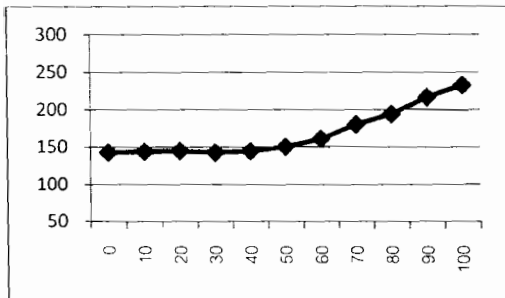
ว. 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก (31) ปรากฏในช่อง C1 เช่น คำว่า เช่น คำว่า ข้าว



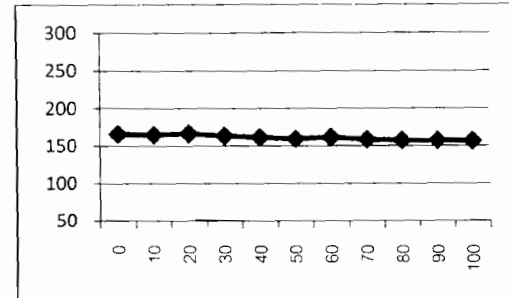
ว. 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง - ชั้น (45) ปรากฏในช่อง C234 เช่น คำว่า ป้า อ้า น้ำ และช่อง DS123 เช่น คำว่า หมัด กบ เบ็ด



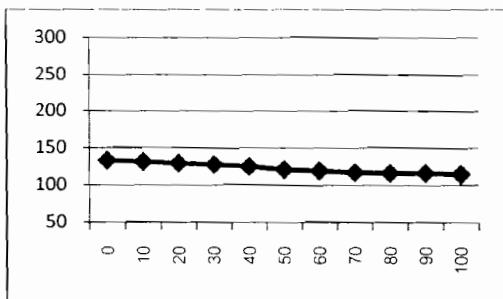
ตัวอย่างการวิเคราะห์เสียงวรรณยุกต์ภาษาพวน จังหวัดอุดรธานี โดยใช้โปรแกรม Pratt



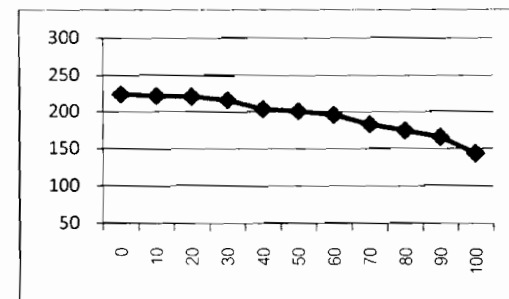
ว.1 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ชั้น (24) ปรากฏในช่อง A1 เช่น คำว่า หู



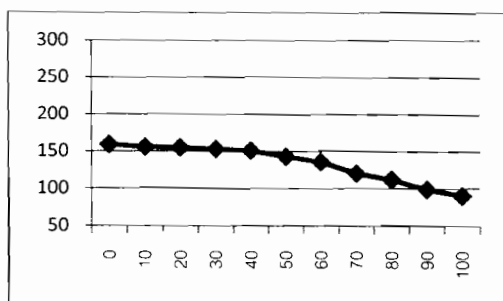
ว.2 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ระดับ (33) ปรากฏในช่อง A234 เช่น คำว่า ปี บิน มือ



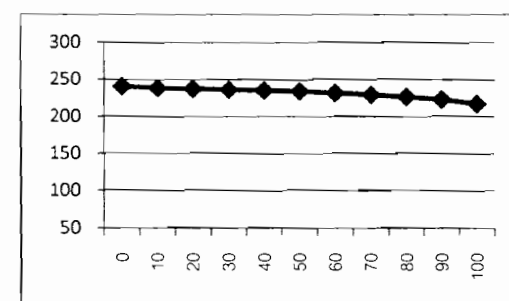
ว. 3 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ต่ำ - ระดับ (22) ปรากฏในช่อง B123 เช่น คำว่า ไช ปา ต่า ช่อง DL123 เช่น คำว่า ขาด ปอด แดด



ว. 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง - ตก (42) ปรากฏในช่อง B4 เช่น คำว่า พ่อ และช่อง DL4 เช่น คำว่า มีด



ว. 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์กลาง - ตก (31) ปรากฏในช่อง C1 เช่น คำว่า เช่น คำว่า ข้าว และช่อง DS123 เช่น คำว่า หมัด กบ เป็ด



ว. 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์สูง - ระดับ (44) ปรากฏในช่อง C234 เช่น คำว่า ป้า อ้า น้ำ ช่อง DS4 เช่น คำว่า นก





ภาคผนวก ง

บทความวิจัยสำหรับการตีพิมพ์เผยแพร่ เรื่อง

“A comparative Study of phonology and lexical words of Phuan in Nong Khai  
and Udon Thani, Thailand”



## A comparative Study of phonology and lexical words of Phuan in Nong Khai and Udon Thani, Thailand

Penprapa Singsawat<sup>1</sup>

### Abstract

This article aimed to compare phonology and lexical words of Phuan living in Nong Khai and Udon Thani Province. The data were collected from informants through standard wordlists. Thus, analyzed the data to find consonant and vowel phonemes by finding minimal pairs using William J. Gedney's determining Tone box. Both consonant phonemes and syllable's structures were analyzed. As to lexical items analysis, it was classified into identical words and non-identical words considered through Linguistics' variable rules. The study showed that Phuan in Nong Khai Province and Udon Thani Province has 20 initial consonants, 9 final consonants, 18 single vowels, 3 diphthong vowels, 6 tonal phonemes, and has three-way splitting of vowel tones. There are slight differences in phonetic tones, whereas there are 5 different syllable structures. A comparative study of lexical words of Phuan language in Nong Khai and Udon Thani found that both identical and non-identical words are used.

**Keywords:** phonology, lexical words, Phuan Language

---

<sup>1</sup> Department of Thai and Eastern Languages Faculty of Humanities and Social Sciences  
Maharakham University



## Introduction

Ethnic group that speaks “Phuan Language” is one of the ethnic groups that has very interesting history and language. Phuan people were originally from Xiangkhouang Province which was located in the south-west of Luang Prabang and in the north-east of Vientiane, Laos. They had immigrated to Thailand many times, due to their hard times living in their homeland; for example, being forcibly moved, escaping from war, or even immigrating on their own will. The immigrations have occurred since the Thonburi Kingdom of Siam. Phuan people have spread over the central area of Thailand, for instance, Phrae, Phichit, Kamphaeng Phet, Uthai Thani, Sing Buri, Lopburi, Suphan Buri, Saraburi, Prachinburi, Nakhon Nayok, Nong Khai, Udon Thani, Loei, and Chachoengsao, but Lopburi was the province that the most Phuan people live (Tussanai Ar-romsuk 1978: 4-7).

Phuan Language has its own characteristics which are very interesting. For examples, final consonant / -k / will not be pronounced after long vowels in Phuan language, namely, Thai standard word “ปาก” / pa:k / will be pronounced as ‘ปะ’/ pa? / and words with the vowel “ใ-” in Thai standard such as “ใจ” will be pronounced as ‘เจอ’/ cə:/ in Phuan language. Moreover, Suwilai Premrirat et al. (2004: 50,129) had mapped ethnic groups in Thailand and found that there were up to 200,000 people who speak Phuan Language. In the northeast, there were approximately 7,000 of Phuan speakers living in Udon Thani and approximately 4,000 of Phuan speakers living in Nong Khai.

From what mentioned above, Phuan people living in Nong Khai and Udon Thani are another major ethnic groups in the Northeastern of Thailand. As a Thai teacher who has been interested in Tai-Dialect, researcher realized the significance of the studying of ethnic groups that speak Tai Language Family which is considered a significant identity of the ethnic groups in Thailand. Thus, I am interested in studying Phuan people in Nong Khai and Udon Thani to see language trends in globalization and other environments. This study not only strengthen the integrity of studies on dialect of the mentioned ethnic group, also it can be beneficial for academic studies on dialects, especially a Tai Language Family study as well as passing the understanding of language, culture, and history to the society.



## Research Purpose

To study a comparative of phonology and lexical words of Phuan in Nong Khai and Udon Thani, Thailand

## Research Method

### Phase 1 Preparation

Study papers, documents and researches related to Phuan and Tai Language Family. Determine wordlist to collect data in Phuan Language, and Nong Khai and Udon Thani's history for further study.

### Phase 2 conducting research

1. **Creating wordlist**, researcher studied related documents as guidelines on determining lexical units, including setting appropriate units about 1,530 units.

### 2. Study Areas

Phuan Language used in Kut Bong, Phon Phisai district, Nong Khai, and Phuan Language used in Klang Yai, Ban Phue district, Udon Thani were chosen.

### 3. Informant Selection

Informants were chosen as following criteria; Informants aged over 60 that had permanent resident in the study areas and spoke Phuan Language in daily life; Informants that has education level lower or equal to compulsory education; Informants whose occupation status are being unemployed, being a farmer or being an employee; Informants who have complete speech organs, correct pronunciation, ,and have a good hearing.

4. **Research tools** used in data collections were wordlists, William J. Gedney's determining Tone box, tools and media, digital recorder, pencil, pen, eraser, notebook, and digital camera.

### 5. Interview

Researcher gave the wordlist and Gedney's Tone box (William J. Gedney 1973) which comprised of 60 words as well as media and tools to illustrate situations in order to make informants understand the meaning of the words needed. The informants were asked



to pronounce twice each word. Once they pronounced, researcher used IPA forms to record the phonetic alphabets and used a digital recorder to record audio for verification afterwards.

#### **6. Data collection**

Researcher used the wordlist together with other tools to interview Phuan Language informants by making them pronounce twice per word. Researcher listened carefully to the informants and record into phonetic symbols (IPA). The audio was also recorded by a digital recorder for verification afterwards.

#### **Phase 3 Data Analysis**

After collecting data from both areas, there were 1,300 lexical words that could be analyzed. Researcher analyzed Phuan Language using minimal pairs and sub-minimal pairs. In tonal analysis, Gedney's tonal box was applied in phoneme splits and mergers. Lexical items analysis of Phuan Language was to classify identical words and non-identical words considered through Linguistics' variable rules.

#### **Phase 4 Data comparison**

**Analyzed and compare** phonology and lexical words of Phuan in Nong Khai and Udon Thani Province **from the data collected.**

#### **Phase 5 Conclusion, discussion, and recommendation**

##### **Data synthesis and recommendation**

Researcher compared the data of Phuan language from the analysis and then present the result and comparison in the form of result tables, discussion, and recommendations.



## Research results

### 1. Comparison of phonology of Phuan in Nong Khai and Udon Thani

#### 1.1 Consonant phonemes comparison of Phuan Language in Nong Khai and Udon

Thani Province are as follows:

Manner of Articulation	Articulation	Bilabial	Labio-dental	Alveolar	Palatal	Velar	Glottal
	Voicing						
Stops or Plosives	Voiceless unaspirated	p		t		k	ʔ
	Voiced aspirated	p <sup>h</sup>		t <sup>h</sup>		k <sup>h</sup>	
	Voiced	b		d			
Affricates	Voiceless unaspirated				c		
Fricatives	Voiceless		f	s			h
Nasals	Voiced	m		n	ɲ	ŋ	
Lateral Liquids	Voiced			l			
Glides	Voiced	w			j		

Initial consonant in Phuan Language of both areas have 20 phonemes, namely, / p-, t-, k-, ʔ-, p<sup>h</sup>-, t<sup>h</sup>-, k<sup>h</sup>-, b-, d-, c-, f-, s-, h-, m-, n-, ɲ-, ŋ-, l-, w-, j- /

Phuan Language	Nong Khai	Udon Thani
Manner of Articulation		
Stops	p- t- k- ʔ- p <sup>h</sup> - t <sup>h</sup> - k <sup>h</sup> - b- d-	p- t- k- ʔ- p <sup>h</sup> - t <sup>h</sup> - k <sup>h</sup> - b- d-
Affricates	c-	c-
Fricatives	f- s- h-	f- s- h-
Nasals	m- n- ɲ- ŋ-	m- n- ɲ- ŋ-
Lateral Liquids	l-	l-
Glides	w- j-	w- j-



Final consonants in Phuan of both areas have 9 phonemes, namely, / p, t, k, ʔ, m, n, ŋ, w, j /

Phuan Language	Nong Khai	Udon Thani
Manner of articulation		
Stops	p t k ʔ	p t k ʔ
Nasals	m n ŋ	m n ŋ
Glides	w j	w j

1.2 Vowel phoneme comparison of Phuan Language in Nong Khai and Udon Thani Province are as follows:

Tongue Position and Lip Positions	Front	Near back	Back
	Unrounded	Unrounded	Rounded
Tongue Height			
Close	i i:	ɯ ɯ:	u u:
Close mid	e e:	ə ə:	o o:
Open mid	ɛ ɛ:		ɔ ɔ:
Open		a a:	
Diphthongs	ia	ɯa	ua

Single vowel phonemes in Phuan of both areas have 18 phonemes, namely, / i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɯ, ɯ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ: /

Phuan Language	Nong Khai	Udon Thani
Phonemes		
Front phonemes	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:	i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:
Near back phonemes	ɯ, ɯ:, ə, ə:, a, a:	ɯ, ɯ:, ə, ə:, a, a:
Back phonemes	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:	u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:



Diphthong phonemes in Phuan of both areas have 3 phonemes, namely, / ia, ua, ua /

Phuan Language	Nong Khai	Udon Thani
Phonemes		
Diphthong Phonemes	ia, ua, ua	ia, ua, ua

### 1.3 Tonal phoneme comparison

Using a William J. Gedney's determining Tone box (1972), 6 tonal phonemes were found in Phuan Language of both areas. Three-way splitting was similarly found but there were slight differences in tonal splits and mergers. Namely, Phuan Language in Nong Khai had a tonal split of AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 and DL 4 = DS but Phuan Language in Udon Thani had a tonal split of AC 1 – 2 3 4 and B DL DS 1 2 3 – 4.

	A	B	C	DL	DS
1	၇.1		၇.5		
2		၇.3		၇.3	၇.6
3	၇.2		၇.6		
4		၇.4		၇.4	

Phuan Language in Nong Khai

	A	B	C	DL	DS
1	၇.1		၇.5		
2		၇.3		၇.3	၇.5
3	၇.2		၇.6		
4		၇.4		၇.4	၇.6

Phuan Language in Udon Thani

2. A comparison of lexical words between Phuan Language used in Nong Khai and Udon Thani showed that there were both identical and non-identical words used as follows:

2.1 Identical words used in both areas could be divided into 2 groups:

2.1.1 Identical words that have the same written form – having homophone of an initial and final consonant. For example,





Lexical	Udon Thani	Nong Khai
'ก่อไฟ'	daŋ <sup>2</sup> faj <sup>2</sup>	daŋ <sup>2</sup> faj <sup>2</sup>
'ชี้เกี้ยว'	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:n <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:n <sup>6</sup>
'จิ้งจก'	ci <sup>3</sup> ciam <sup>6</sup>	ci <sup>3</sup> ciam <sup>6</sup>
'ตลิง'	ta <sup>3</sup> faŋ <sup>4</sup>	ta <sup>3</sup> faŋ <sup>4</sup>
'ถั่วลันเตา'	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> di:n <sup>2</sup>	t <sup>h</sup> ua <sup>3</sup> di:n <sup>2</sup>
'เมฆ'	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> fua <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> fua <sup>6</sup>
'ปลอกหมอน'	sop <sup>4</sup> mo:n <sup>1</sup>	sop <sup>4</sup> mo:n <sup>1</sup>
'ปลาหมึก'	pa: <sup>2</sup> ?i: <sup>2</sup> hu: <sup>2</sup>	pa: <sup>2</sup> ?i: <sup>2</sup> hu: <sup>2</sup>
'ผ้าถุง'	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> sin <sup>4</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> sin <sup>4</sup>
'ส้มโอ'	ma: <sup>3</sup> kiaŋ <sup>6</sup>	ma: <sup>3</sup> kiaŋ <sup>6</sup>

2.1.2 Identical words whose variables could be divided into 2 types which are acoustic variation and lexical variation.

1) Variation of vowel and consonant

Lexical	Udon Thani	Nong Khai
'เซียง'	hiaŋ <sup>1</sup>	k <sup>h</sup> iaŋ <sup>1</sup>
'ตะเกียง'	ka <sup>3</sup> ciaŋ <sup>2</sup>	ka <sup>3</sup> tiaŋ <sup>2</sup>
'พียงพอน'	cu:n <sup>2</sup> fu:n <sup>2</sup>	co:n <sup>2</sup> fo:n <sup>2</sup>
' माम'	me:m <sup>6</sup>	ma:m <sup>6</sup>

2) Variation of lexical

Lexical	Udon Thani	Nong Khai
'นกกนางแอ่น'	nok <sup>4</sup> ?i: <sup>2</sup> ?e:n <sup>3</sup>	nok <sup>4</sup> ?e:n <sup>3</sup>
'นกกกระยาง'	nok <sup>4</sup> ka <sup>3</sup> ɲa:ŋ <sup>2</sup>	nok <sup>4</sup> ɲa:ŋ <sup>2</sup>
'บันได'	hua <sup>1</sup> k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> daj <sup>2</sup>	k <sup>h</sup> an <sup>2</sup> daj <sup>2</sup>
'หอม(นาม)'	ho:m <sup>1</sup> p <sup>h</sup> ak <sup>6</sup> bua <sup>3</sup>	ho:m <sup>1</sup> bua <sup>3</sup>



## 2.2 Lexical words that were used differently

Lexical	Udon Thani	Nong Khai
'กลม'	kom <sup>2</sup>	mon <sup>2</sup>
'กระทะ'	ka <sup>3</sup> t <sup>h</sup> aɹ <sup>3</sup>	mo: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:ŋ <sup>1</sup>
'ครก'	k <sup>h</sup> ok <sup>4</sup>	so:j <sup>2</sup>
'ตกลา'	tuok <sup>3</sup> pa: <sup>2</sup>	sit <sup>4</sup> bet <sup>4</sup>
'ผ้าขาวม้า'	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> k <sup>h</sup> a:w <sup>1</sup> ma: <sup>6</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> p <sup>h</sup> ɛ: <sup>2</sup>
'ผ้าเช็ดตัว'	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> set <sup>4</sup> to: <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> tum <sup>6</sup>
'ผ้าห่ม'	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> nuam <sup>2</sup>	p <sup>h</sup> a: <sup>5</sup> hom <sup>3</sup>
'เฟืองฟ้า'	fuang <sup>4</sup> fa: <sup>6</sup>	doʔ <sup>5</sup> ka <sup>3</sup> da:t <sup>3</sup>
'รักแร้'	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> ta <sup>3</sup> lɛ: <sup>6</sup>	k <sup>h</sup> i: <sup>5</sup> niaŋ <sup>3</sup>
'อ้วน'	ʔuan <sup>5</sup>	tuj <sup>5</sup>

## Discussion

The result of the comparative study showed that in term of consonant and vowel phonemes, there were no differences but when considering the tones, especially the splits and mergers, they were very interesting. Namely, Phuan Language in both areas has 3 ways splitting. Somehow, there were slight differences in tonal splits and mergers as Phuan Language in Nong Khai had a tonal split of AC 1 – 2 3 4, B DL DS 1 2 3 – 4 and DL 4 = DS but Phuan Language in Udon Thani had a tonal split of AC 1 – 2 3 4 and B DL DS 1 2 3 – 4 which were related to Utaiwan Tanyong's (1983), Kantima Wattanaprasert and Suwattana Liamprawat's (1988), and Charuwan Sukpiti's (1989) studies.

Tonal phonemes of Phuan Language used in Udon Thani showed that there was a split of AC 1 – 2 3 4 and B DL DS 1 2 3 – 4 which was related to Tassanai Ar-romsuk's (1978), Chonlada Sungvant's (1991), Niramol Boonson's (1997), Pornpen Tanprasert's (2003), Phinnarat Akharawatthanakun's (2003), Usana Aree, (2003), and Hathairat Chaturapattarawong's (2015) studies.

The result of lexical words study showed the identical words in both areas which shared a lot of lexicals meaning that they had a close relation. Also, it showed variations of acoustic and lexical as Amara Prasitratasin (2013: 18-19) mentioned that Language variations



could happen in both acoustics lexical and syntax. Those variations would not change its meaning.

In term of non-identical words, it showed that most of the lexicals were borrowed from Central Thai Language, for example, ‘กระทะ’ Phuan Language informants living in Udon Thani used / ka<sup>3</sup> t<sup>h</sup>aɿ<sup>3</sup>/. In contrast, Phuan Language informants living in Nong Khai used / mo:<sup>5</sup> k<sup>h</sup>a:ŋ<sup>1</sup>/. Or ‘ผ้าเช็ดตัว’ Phuan Language informant living in Udon Thani used / p<sup>h</sup>a:<sup>5</sup> set<sup>4</sup> to:<sup>2</sup>/ but Phuan Language informant living in Nong Khai used /p<sup>h</sup>a:<sup>5</sup> tum<sup>6</sup>/ instead.

The differences seen in this article could be concluded that living in different areas and environments could be one of factors that caused the differences in Phuan Language of both areas as Somsong Burutpat (2000 : 1-2) mentioned. Distance was another factor that affected the language as shown in lexical words used in both areas.

However, it is normal that language changes, as Amara Prasitratsin (2005 : 105) mentioned that changes of language in any societies could be results of social, economic, and political changes in that era. Therefore, Phuan Language in different areas has gradually changed. The result of this study will identify trends in Phuan Language change in the future and will be beneficial for further linguistic study.

### Acknowledgement

Researcher would like to thank the faculty of Humanities and Social Science, Maharakham University, that funded the research, and the informants that well cooperated.

### References

- Amara Prasitrattasin. (2005). **Language in Thai society : diversity, change, and development**. 4th edition. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- \_\_\_\_\_. (2013). **Sociolinguistic**. 5th edition. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Charuwan Sukpiti. (1989). **A linguistic description of the Lao Phuan dialect in Tambol Hua Waa, Amphoe Simahaphot, Prachinburi Province**. M.A. Thesis. Nakhon Pathom : Silpakorn University.
- Chonlada Sungvanthrup. (1991). **A linguistic description of the Lao Phuan dialect in Tambol Nong Saeng, Amphoe Park Plee, Nakhon Nayok Province**. M.Ed. Thesis. Nakhon Pathom : Silpakorn University.



- Gedney, William J. (1973). "A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects." In **Studies in Linguistics in Honor of Geoge L.Trager**. 423 – 437. Edited by M. Estellie Smith. The Hague : Mouton.
- Hathairat Chaturapattarawong. (2015). **A Classification of the Accents of Phuan in Banteay Meanchey and Battambang Province, Cambodia**. M.A. Thesis. Mahasarakham : Mahasarakham University.
- Kantima Wattanaprasert and Suwattana Liamprawat. (1988). **The phonology of Lao dialects in Thachin river basin**. Nakhon Pathom : Silpakorn University Printinghouse.
- Niramol Boonson. (1997). **A Study of Final Particles in Phuan**. M.A. Thesis. Nakhon Pathom : Mahidol University.
- Phinnarat Akharawatthanakun. (2013). **Vowel variation : A case study of Lao language**. Ph.D. Thesis. Bangkok : Chulalongkorn University Press.
- Somsonge Burusphat. (2000). **Dialect geography**. Bangkok : Ek Pimthai.
- Suwilai Premsrirat et al. (2004). **Ethnolinguistic mapping of Thailand**. Bangkok : Religious Printing House.
- Tanprasert, Pornpen. (2003). **A Language Classification of Phuan in Thailand : A Study of the tone System**. Ph.D. Dissertation, (Linguistics). Faculty of Graduate Studies. Nakhon Pathom : Mahidol University.
- Tassanai Ar-romsuk. (1978). **A comparative study of the tones of spoken words between Phuan Dialect and standard Thai**. M.Ed. Thesis. Bangkok : Srinakharinwirot University Prasarnmit Campus.
- Usana Aree. (2003). **Adverbs in Tai Phuan at Simahaphot district, Prachinburi province**. M.A. Thesis. Nakhon Pathom : Silpakorn University.
- Utaiwan Tanyong. (1983). **An analysis of lexical use and variation among three generations in Lao Phuan Dialect**. M.A. Thesis. Nakhon Pathom : Silpakorn University.



## ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางเพ็ญประภา สิงห์สวัสดิ์
ที่อยู่	99/152 ซอย 6 ถนนสารคาม-วาปีปทุม ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	สำเร็จการศึกษาปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2554	สำเร็จการศึกษาปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2555 – ปัจจุบัน	พนักงานวิชาการ ตำแหน่งอาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

